

הלכות שבת פרק י"ט (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום פרק י"ט — הלכות שבת (הלכות הוצאה)

הקדמה לפרק

הוצאה תופסת יותר פרקים מכל שאר ל"ט מלאכות ביחד, הן ברמב"ם והן במסכת שבת. הסיבה לכך היא שהוצאה היא המלאכה ה"רוחנית" ביותר — אין מרגישים שעושים משהו, רק הזזת חפץ, אך בכל זאת עשו משהו. פרק י"ט הוא הפרק האחרון בהלכות הוצאה, והוא עוסק בהוצאה הקשורה לבגדים — כיצד בגדים טפלים לאדם (בדומה לדין שמיטה טפלה לאדם חי). אולם יש דברים שאינם בגדים אמיתיים (כמו ארנק), ויש דברים שהם כן בגדים אך יש חשש שיסירם ויישאום.

הלכה א: כלי מלחמה בשבת

דברי הרמב"ם: "כל כלי המלחמה אין יוצאין בהן בשבת. אם היו כלים שאינן דרך מלבוש כגון שריון וכובע ומגיפיים — פטור אבל אסור. אבל יוצא בכלי זיין שאינו דרך מלבוש כגון רומח וסייף וקשת ואלה וטרס — הרי זה חייב."

פשוט: אין לצאת בשבת עם כלי מלחמה. ישנן שלוש קטגוריות: (1) כלים שלובשים על הגוף כעין מלבוש (שריון, כובע, מגיפיים) — פטור אבל אסור מדרבנן; (2) כלי זיין שמחזיקים בידיים או קושרים (רומח, סייף, קשת, אלה, טריס) — חייב מדאורייתא כי אינו דרך מלבוש כלל; (3) מדי צבא רגילים (מדים) — על אלה לא מדברים, כי מדים הם בגד רגיל.

חידושים והסברות:

1) "אין יוצאין" הוא מדרבנן: "אין יוצאין" פירושו פטור אבל אסור — איסור דרבנן. הטעם יכול להיות שמא יוליך (יסיר וייראה לאחר, ויבוא לידי נשיאה ברשות הרבים), או מראית עין (נראה כאילו הולך למלחמה, ובשבת הולכים למלחמה רק במקרה חירום).

2) חילוק בין שריון/כובע/מגיפיים (פטור) לבין רומח/סייף/קשת (חייב): שריון, כובע, מגיפיים נלבשים על הגוף כעין מלבוש — לכן הם "בגד מלבוש" ולא דרך הוצאה. אבל מכיוון שאינם בגד רגיל (אף אדם אינו הולך בדרך כלל לבוש בחולצת ברזל — היא כבדה), הם רק פטור אבל אסור. רומח, סייף, קשת, אלה, טריס — מחזיקים אותם בידיים או קושרים אותם, אינם בכלל דרך מלבוש, לכן הם משא ממש וחייב מדאורייתא.

3) קושיית הלחם משנה — הרמב"ם פסק כחכמים אף שסובר כשמואל: במשנה יש מחלוקת רבי אליעזר וחכמים. רבי אליעזר אומר שכלי זיין (חרב) הוא תכשיט לגבר, ומביא פסוק "הגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך". חכמים אומרים לא — "וכתתו חרבותם לאתים" מראה שחרב היא בדיעבד, לא תכשיט. הגמרא אומרת שרבי אליעזר סובר כשמואל — "אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד" — כך שגם לימות המשיח עדיין יצטרכו חרבות.

הלחם משנה ושאל: הרמב"ם מחזיק בפירוש כשמואל (העולם כמנהגו נוהג, רק שיהודים ינצחו), אז איך פוסק כחכמים שחרב אינה תכשיט? לכאורה לפי שיטת שמואל צריך לומר שחרב היא כן תכשיט.

4) דיון האם "תכשיט" הוא סובייקטיבי או אובייקטיבי: אפילו אם חרב היא יפה, אין זה מספיק לקרוא לה "תכשיט לענין הוצאה". תכשיט פירושו משהו שאדם היה לובש סתם ביום רגיל — הוא רוצה להיראות יפה, הוא הולך לחתונה. לא משהו שלוקחים פעם בשנה במצעד צבאי. צד אחד סובר

שהכל סובייקטיבי — צריך לבדוק כל אזור ותרבות (בארץ ישראל למשל אנשים מסתובבים עם נשק כל הזמן). הצד האחר סובר שזה אובייקטיבי — "בטלה דעתם" — והרמב"ם רואה שחרב אינה תכשיט.

5) חילוק בין תכשיט של אישה לתכשיט של איש: כפי שהגמרא אומרת "אשה כלי זיין עליה" — תכשיט של אישה הוא להראות יופי. תכשיט של איש הוא להראות גבורה — "כאיש גבורתו". חרב מראה שהוא גיבור. השאלה: לעתיד לבוא, מה יהיה היופי האמיתי? האם זה רק "יופי בהכרח" כל עוד יש מלחמות?

6) חידוש אגדתי: רב כהנא/רב ספרא הסבירו שהפסוק "הגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך" מדבר בדרך משל על דברי תורה. הגבורה האמיתית של איש היא לדעת כל ששה סדרי משנה — "ששים גבורים סביב לה" — הוא יודע שישים מסכתות. שיטת הרמב"ם הגיונית: הוא רואה חרב כלא תכשיט — היא "זכר" (חרפה), לא יופי.

7) נפקא מינה מעשית בארץ ישראל: יש שאלה של הכנסת נשק לבית המדרש — כתוב שלא להיכנס עם נשק לבית המדרש. אם אין עירוב, מגיעים לשאלת הוצאה.

סנדל המסומר

דברי הרמב"ם: "אין יוצאין בסנדל המסומר שסמרו לחזקו" — אין לצאת עם נעל שיש בה מסמרים לחזקו. אפילו ביום טוב, שבו אין איסור הוצאה, גזרו שלא יצא בו.

פשוט: הגמרא מספרת שיהודים היו במחבוא, וכששמעו את הקול החזק של נעליים כאלה, חשבו שכוח צבאי גדול מגיע, והיה סכנה גדולה — הם נפלו זה על זה.

חידושים:

1) זה למעשה לא דין בשבת, אלא דין בסכנה. הרמב"ם יכול היה לשים זאת בהלכות רוצח ושמירת נפש, אבל הוא מביא זאת כאן כי הכניסו זאת לגדר מלבוש שאסור.

2) חידוש היסטורי: הסנדל המסומר היה הלבוש של החיילים הרומאים — אפשר עדיין לראות נעליים כאלה במוזיאונים. ממילא זה לבוש גויי. בחול אין סכנה ללכת בלבוש גויי, אבל לכבוד שבת אסרו זאת. הראיה שזה גויי: כששמעו את הקול, מיד חשבו שהגויים באים.

3) קושיא: למה לא אסרו גם בחול כי זה גויי? תירוץ: בחול אין צורך ללכת כל כך יהודי, אבל בשבת (כמו שיהודים הולכים בשבת עם קפוטות ארוכות וכדומה).

אבנט עם זהב וכסף

דברי הרמב"ם: "ומותר לצאת באבנט שיש עליו חתיכות קבועות של כסף ושל זהב כמין שרשרת המלאכים עושים, והוא שלא יהא רפוי" — שמא יפול ברשות הרבים ויבוא להביאו ארבע אמות ברשות הרבים.

פשוט: בדרך כלל אין להסתובב עם חתיכות זהב וכסף, אבל כשהן תפורות קבוע על חגורה, זה נחשב תכשיט.

חידושים:

1) מה ההיתר? ההיתר אינו רק משום ש"תפור". לא כל דבר שתופרים לבגד נעשה מותר. עיקר ההיתר: תכשיט אינו דרך נשיאה. זה לא חגורה

תוספת, לא העיקר. זה מושווה לעט יפה שהוא כמו תכשיט אבל למעשה הוא כלי שמלאכתו לאיסור — שם התפקיד העיקרי הוא כתיבה, לא תכשיט.

הלכה ד: לא תצא אשה בטבעת שאין עליה חותם (גזירה דרבנן)

דברי הרמב"ם: "לא תצא אשה בטבעת שאין עליה חותם, אע"פ שהיא מתכשיטיה, שמא תרצה להראות לחברותיה כדרך שהנשים עושות תמיד. ואם יצאה בו — פטורה, שהרי הוא תכשיט. אבל איש מותר לצאת בטבעת שיש עליה חותם, ואין דרכו להראות. מנהג כל העם שלא יצאו בטבעת כלל."

פשוט: אישה לא תצא עם טבעת התכשיט שלה (שאינ עליה חותם) כי יש חשש שתסיר אותה להראות לחברותיה, ואז תישא אותה ארבע אמות ברשות הרבים לא דרך מלבוש. אם יצאה — פטורה, כי מדאורייתא זה תכשיט. איש רשאי לצאת עם טבעת התכשיט שלו (שיש עליה חותם) כי אינו הולך להראות. המנהג הוא שלא הולכים כלל עם טבעת.

חידושים:

1) מה החשש — הוצאה דאורייתא? כשאשה מסירה את הטבעת להראות, האם זו הוצאה דאורייתא? היא לא רוצה לשאת, היא רק רוצה להראות — אולי זו מלאכה שאינה צריכה לגופה? יכולה להיות הוצאה ממשית — היא מסירה את הטבעת, מחזיקה אותה ביד, ומביאה אותה לחברתה שעומדת בצד השני של הרחוב — זו הוצאה גדולה ברשות הרבים. גם מועילת שאלה טכנית של עקירה והנחה — אם היא מסירה זאת בדרך הילוכה, זו לא עקירה.

2) למה איש מותר — "ואין דרכו להראות": אצל איש אין הגזירה כי איש אינו הולך להראות את תכשיטיו לאחרים. איש מסתכל מהצד שאנשים ישימו לב מעצמם, אבל הוא לא הולך באופן אקטיבי להראות.

3) "מנהג כל העם שלא יצאו בטבעת כלל" — מקור: המגן אברהם מפרש את מנהג הרמב"ם על הירושלמי — "מנהג חסידים, אלו יוצאי חלח וכל המקומות לאסור" — מחמירים על שניהם, גם גברים.

4) שיטת רבינו תם — "הנה להם": רבינו תם (מובא בהגהות מיימוניות) כבר ציין שנשותינו נוהגות לצאת עם תכשיטים בשבת, וצריך להניח להן — "הנה להם שיהיו שוגגים" — עדיף שיהיו שוגגים מאשר מזידים. ניסו למצוא תירוץ: אולי כי כיום אין רשות הרבים דאורייתא (רק כרמלית); אולי כי כיום לא נוהגים כל כך להוציא תכשיטים להראות. אבל החילוק בין רשות הרבים לכרמלית לא עומד בהלכה.

5) נפקא מינה מעשית — שעון, עט וכדומה: זה גם רלוונטי לשעון יפה — האם מותר ללכת איתו בשבת. לפי מנהג הרמב"ם — לא.

[דיגרסיה: מפתח בחגורה / סיכת עניבה]

המנהג באמריקה (ובמקומות אחרים) שבו אנשים עשו מפתח כמו תכשיט על עניבה (סיכת עניבה), או תקעו אותו בחגורה, כדי לשאת בשבת. בחגורה המפתח בטל לחגורה, כי החגורה היא ממש מלבוש. אבל בסיכת עניבה זה יותר בעייתי — האדם נושא זאת בעצם כי הוא רוצה את המפתח, לא כי הוא רוצה תכשיט — זה הופך את ההיתר למפוקפק. אם זו באמת רשות הרבים דאורייתא, זה לא היתר כל כך טוב.

הלכה ה: מחט נקובה / מחט שאינה נקובה

דברי הרמב"ם: "אשה שהוציאה במחט נקובה חייבת... אבל איש פטור. ואיש שהוציא במחט שאינה נקובה חייב, ואשה פטורה."

פשוט: מחט נקובה — מחט עם חור לחוט, שמשתמשים בה לתפירה. מחט שאינה נקובה — "סיכה" ללא חור, שהיא תכשיט.

ביאור:

שהוא נושא בה את זהבו — הוא נושא אותה כי הוא רוצה להתהדר בתכשיט.

2) דוגמה: התחוננים של הצאר היו תפורים עם יהלומים ואבני חן — זה לא תכשיט, אסור ללכת בזה בשבת. זו דרך נשיאה/שמירת חפצי ערך, לא תכשיט.

3) "חתיכות קבועות": המילה "קבועות" חשובה — חייב להיות קבוע בחגורה, לא מונח באקראי היום.

4) "רפוי" — שמא יפול: אם זה רופף ויכול ליפול, יש חשש שיפול ברשות הרבים, ומכיוון שזה דבר יקר הוא יקח אותו וישא ארבע אמות.

הלכה ג: טבעת שיש/שאינ עליה חותם — איש ואישה

דברי הרמב"ם: "טבעת שאין עליה חותם מתכשיטי אשה... טבעת שיש עליה חותם מתכשיטי איש... לפיכך, אישה שיוצאה בטבעת שיש עליה חותם, אדער איש שיוצא בטבעת שאין עליה חותם — חייבין."

פשוט: טבעת שאין עליה חותם היא תכשיט אישה — אישה רשאית לצאת בה, אבל לאיש אינה תכשיט. טבעת שיש עליה חותם היא תכשיט איש — איש רשאי לצאת בה, אבל לאישה אינה תכשיט. מי שיוצא עם טבעת שאינה מתאימה למינו, חייב.

חידושים והסברות:

1) ראה שאין מסתכלים על האדם הספציפי: האדם שלבש את הטבעת אכן חשב שזה תכשיט עבורו, אבל ההלכה מסתכלת על הסטנדרט האובייקטיבי — האם זה תכשיט למינו.

2) קושיא מהגמרא — שלא כדרך המוציאין: הגמרא שואלת: אם זה לא תכשיט עבורו/עבורה, האם צריך להיות חייב? אולי זה שלא כדרך המוציאין — הוא/היא הוציאה זאת לא בדרך הרגילה?

3) הסבר "שלא כדרך המוציאין": "שלא כדרך המוציאין" לא פירושו רק שהוא נשא זאת על האצבע במקום ביד. הנקודה היא שאין דרך האיש להוציא באצבעו אלא טבעת הראוי לו — איש בדרך כלל אינו שם על אצבעו טבעת שאינה מסוגו.

4) תירוץ הגמרא — זו כן דרך הוצאה אף אם לא דרך תכשיט: לפעמים איש נותן את טבעתו (שיש עליה חותם) לאשתו שתניח אותה בבית, והיא שמה אותה על אצבעה עד שמגיעה הביתה. או אישה נותנת את טבעתה (שאינ עליה חותם) לבעלה שיביא אותה לאומן לתיקון, והוא שם אותה על אצבעו עד שמגיע. ממילא זה כדרך שדרכן להוציאין — זו דרך נשיאה רגילה, אף שלא דרך תכשיט רגילה. לפיכך חייבין.

5) חילוק חשוב — דרך תכשיט לעומת דרך הוצאה: יכול להיות דבר שהוא כן דרך הוצאה אבל לא דרך תכשיט. האיש נושא את טבעת האישה על האצבע — זו דרך רגילה לנשיאה (פונקציונלית), אבל זה לא תכשיט עבורו. ממילא הוא חייב — כי זו דרך הוצאה ללא פטור תכשיט. אם מחזיק זאת ביד (לא לבוש), בוודאי חייב כמו כל הוצאה.

6) האם ההלכה משתנה כשהמציאות משתנה: כיום גברים כן הולכים עם טבעות (אפילו ללא חותם). לכאורה צריך להיות מותר, כי זה נעשה תכשיט לגברים. בשולחן ערוך מובא "יש מי שמתיר" על יסוד זה. זה לא גזירת הכתוב — זה מבוסס על מציאות, וכשהמציאות משתנה, ההלכה משתנה. זה שונה מכלי מלחמה, שבו כולם יודעים מהו כלי מלחמה וזה לא שינוי במציאות.

7) למה יש חותם על טבעת? שמים חותמת על טבעת כדי שלא יגנבו אותה, או כדי לדעת של מי החותמת. גם — החותמת עצמה היא דבר יפה, עם ראשי תיבות של שם האדם, מגולפת יפה. החותם עצמו היה חלק מהיופי, ומשתמשים בו אחר כך גם לחתימה.

8) האם טבעת שיש עליה חותם היא כלי שמלאכתו לאיסור? טבעת שיש עליה חותם נעשתה לחתימה — האם זה נקרא כלי שמלאכתו לאיסור? לא — התפקיד העיקרי הוא תכשיט, "במקרה" יש לה גם חותם. החותם הוא

פשט: אלה סוגים שונים של תכשיטים — תכשיט על המצח, חתיכות זהב שתלויות על הלחיים, כתר זהב, ושרשראות על הרגליים. בכלם הטעם הוא שמא יפלו — יש חשש שיפלו והיא תישא אותם בידה.

חידושים:

1) חילוק בין שני סוגי חששות: בקבוצת התכשיטים הקודמת (טבעת, מחט) הטעם הוא שמא תתיר — היא תסיר זאת להראות. בקבוצה הנוכחית (ציץ, לחיים של זהב, עטרה, כבלים) הטעם הוא שמא יפול — זה ייפול. בדברים שנמצאים ממש על הפנים (כמו ציץ, לחיים של זהב) אין חשש שתסיר זאת להראות, אלא שזה ייפול. בטבעת על אצבע, למשל, החשש הוא שתסיר אותה להראות.

קטלא, נזמי האף, צלוחית של פלייטון, כוחלת, פאה נכרית, גויל, שן

דברי הרמב"ם: "ולא תצא אשה בקטלא שבעל צוארה, ולא בנזמי האף, ולא בצלוחית של פלייטון הקבועה על זרועה, ולא בכיס אגוד או קטן או עגול שמניחין בו שמן הטוב והוא נקרא כוחלת, ולא בפאה של שער שמנחתה על ראשה כדי שתראה בעלת שער הרבה, ולא בגויל של צמר שמכבשת אותו סביב לפניה, ולא בשן שמנחת בפיה במקום שן שנפל, ולא בשן של זהב שמנחת על שן שחור או אדום שיש בשניה. אבל שן של כסף מותר לפי שאינו ניכר. כל אלו אסור לצאת בהן שמא תתלוש ותראה לחברותיה."

פשט: שרשרת על הצוואר, עגילי אף, בקבוק בושם קשור על היד, כיס עור עם שמן הטוב, פאה נכרית (שיטל), רצועת צמר סביב הפנים, שן מלאכותית, כתר זהב על שן שחורה/אדומה — כולם אסורים שמא תתלוש ותראה לחברותיה. שן כסף מותרת כי אינה נראית.

חידושים:

1) צלוחית של פלייטון ושמן הטוב — למה אין שיעור הוצאה? לשמן הטוב יש שיעור הוצאה (כמות קטנה), אז למה מדברים כאן על הכיס עם השמן? כאן לא מדברים על שיעור הוצאה (שהוא ענין דאורייתא), אלא על איסור דרבנן — זה היה מותר כי זה תכשיט, אבל חכמים אסרו. השמן בטל לתכשיט — כל זה ביחד הוא תכשיט שנעשה כדי שיריח טוב.

2) פאה נכרית — החידוש הגדול לגבי פאות נכר:

מהרמב"ם הייתה תשובה ידועה שאומרת שרואים מכאן שמותר ללכת עם פאה נכרית (שיטל). אבל זה נחלק בהריפות:

- **מיה הפאה נכרית של הרמב"ם? הרמב"ם לא מדבר על השיטלים שלנו שנראים על הראש. הוא מדבר על משהו שאישה שמה מתחת למטפת שלה — שיער מלאכותי מתחת לכיסוי הראש — כדי שיראה שיש לה יותר שיער. כי פעם נשים נשאו מטפת על שיערן שלהן (לא כמו נשים הונגריות שגוזרות את השיער), ודרך המטפת אפשר היה לראות כמה שיער יש לאישה.**

- **ראיה שזה מתחת למטפת:** אם זה היה שיטל כמו שלנו, לא היה חשש שמא תתלוש ותראה — כי היא לא הייתה הולכת בלי שיטל ברשות הרבים (זו הייתה בעיית צניעות). אבל אם זה מתחת למטפת, היא יכולה להוציא זאת ולהראות לחברות בלי בעיה — כי יש לה שיער משלה מתחת למטפת.

- **נגד הטיעון ששיטל מותר כי לא נוהגים להסיר אותו:** אותם רבנים שאומרים שמותר ללכת עם שיטל, אומרים גם שמותר ללכת איתו בשבת כי לא נוהגים להסיר אותו. זה חלש — כי בכל התכשיטים לא מדברים על טעמי צניעות, אלא על שמא תתלוש. אי אפשר לומר שבשיטל זה שונה כי צניעות תמנע ממנה להסיר אותו.

- **צניעות אינה הענין כאן:** כל התכשיטים שאסורים כאן אין להם שום קשר לצניעות. אין בעיית צניעות שאישה תעמוד ברחוב ותסיר את תכשיטיה. האיסור הוא רק איסור שבת (הוצאה), לא איסור צניעות.

3) שן של כסף לעומת שן של זהב: שן זהב אסורה כי רואים אותה — שמא תתלוש ותראה. שן כסף מותרת כי אינה ניכרת — לא רואים אותה כל

- **אישה עם מחט נקובה — חייבת:** נשים תופרות בה, זו דרך ההוצאה שלהן. זה לא תכשיט, וזו כן דרך מוציא — לכן חייבת.

- **אישה עם מחט נקובה — פטורה:** לאיש זה לא תכשיט וגם לא דרך הוצאה, כי זה גנאי לאיש ללכת עם מחט תפירה — יחשבו שהוא חייט. (אלא אם הוא באמת חייט — אז הוא יכול להיות חייב.)

- **אישה עם מחט שאינה נקובה — חייב:** לאיש סיכה אינה תכשיט, אבל זו דרך הוצאה — לכן חייב.

- **אישה עם מחט שאינה נקובה — פטורה:** לאישה זה תכשיט, ואשה יוצאה בתכשיטיה. זה רק אסור מדרבנן (גזירה שמא תשלוף ותראה לחברתה), אבל פטורה מדאורייתא.

הכלל של הרמב"ם

רמב"ם: "זה הכלל: כל היוצא בדבר שאינו מתכשיטיו ואינו דרך מלבשו, והוציאו כדרך שמוציאין אותו הדבר — חייב. וכל היוצא בדבר שהוא מתכשיטיו, והוא רפוי ואפשר שיפול מהרה ויבוא להביאו — פטור [אבל אסור]. וכן אשה שיוצאה בתכשיטין שדרכה לשלוף אותן להראותן לחברותיה — הרי אלו פטורין. דבר שהוא תכשיט, ואינו נופל ואינו דרך להראותו — הרי זה מותר לצאת בו לכתחילה."

פשט — שלוש קטגוריות:

1. **חייב** — לא תכשיט, לא מלבוש, אבל הוצא כדרך הוצאה.
2. **פטור אבל אסור** — זה תכשיט, אבל (א) הוא רפוי ויכול ליפול (אצל גברים ונשים), או (ב) אצל אישה — דרכה לשלוף ולהראות לחברותיה.
3. **מותר לכתחילה** — זה תכשיט, אינו נופל, ואין דרך להראותו.

עצדה (צמיד)

רמב"ם: "לפיכך, עצדה שמניחין בזרוע או בשוק — יוצאין בה בשבת, ובלבד שתהיה דבוקה לבשרה ולא תישמט."

פשט: צמיד על היד או הרגל מותר לשאת בשבת, בתנאי שהוא צמוד לגוף.

חידוש: דבר כזה אין המנהג להסיר, זה לא משהו שמורידים בקלות — ממילא לא שייך גזירה שמא תשלוף, והוא לא ייפול, לכן מותר לכתחילה

חוטי צמר, חוטי פשתן, רצועות — דברים על השיער

רמב"ם: "לא תצא אשה בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן... ולא ברצועות... שבראשה."

פשט: אישה לא תצא עם חוטים של צמר או פשתן, או רצועות עור על השיער.

ביאור: כל אלה אולי הם דרך מלבוש או תכשיט, אבל כאן יש סיבה מיוחדת למה זה אסור: **גזירה שמא תסתור בשעת טבילה.** מכיוון שבשעת טבילה צריך להסיר את כל הדברים מהשיער (כי זו חציצה), יש חשש שתסיר זאת ברשות הרבים.

חידוש/קושיא: כמה פעמים קורה שטבילה חלה דווקא ערב שבת? זה קצת מעניין שגוזרים על דבר כזה שהוא יחסית נדיר. גם, נערה שלא הולכת למקווה, או אישה שכבר מעוברת — אצלן לא שייך החשש. זה מראה שזו גזירה רחבה שלא מחלקים בה.

ציץ, לחיים של זהב, עטרה, כבלים

דברי הרמב"ם: "ולא בציץ שמניחתו בין עיניו, ולא בלחיים של זהב שיורדין מן הציץ על לחייה, ולא בעטרה של זהב שמניחתו בראשה, ולא בכבלים שיוציאין בהן הבנות ברגליהן כדי שלא יפסעו פסיעה גסה. כל אלו אסורים לצאת בהן שמא יפלו ותביאם בידה."

מספיק שרק נשים חשובות נושאות אותו, אבל לא כל כך חשוב שהיא הולכת להראות אותו, ממילא מותר.

ציץ (תכשיט מצח) — כשקשור

"במה דברים אמורים? בשל זהב ובשטיכלא שאינו קשור בהן, אבל אם הוא של כסף או בשטיכלא שהוא קשור בהן, יוצאת בו."

פשט: כשהחתיכות קשורות לסבכה (כובע קטן על הראש) כדי שלא יפול — אין חשש, מותר לצאת.

חידוש — שני סוגי חשישות: אם החשש הוא רק שמא תפול (זה ייפול) — אפשר להתיר על ידי קשירה. אבל אם החשש הוא שמא תראה לחברתה — קשירה לא עוזרת.

מוך שבאזנה / שבסנדלה / שהכינה לנדתה

"יוצאת אשה במוך שבאזנה... ובמוך שבסנדלה... ובמוך שהכינה לנדתה אף על פי שאינו קשור ואף על פי שיש לו בית יד."

פשט: צמר גפן באוזן (קשור), צמר גפן בנעל (קשור), ועד לנידה — אפילו לא קשור, אפילו עם בית יד — מותר ללכת בזה. הטעם בנידה: "אם לאו על אינו מאוס" — אף אחד לא יגע בזה כי זה מאוס.

חידוש — קטגוריה שלישית של דברים מותרים לשאת בשבת:

לא רק מלבוש ותכשיט, אלא גם דבר שמשמש את הגוף / לצורך הגוף — לא תכשיט ולא מלבוש, אבל זה שייך לגוף, ממילא זה בכלל דברים דומים שמותר לשאת. זה סוג חדש של היתר — קטגוריה שלישית.

פלפול וגרגר מלח (פלפל/מלח בפה)

"ויוצאות בפלפול וגרגר מלח וכל דבר שנותנין לתוך פיהם לריח הפה."

פשט: מותר לצאת עם פלפל/מלח בפה לריח הפה. אבל לא תתנו לכתחילה בשבת — היא לא תשים זאת בשבת, כי יש גזירה של רפואה (שחיקת סממנים). לשאת מותר, אבל לשים לכתחילה בשבת אסור.

קיסמין שבאזניהן / רעלא / גלעקלעך / וויברורין דפרווה

"ויוצאות הנשים בקיסמין שבאזניהן" — חתיכת עץ באוזן (עגיל). "ברעלא שבצוארה או שבכסותה" — רעלאות פנינים. "גלעקלעך שבצוארה או שבכסותה" — פעמונים. "וויברורין דפרווה" — בגד שסגרים עם אבן (סוג של רוכסן/כפתור).

חידושים:

1) "פורפת כתחילה בשבת על האבן ועל האגוז ויוצאה": מותר אפילו לסגור בפעם הראשונה בשבת עם אבן/אגוז (כמו רוכסן). "כתחילה" פירושו בפעם הראשונה, לא "לכתחילה".

2) היא לא תקשור אגוז כאילו לבגד, כדי לתת אותו אחר כך לילדה — זו הערמה.

3) מטבע: לא להשתמש במטבע כרוכסן/כפתור לכתחילה, כי מטבע הוא מוקצה. אבל ואם פרפה (בדיעבד) — מותר לצאת בזה.

קיסם שבשיניו ובסנדלו (לגבר)

"יוצא אדם בקיסם שבשיניו ובסנדלו" — חתיכת עץ בשיניים או בנעל, מותר ללכת ברשות הרבים. "ואם נפל לא יחזיר" — אם זה נופל, אסור להחזיר אותו, כי הוא ילך לגרד חתיכה חדשה מעץ (חשש של תולש).

כלל: כל הדברים שהם קצת רפואה — מותר לשאת אותם כל עוד הם כבר משמשים את האדם, אבל לשים לכתחילה בשבת אסור.

כך בפה.

כלל: אסור אפילו בחצר שאינה מעורבת, חוץ מכבול ופאה

דברי הרמב"ם: "כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו אפילו בחצר שאינה מעורבת, חוץ מכבול ופאה של שער שמותר לצאת בהן לחצר כדי שלא תתגנה על בעלה."

פשט: כל התכשיטים שחכמים אסרו ברשות הרבים, אסורים גם בחצר ללא עירוב. רק שני חריגים: כבול של צמר ופאה של שער — באלה התירו בחצר, כדי שלא תתגנה על בעלה.

חידושים:

1) ראייה נוספת שפאה נכרית היא מתחת למטפחת: הרמב"ם אומר שבלי הפאה נכרית זה "גנאי לבעלה". אם מדברים על שיטל שנושאים על הראש (כמו השיטלים שלנו), למה זה יהיה גנאי? יש לה מטפחת על הראש! אלא אם מדברים על משהו מתחת למטפחת שגורם לזה להיראות כאילו יש לה יותר שיער, אז בלי זה רואים דרך המטפחת שיש לה מעט שיער, וזה גנאי לבעלה.

2) נגד הטענה "יש לה מטפחת בכל מקרה": מטפחת לא מסתירה שלאישה יש שיער — רואים דרך המטפחת. בתקופת חז"ל נשים היה להן שיער מתחת למטפחת, ואפשר היה לראות דרך המטפחת כמה שיער יש להן.

חוטי שער (חוטי שיער)

"יוצאה אשה בחוטי שער בין שלה בין של חברתה" — אישה רשאית לצאת עם חוטי שער (חוטי שיער) שקושרים על הראש, בין משיערה הגזוז שלה, בין משל אישה אחרת, בין משל בהמה.

פשט: הטעם שחוטי שער מותרים (בניגוד לחוטי צמר/פשתן שאסורים) הוא כי "אין בהן משום חציצה" — חוטי שער אינם חוצצים בטבילה (מים עוברים דרכם), ממילא אין צורך להסיר אותם למקווה, ממילא אין החשש שתישא אותם ארבע אמות.

חידושים:

1) חילוק בין זקנה לילדה: זקנה (אישה מבוגרת) שמקבלת שיער יפה צעיר — זה שבח לה (זה גורם לה להיראות טוב יותר), ממילא יש חשש שמא תראה לחברתה, וזה אסור. אבל ילדה (אישה צעירה) עם שיער מבוגר — זה לא עושה אותה יפה יותר, ממילא מותר לה.

2) "כל שהיא ארוג יוצאה בו על ראשה": כל דבר שהוא ארוג (תפור/ארוג) מותר לשאת על הראש, כי ארוג הוא מחורר, ממילא אין חציצה, ואין חשש שתלך להראות אותו.

חוטין שבצוארה (חוטים על הצוואר)

"יוצאת אשה בחוטין שבצוארה ובלבד שלא תהא עונבתן כעניבת עצמה בהן" — רשאית לצאת עם חוטים על הצוואר, אבל רק כשהם רופפים (לא קשורים חזק), כי אז הם אינם חוצצים והיא לא צריכה להסיר אותם למקווה. אבל אם הם חוטים צבעוניים יפים — אסור, שמא תראה לחברתה.

כליל של זהב

דברי הרמב"ם: "כליל של זהב — שאין יוצאה בו אלא אשה חשובה, שאין דרכה להחליף ולהראות."

פשט: כליל של זהב מותר לצאת בו, אבל רק אישה חשובה.

חידוש — חילוק בין עטרה של זהב לכליל של זהב:

עטרה אכן רק לנשים חשובות, אבל היא כל כך חשובה שאפילו רבנית הולכת להראות אותה (ממילא אסור). כליל הוא "משהו באמצע" — חשוב

2) נפקא מינה מעשית: האם מותר לצאת עם זרוע של פסח בכיס נגד עין הרע? אם זו סגולה בדוקה — כן, על יסוד "יוצאה בקמיע מומחה".

תפילין בשבת

רמב"ם: היוצא בתפילין — פטור.

חידושים:

1) הרמב"ם שם תפילין ליד קמיע כי תפילין דומה לקמיע — אותו יסוד.
2) פטור פירושו פטור אבל אסור — כי שבת אינה זמן תפילין, לכאורה זה לא ממש מלבוש. או אולי כי שמא יפול.

מנעל יחידי — מי שיש לו מכה ברגל

רמב"ם: מי שיש לו מכה ברגל רשאי לצאת עם נעל רק על הרגל הבריאה. אבל מי שיש לו המכה לא יצא עם נעל אחת (על הרגל החולה).

חידוש: כשהולכים עם נעל אחת זה מוכח שיש לו נעל — למה הולך רק עם אחת? יש חשש שזה ייפול (שלא יפול) או שזה לא נוח והוא יסיר אותו וישא אותו.

קטן במנעל גדול / אישה במנעל רפוי

רמב"ם: ילד לא יצא עם נעל גדולה (תיפול). אישה לא תצא עם נעליים רופפות או חדשות קשות (תסיר ותישא).

חידוש: אבל חולצה גדולה על ילד — כן, כי היא לא נופלת.

הקיטע (קטוע רגל) — קב שלו, קטמין

רמב"ם: אדם עם רגל קטועה רשאי לצאת עם ה"קב" שלו (סוג של תותבת/רגל מלאכותית) ו"קטמין" (סוג של נעל/תמיכה).

חידוש: הקיטע לא הולך על הקביים שלו (קביים?) כי הם ייפלו — הם לא קשורים, הם דבר נוסף.

אפיקוריין — בעל החטטין

רמב"ם: אנשים עם פצעים (חטטין) על הראש רשאים לצאת עם "אפיקוריין" — חתיכות פשתן/צמר שצבעו וקשרו. אבל רק אם כבר הלכו בזה לפני שבת.

חידושים:

1) "שצבעו וקשרו" — צבעו וקשרו אותם, אֶלֶף זה ניכר שזה נעשה לראש — זה נעשה סוג של "כובע".

2) אם לא צבעו/קשרו אותם — זה סתם חתיכת צמר גפן על הראש, לא מלבוש, לכן אסור.

3) חריג: אם הוא כבר הלך בזה קודם (אפילו בלי צביעה/קשירה) — זה כבר נעשה "הכובע שלו", המלבוש שלו, ומותר. היסוד: קביעות — כשמשנהו נעשה קבוע כמלבוש/רפואה, זה נעשה מותר.

סק עבה, סגוס עבה, יריעה, חמילה — מפני הגשמים

רמב"ם: "יוצאין בסק עבה, או בסגוס עבה, וביריעה, ובחמילה מפני הגשמים. אבל לא בתיבה, ולא בקופה, ולא במחצלת מפני הגשמים".

פשט: מותר לצאת בשבת עם חומרים גסים שונים (שק עבה משיער, שמיכת צמר עבה, בד ארוג גס, חמילה) כדי להגן מגשם. אבל לא עם ארגז (תיבה), סל (קופה), או מחצלת.

מוד וספוג על גבי המכה

רמב"ם: מותר לצאת עם צמר גפן וספוג על מכה, אבל אסור לקשור חוט או משיחה עליהם, כי חוט ומשיחה חשויים ואינם בטלים למכה.

פשט: גזה, חתיכת כותנה, או ספוג על פצע בטלים לגוף — זה כמו חלק מהמלבוש. אבל חוט/שרוך שקושרים איתו הוא דבר חשוב בפני עצמו שישימו אותו אחר כך בצד, לא יזרקו אותו עם הצמר גפן, לכן הוא אינו בטל למכה.

חידושים:

1) היסוד: משהו שנמצא על המכה הוא "בטל לגוף" — זה נעשה כמעט כמו מלבוש. אבל דבר נוסף (חוט/משיחה) שהוא חשוב בפני עצמו, אינו בטל.

2) קליפת השום וקליפת הבצל על מכה — גם מותר. "כל דבר שעל גבי המכה — פותח וקושר ומותר בשבת" — מותר לפתוח ולקשור את התחבושת בשבת (כנראה קשר שאינו של קיימא).

3) פלסטרים עם תרופה (פלונים מלוכלכים בריה): מותר גם באלה, כי משהו ששמים על מכה לרפואה מותר.

סלע של גבע צנוע, ביצת החרגול, שן שועל, מסמר הצלוב

רמב"ם: מותר לצאת עם כל מיני דברים שתולים על עצמם לרפואה — אבן קטנה, ביצה של חגב, שן של שועל, מסמר של צלב.

פשט: אלה רפואות/סגולות עתיקות שנהגו לשאת על עצמם.

חידושים:

1) כלל הרמב"ם: "כל דבר שתולין אותו משום רפואה" — הרמב"ם מתנה: "הוא שיהיו רופאי אותו הזמן אומרים" — צריך להיות שהרופאים של אותה תקופה סוברים שזה עוזר. אם הרופאים אומרים שזה לא עוזר, זה סתם שטות.

2) הרמב"ם עצמו במורה נבוכים כותב שהוא לא יכול היה לעכל את הסגולות. אבל הוא אומר בבירור: "אין זה קשור למה שאני סובר" — אם באותם זמנים המומחים סברו שזו רפואה (לא רק סגולה, אלא שזה עובד), זה מותר.

3) נפקא מינה להיום: אם היום יודעים שזה לא עובד — אסור. ולא רק שאסור, זה יכול להיות אפילו אסור משום דרכי האמורי.

אבן תקומה

רמב"ם: אישה רשאית לצאת עם אבן תקומה (אבן סגולה לנשים הרות). גם אבן ששוקלת בדיוק כמו אבן תקומה. ולא רק מעוברת, אלא כל הנשים רשאיות ללכת בזה.

חידושים:

1) למה כל הנשים? כי לנשים שאינן הרות הן הולכות לשם נוי ותכשיט, לא כסגולה.

2) כל אישה היא בחשש שמא תתעבר — אי אפשר לדעת, לא בשבת ולא בזמן אחר. לכן זה תמיד מטרת רפואה.

קמיע מומחה

רמב"ם: מותר לצאת עם קמיע מומחה. קמיע הוא מומחה אם הוא ריפא שלושה אנשים (אתמחי קמיע), או שהכותב ריפא שלושה אנשים עם קמיעות אחרות (אתמחי גברא).

חידושים:

1) קמיע שאינו מומחה — לכתחילה לא הולכים, אבל פטור (פטור אבל אסור). הפטור הוא כי זה מלאכה שאינה צריכה לגופה — לא נשאו אותו בידיים אלא דרך מלבוש.

חידושים:

1 החילוק הוא דרך מלבוש: כל הדברים המותרים הם משהו שאפשר להתעטף בו כמו טלית — לובשים אותו על הגוף. סק עבה אמנם לא מלבוש רגיל, אבל אפשר ללבוש אותו (כמו שק ואפר). אבל תיבה, קופה, מחצלת אינם בגדר מלבוש כלל — אי אפשר להתעטף בהם, זה רק כמו מטריה שמחזיקים מעל הראש.

2 שאלה לגבי ניילון על הכובע בשבת: זו מחלוקת גדולה בפוסקים. ניילון על הכובע יותר דומה לקופה — זה לא משהו שמתעטפים בו, זה לא סוג של בגד, אלא חתיכת ניילון שנמצאת על הכובע.

כסתות (כריות) — רכים ודקים לעומת קשים

רמב"ם: "הכר והכסת — אם היו רכים ודקים כמו הבגדים, מותר להוציאן מונחין על ראשו בשבת דרך מלבוש. אם היו קשים — הרי הן כמשא ואסורים."

פשט: כריות רכות, דקות מותר לשאת על הראש דרך מלבוש. כריות קשות הן כמו משא ואסורות (אבל לא חייב).

חידושים:

1 למה רק "אסורים" בקשים ולא "חייב"? כי האדם לובש אותם (מלביש), זה חתיכת בגד — עדיין אפשר ללבוש אותם. זה רק סוג של מלבוש שבדרך כלל לא לובשים. לכן זה פטור אבל אסור — לא מספיק דרך מלבוש כדי להיות מותר, אבל לא מספיק דרך משא כדי להיות חייב.

2 תיבה וכיפה — דיון בגדר מלבוש: תיבה או כיפה אינם משהו שאפשר להתעטף בהם — הם לא מכסים ראשו ורובו בדרך מלבוש. זה לא דרך מלבוש, לא דרך משא — זה שינוי, ולכן פטור.

הלכה י"ח: זוגין, פעמונים, חותם של עבד

רמב"ם: "יוצאין בזוגין הארוגים בבגדים. ויוצא העבד בחותם של טיט שעל צוארו, אבל לא בחותם של מתכת."

פשט: מותר לצאת עם פעמונים שארוגים בבגדים. עבד רשאי לצאת עם חותם חרס (סימן עבדות) על הצוואר, אבל לא עם חותם מתכת.

חידוש: חותם של מתכת — "שמא יפול ויבוא להוציא" (יש לו ערך, הוא יקח אותו). חותם של טיט — אם זה נופל, זה נשבר, הוא לא יקח אותו.

המתעטף בטליתו ומקפלה — טלית מקופלת

רמב"ם: "המתעטף בטליתו ומקפלה ומקיימה בידו או על כתפו — אם נתכוון לקבץ כנפיו כדי שלא יקרעו או כדי שלא יתלכלכו, אסור. ואם כיוון לשנותו בהם כמנהג אנשי המקומות, מותר."

פשט: מי שמתעטף בטליתו, אבל מקפל אותה ומחזיק אותה בידו/על כתפו — אם הוא עושה זאת רק כדי שהקצוות לא יקרעו/יתלכלכו, אסור. אם זה מנהג המקום ללכת כך, מותר.

חידוש:

כשהמנהג ללכת כך עם טלית, זו דרך מלבוש — מלבוש יפה שבא מקופל. כשזה לא המנהג, זה פטור אבל אסור — זה מלבוש (לא חייב), אבל לא מספיק דרך מלבוש (אסור מדרבנן). זה ה"מקרה האמצעי" — חצי מלבוש, חצי משא.

היוצא בטלית מקופלת — חייב; סודר שעל כתפו — מותר

רמב"ם: "היוצא בטלית מקופלת ומונחת על כתפו — חייב. אבל היוצא בסודר שעל כתפו, אף על פי שאין נימא קשורה לו באצבעו — מותר."

פשט: טלית מקופלת שמונחת על הכתפיים (לא לבושה) — חייב, כי זו דרך משא. אבל סודר (צעף/מטפחת) על הכתפיים — מותר, אפילו בלי חוט

קשור לאצבע.

חידושים:

1 נימא קשורה באצבעו: בדרך כלל היו קושרים חוט מהצעף לאצבע כדי שלא ייפול. הרמב"ם אומר שאפילו בלי זה מותר — כי דרך הסודר היא ששמים אותו כך על הכתפיים, זה לא נופל.

2 חילוק בין טלית מקופלת (חייב) לסודר (מותר): טלית מקופלת על הכתפיים בכלל לא לבושה — זו פשוט נשיאה. סודר על הכתפיים הוא דרך לבישה — כך הולכים עם סודר.

סודר שאינו חופה ראשו ורובו

רמב"ם: "וכל סודר שאין חופה ראשו ורובו — אסור לצאת בו."

פשט: סודר שקטן מדי לכסות ראשו ורובו אינו מלבוש ואסור לצאת בו.

חידושים:

1 השיעור של ראשו ורובו הוא מה שהופך סודר למלבוש. סמרטוט קטן שלא מכסה מספיק — זה לא דרך מלבוש.

2 חילוק בין שאל, סודר, סבניא: שאל הוא מלבוש שהולך על הצוואר — כמלבוש הוא לא צריך להיות חופף ראשו ורובו. סודר אינו מלבוש, זה מטלית/סמרטוט — לכן הוא צריך להיות חופף ראשו ורובו כדי להיחשב כבגד. אז יהודים השתמשו במטפחת כיס, ובשבת עטפו אותה סביב הצוואר — השתמשו בהיתר אפילו בלי ראשו ורובו כשזה נעשה שאל.

סודר צר — עושים אותו כמו אבנט (חגורה)

רמב"ם: "ואם הוסיף עליו... צר שאינו רחב, קושר שני ראשיו למטה מכתפיו, ונמצאת כמו אבנט, ומותר לצאת בה."

פשט: מטלית צרה/מטפחת שלא יכולה לכסות ראשו ורובו — אפשר לקשור אותה למטה כמו חגורה, ואז מותר לצאת.

חידוש: הדין של ראשו ורובו הוא רק כשרוצים להשתמש בזה כמו טלית/צעף. חגורה היא קטגוריה נפרדת של מלבוש. הוא אומר "כמו אבנט" — זה לא ממש אבנט, אלא זה מתפקד כמו אחד.

טלית עם חוטים ארוכים (רצועות)

דברי הרמב"ם: טלית שיש לה בקצוות רצועות (חוטים ארוכים), אף על פי שהן חוטין ארוכין — הרי הן אינם נוי לטלית, אבל הרי הן בטלים לגבי הטלית.

פשט: אפילו שזה לא לנוי, החוטים הארוכים בטלים לבגד, ואין צורך לדאוג שנושאים חבילת סחורה.

חידוש: עיקר ההיתר אינו כי זה קשור לבגד, אלא כי זה בטל לבגד — האדם לא מתייחס לזה, זה כמו חלק מהבגד.

טלית עם ציצית שאינה כהלכה — חייב

דברי הרמב"ם: "היוצא בטלית שאין בה ציצית כהלכה — חייב, מפני שדעתו עליהם עד שישלים חסרונם להיותן ציצית."

פשט: טלית שיש בה ציצית אבל היא לא כשרה — האדם חייב על הוצאה, כי יש לו בדעת לתקן את הציצית, ולכן הם לא בטלים לבגד.

חידושים:

1 דעתו עליהם גורם שזה לא בטל: בחוטים ארוכים רגילים (רצועות) אין מקפידים, ממילא הם בטלים לבגד. אבל בציצית פסולה — מכיוון שיש לאדם בדעת לתקן אותם, זה לא בטל לבגד. זה נמצא שם כמו משהו חיצוני שהוא גורר עמו, וזה משא.

2) "אפשר יוצא דרך אומנותו" — למה הוא פטור? לבעל המלאכה עצמו זו הדרך שלו — הוא הולך כך! התירוף: "שלא הוציא כדרך המוציאין" — לא מסתכלים על הרגל של האדם הספציפי, אלא על דרך כל אדם.

3) מה לגבי מי שאינו בעל מלאכה? לחייט זה "קרוב יותר" (קרוב יותר לחיוב) כי זו הדרך שלו, אבל אפילו הוא פטור מדאורייתא.

4) ממד מוקצה: אפילו בלי איסור ההוצאה, כל הכלים האלה מוקצה בשבת, וזה גם משא ומתן בשבת.

כיס (כר/כרית) — מלאכה שאינה צריכה לגופה

חידושים:

1) בכיס (כר) הרמב"ם אומר "אין דרך כיס זה להוציאו אלא כדרך הזאת" — כך נושאים כיס.

2) מלאכה שאינה צריכה לגופה בהוצאה: הוא לא רוצה לשאת את הכיס, אלא "כדי שלא יתלכלכו בגדיו" — הוא צריך אותו רק כדי שבגדיו לא יתלכלכו. זו מלאכה שאינה צריכה לגופה. אבל לפי הרמב"ם מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב.

3) קושיא: למה הרמב"ם מביא את הענין של מלאכה שאינה צריכה לגופה דווקא כאן, כשכבר היו לו מקרים דומים קודם? זו נשאת קושיא פתוחה.

דבר שאינו מתכוון לעומת חוט שתלוי מטלית

חידושים:

1) הגדרת דבר שאינו מתכוון: דבר שאינו מתכוון הוא רק כשעושים מעשה אחר, ודרך צד יכולה לצאת מלאכה (כמו גרירת ספסל שיכול לחרוש את האדמה). אבל כשמישהו נושא בגד והבגד יש בו משהו שתלוי — הוא לא עושה "משהו אחר", הוא נושא את הבגד עם כל מה שיש בו. זה לא דבר שאינו מתכוון.

2) "לא אכפת לי" אינה ההגדרה: אי אפשר לומר "אני לא מתכוון לשאת את החוט" כשנושאים את הבגד שהחוט הוא חלק ממנו. המשל: אם מישהו נושא מעיל והוא שר כשהוא הולך — אי אפשר לומר "אני לא מתכוון לשר, אני רק מתכוון לשאת."

המוצא תפילין בשבת ברשות הרבים

דברי הרמב"ם: "המוצא תפילין בשבת ברשות הרבים — כיצד יעשה? לובשן כדרכו, מניח של ראש בראשו ושל יד בידו, ונכנס, וחוזר ויוצא ולובשן וחוזר ויוצא עד שמכניסין כולן."

פשט: מי שמוצא תפילין ברשות הרבים בשבת — ילבש את התפילין כדרכו, יכנס הביתה, יסיר, ויצא שוב וילבש את הזוג הבא, עד שיכניס את כולם.

חידושים:

1) רק זוג אחד בכל פעם: הוא לא יכול ללבוש יותר מזוג אחד בכל פעם, כי זה לא היה "דרך לבושה." רבן גמליאל אומר שאפשר שני זוגות בבת אחת, אבל הרמב"ם לא פוסק כך.

2) ואם היו הרבה: כשמוצאים הרבה תפילין שאי אפשר ללבוש את כולם דרך מלבוש, צריך להישאר שם עד מוצאי שבת (מחשיך עליהם). בפחד מגויים — לכסות וללכת. בפחד מליסטים — לשאת פחות פחות מארבע אמות או למסור מאחד לשני.

3) שאלה על חיוב מחשיך עליהם: כמה חזק החיוב להישאר שם? לאדם אין חיוב על כל השמות בעולם — למה יבטל את עונג שבת, סעודה וכו' לתפילין של אחר?

4) למה לא מיד פחות פחות מארבע אמות? לכתחילה צריך להחשיך, ופחות פחות מארבע אמות רק כשיש סכנה (ליסטים). זה מראה שפחות

2) קשירה אינה מספיקה להיתר: דברים שקשורים לבגד — זה לבדו אינו היתר. ההיתר הוא רק כשזה נעשה ממילא חלק מהבגד (בטל). מכיוון שהציצית בוודאי קשורה, אי אפשר לחתוך אותה באמצע שבת — בכל זאת חייב. קשירת משהו לבגד עוזרת רק לחששות של יפול/יבוא להוציא (חששות דרבנן), אבל דבר שאינו בגד נשאר אסור מדאורייתא אפילו קשור.

3) דרך הוצאה לעומת דרך לבוש: אם זה בטל לבגד, זו דרך לבוש (מותר). אבל אם זה לא בטל — כי הוא צריך את זה למחר, חיצוני לבגד — זה חיצוני, משא.

ציצית כשרה — נוי הבגד

דברי הרמב"ם: "טלית שיש בה ציצית כהלכתה — מותר לצאת בה בין ביום בין בלילה. הלא אין הציצית אלא נוי הבגד ותכשיטו, כמו האמרא."

פשט: ציצית כשרה היא כמו נוי הבגד — כמו אמרא (תוספת יפה לבגד), כי ההלכה אומרת שכך צריך לבוא בגד.

חידושים:

1) לא מצווה מתירה, אלא נוי הבגד: הרמב"ם אומר במפורש שאי אפשר לומר שמצוות ציצית מתירה — כי מצות עשה שאין בה כרת אינה דוחה שבת. הסיבה שמותר ללכת עם ציצית בשבת היא כי זה נוי הבגד.

2) אבל המצווה מחליטה אם זה נוי: כשציצית כשרה, זה מגדיר אותה כנוי הבגד. אבל כשהיא פסולה, זה לא נוי. אז כשרות המצווה קובעת אם זה נוי או לא.

3) מקרה של עם הארץ / שייגעץ: מה לגבי עם הארץ שלא יודע שהציצית שלו פסולה, ואין לו דעת לתקן? אצלו זה אולי נוי הבגד, כי הוא לא מתייחס לכשרות — הוא רק רוצה את המראה. ממילא זה בטל לבגד, ומותר בשבת. זה נדון האם זה סובייקטיבי או אובייקטיבי.

4) נפקא מינות:

- אישה עם טלית בשבת: אישה שאינה מחויבת בציצית — אצלה זה אולי לא נוי הבגד, והיא לא תצא בזה בשבת.

- גוי שרוצה להתגייר: אם הוא הולך עם ציצית, הוא "ממילא נפשך כלי": מצד שהוא גוי, ציצית היא משא (כי אצלו זה לא נוי הבגד), והוא לא שובת.

[דיגרסיה: ציצית בלילה]

אין חיוב ללכת עם ציצית בלילה. הטעם האמיתי שחסידים הולכים עם ציצית בלילה אינו כי זה חיוב הלכתי, אלא כי כתובה סגולה (קדושת יום טוב) שכששוכבים בלילה צריך ללכת עם ציצית. אבל בלילה כשלא ישנים (כמו בחתונה כשרוקדים) אין שום ענין.

טוענים שציצית היא "מדים" בעולם החסידי. אבל זה נדחה: אם אומרים לאדם שהציצית שלו פסולה, הוא מיד מוריד אותה — זה מוכיח שהוא לא הולך רק כי זה מדים, אלא כי הוא חושב שזו מצווה.

הלכה: חייט במחט התחובה בבגדו (בעלי אומנות)

דברי הרמב"ם: "לא יצא החייט במחט התחובה לו בבגדו, ולא נגר בקיסם שבאזנו, ולא גרדי באירוא שבאזנו, ולא סורק במשיחה שבצוארו, ולא שולחני בדינר שבאזנו, ולא צבע בדוגמא שבאזנו."

פשט: בעלי מלאכה שונים לא יצאו בשבת עם כלי העבודה שלהם במקומם הרגיל.

חידושים:

1) "לא יצא" — מדרבנן, לא מדאורייתא: הלשון "לא יצא" מראה שמדאורייתא הוא פטור, כי זה לא כדרך המוציאין — אף אדם רגיל לא נושא כך. אבל מדרבנן אסור.

פחות מארבע אמות צריך היתר מיוחד.

רצועות קשורות כתפילין

דברי הרמב"ם: "כשהיו בהן רצועות קשורות כתפילין, שבודאי תפילין הן."

פשט: ההיתר ללבוש תפילין בשבת הוא רק כשרואים רצועות קשורות כתפילין, שמוכיח שאלה באמת תפילין.

חידושים:

(1) סברת הרמב"ם: אולי קורה שמישהו עושה קמיע שנראה כמו תפילין. בלי רצועות קשורות אי אפשר להיות בטוחים.

(2) קושיית הראב"ד: אדם לא טורח לעשות קמיע כעין תפילין — זה לא חשש ריאליסטי.

(3) תירוץ: הרמב"ם מדבר על זמני הגמרא, כשתפילין היו עורות פשוטים — לא הקופסאות המסודרות שלנו עם ש"ן. במציאות כזו החשש מקמיע הוא ריאליסטי.

מוצא ספר תורה

דברי הרמב"ם: "המוצא ספר תורה — יושב ומשמרו ומחשיך עליו. אם בא סכנה — מניחו והולך לו. אם היו גשמים יורדים — מתכסה בעור ונכנס בה."

פשט: בספר תורה אי אפשר ללבוש אותו דרך מלבוש, ממילא צריך לשבת ולשמור עד מוצאי שבת. בסכנה — ללכת. בגשם — להתעטף בעור של ספר התורה ולהיכנס לעיר.

חידושים:

(1) חילוק בין ספר תורה לתפילין — "יושב ומשמרו": בספר תורה כתוב "יושב" — הוא צריך לשבת ולהחזיק אותו, לא להניח אותו על הרצפה. בתפילין מותר להניח אותם. החילוק: בתפילין יש את העצה של לבישה, אבל בספר תורה אין עצה, ממילא עושים את זה חזק יותר.

****2)** ההיתר של גשם — מתכסה ב

עור: לכתחילה צריך לשבת ולחכות עד מוצאי שבת. אבל כשהמתנה **תאבד את ספר התורה (דרך גשם)**, אז** מופעלת העצה של לבישה — זה היתר דחוי שמופעל רק כשיש הפסד. זה לא גשם עצמו מתיר — אנשים רגילים לא לובשים דברים כאלה. זה פטור אבל אסור שנעשה מותר רק כשיש צורך הצלת ספר התורה.

לא יצא חייט במחטו ערב שבת סמוך לחשכה

דברי הרמב"ם: "לא יצא חייט במחטו ולא הבלר בקולמוסו ערב שבת סמוך לחשכה, שמא ישכח ויצא בהם בשבת. וחייב אדם למשמש בבגדיו ערב שבת עם חשיכה, שמא יש שם דבר שכוח ויצא בו בשבת."

פשט: חייט לא יצא עם המחט שלו, וסופר עם הקולמוס שלו, ערב שבת סמוך לחשיכה — כי הוא ישכח ויצא איתם בשבת. חייבים לבדוק את הבגדים ערב שבת.

חידושים:

(1) "חייב" — לשון חזקה: הרמב"ם משתמש ב"חייב אדם למשמש" — זה חיוב ממשי, לא סתם עצה טובה. הטעם: אם ישכח משהו בכיס, יעבור על הוצאה בשוגג.

(2) מנהג לבדוק כיסים ערב שבת: בגד שבת (בגדים מיוחדים לשבת) אולי אפילו טוב יותר, כי אז אין החשש שמהו נשאר בכיסים. זה גם הטעם למנהג שקוראים בבית הכנסת ערב שבת על דברים שונים.

ומתעלה עליו בתפילין ערב שבת עם חשיכה

דברי הרמב"ם: "ומתעלה עליו בתפילין ערב שבת עם חשיכה, הואיל וחייב אדם למשמש בתפילין בכל עת — אינו שוכחן."

פשט: תפילין כן מותר ללכת איתם ערב שבת עם חשיכה, כי חייבים לממשש בתפילין בכל עת (לא להסיה דעת מהם), ממילא לא ישכח אותם.

חידושים:

(1) שוכח ויוצא — מה הוא עושה? אם הוא כן שכח והוא יצא בשבת עם תפילין — צריך לכסות (לכסות אותם) עד שיגיע הביתה, ושם להסיר.

(2) שני טעמים לכיסוי: (א) זלזולא דשבתא — שאנשים לא יראו שמישהו הולך בשבת עם תפילין, כאילו הוא לא מאמין ששבת עצמה מספיקה כ"אות". **(ב) שיסיר אותם בבית** — לא עושים שיסיר אותם ברחוב (כי זו תהיה בעיית הוצאה), אבל בבית בוודאי יסיר אותם.

(3) "מכסה" לפי הרשב"א: "מכסה" פירושו שיכסה אותם בידו — מרגע שהוא נזכר, צריך להראות שהוא מודע לכך.

(4) היתר מתעסק: לפי תוספות, כשמישהו שכח לגמרי שהחפץ שם, ההיתר הוא מתעסק — לא דבר שאינו מתכוון, אלא מתעסק (הוא בכלל לא ידע שהוא עושה מעשה הוצאה).

(5) תפילין עד זמן השבת: צריך ללכת עם תפילין עד הזמן (סמוך לשבת), כי דווקא אז מראים ששבת היא "אות" — כשמסירים תפילין סמוך לשבת. אם הסירו תפילין חמש עשרה דקות אחרי שחרית מוקדם בבוקר, לא "ניכר" ששבת היא אות.

סיום פרק י"ט

פרק י"ט הוא בעיקר סוף הלכות הוצאה (נשיאה בשבת). הפרק הבא (כ') יהיה על שבות — פרק קצר יותר.

פרק כ': שבות

הקדמה: פרק כ' עוסק בשבות — דברים שחכמים אסרו בשבת אף שאינם מלאכה מדאורייתא. אלה גזירות שנועדו לשמור על אופי השבת ולמנוע מעשים שעלולים להוביל לאיסורים.

עקרונות כלליים:

(1) הגדרת שבות: שבות הם דברים שאסרו חכמים כדי:

- למנוע בלבול בין חול לשבת
- למנוע שמא יבוא לידי איסור דאורייתא
- לשמור על אופי המנוחה של שבת

(2) חומרת שבות: אף שזה דרבנן, חכמים החמירו בשבות כי זה יסוד שמירת השבת.

דוגמאות לשבות:

- (1) טלטול מוקצה:** דברים שאסרו חכמים לטלטל בשבת.
- (2) עשיית צרכים:** דברים שנראים כמו הכנה לאחר שבת.
- (3) משא ומתן:** אסור לעסוק במסחר בשבת.
- (4) אמירה לגוי:** בדרך כלל אסור לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת.

סיכום כללי של הלכות הוצאה (פרקים י"ב-י"ט):

הלכות הוצאה הן המורכבות ביותר מכל ל"ט מלאכות. הן כוללות:

(1) עקרונות יסוד:

- הגדרת רשויות (רשות הרבים, רשות היחיד, כרמלית, מקום פטור)
- הגדרת מלאכת הוצאה (עקירה והנחה)
- שיעורים

(2) דיני מלבוש ותכשיטים:

- מה נחשב מלבוש ומה נחשב משא
- דיני תכשיטים לגברים ולנשים
- גזירות שמא יסיר ויישא

(3) עקרונות חשובים:

- בטל לגוף / בטל למלבוש
- דרך מלבוש לעומת דרך משא
- סובייקטיבי לעומת אובייקטיבי בהגדרת תכשיט
- קביעות — כשדבר נעשה קבוע הוא משנה את מעמדו

(4) יישומים מעשיים:

- מה מותר לצאת בו בשבת
- כיצד לטפל בחפצים שנמצאו ברשות הרבים
- דיני עירוב

סיום:

הלכות אלו מלמדות אותנו על הרוחניות של שבת — שאפילו דברים שנראים פשוטים כמו נשיאת חפץ יכולים להיות בעלי משמעות עמוקה. השבת אינה רק הימנעות ממלאכה פיזית, אלא יצירת מרחב של קדושה ומנוחה רוחנית.

תמלול מלא**הלכות שבת פרק י"ט — כלי מלחמה ותכשיטים****הקדמה: סיום הלכות הוצאה**

טוב. אנחנו לומדים הלכות שבת ברמב"ם, פרק י"ט, הפרק התשע עשרה.

ארבעת הפרקים האחרונים היו הר של הוצאה, וכבר דיברנו שרוב ההלכות בהלכות שבת, גם במסכת שבת, בערך, הן הוצאה. אני מתכוון שהוצאה יש לה יותר פרקים מכל שאר ל"ט מלאכות ביחד, גם בגמרא זה כך, ממש חצי משבת ואחוז גדול מעירובין הם ענייני הוצאה.

רבי יצחק אמר שכן הוצאה היא המלאכה הכי רוחנית, לא מרגישים שעושים משהו, בסך הכל רק הזנו משהו, אבל עשינו משהו.

וכבר כיסינו את רוב הלכות הוצאה, זה הפרק האחרון של הלכות הוצאה. הפרק הזה ידבר על הוצאה שקשורה לבגדים. אתמול למדנו הלכה שכאשר אחד נושא אדם חי במיטה, המיטה טפלה לו, בגדים בוודאי טפלים לאדם, בגדים זה נקרא הוצאה.

אבל יש בגדים שאינם בגדים אמיתיים, כמו שנראה בפנים. יש להם דין בגדים, אפילו הולכים בהם תמיד, אבל זה יותר כמו תיק, נאמר תיק, אישה יכולה להסתכל עליו כאילו זה חלק ממנה שהיא הולכת לבושה בו, אבל זה לא, כי זה לא בגד. ויש דברים שזה כן בגד, אבל יש חשש שיישאו אותו.

אבל לפני שנלמד את הפרק בפנים, צריך להודות לספונסרים של השיעור, והיהודים שתומכים בשיעור שלנו, אנחנו מפיצים את השיעור בראש וראשון, הספונסר הראשי ידידנו ר' יואל אליעזר וועצבערגער.

הם השותפים האמיתיים שהם מספקים את היהלומים לשיעור, היהלומים המסוימים, הגשמיים, ו"זבח ששון שמחה ויעלזו יחדו", צריך להיות יכולים להראות למי, אנחנו מראים לכולם מי מממן את השיעור שלנו, ועל זה מותר בשבת, כי בשבת אסור להקליט ואי אפשר לתת כסף, אז זה שיעור שבועי.

אוקיי, זה כבר חתיכת תורה יפה, כל עוד מוציאים מזה שבח לספונסרים זה טוב. אם לוקחים את זה ברצינות, אני לא יודע כמה זה מדויק מכל הצדדים, אבל זה בסדר.

הלכה א: כלי מלחמה בשבת

הרמב"ם מתחיל את הפרק עם כלי מלחמה. אז, לא מדברים כאן בשעת מלחמה, כי את זה כבר היה לנו ב, אני מתכוון בפרק השלישי כבר היה לנו הלכות של מלחמה בשבת. מלחמה, כן, בפרק ב' היה סכנת נפשות. שם בסוף עמד כתוב מתי מותר לצאת למלחמה ומתי לא, אם גויים באים בגלל כסף, או כשגויים נכנסים בגבול ארץ ישראל, צריך לצאת למלחמה. אז בוודאי מותר ללבוש את כל כלי המלחמה.

מדברים כאן כשעושים את זה לא כי זו מלחמה, אלא כי יש דבר כזה, אפשר לפעמים לראות חייל לשעבר שהוא מאוד גאה והוא לובש את בגדיו, את בגדיו הצבאיים. אז, עכשיו יש הלכה.

לשון הרמב"ם

אומר הרמב"ם כך, "כל כלי מלחמה אין יוצאין בהן בשבת". אסור לצאת עם כלי מלחמה בשבת.

פירוש: "אין יוצאין" — פטור אבל אסור מדרבנן

ויש שני מיני כלי מלחמה. יש כלי מלחמה שהם דרך מלבוש. קודם כל אסור בכלל. "אין יוצאין" פירושו, למדנו את זה, "אין יוצאין" פירושו לא יוצאים מדרבנן. "אין", לא חייב, אלא "אין", כמו פטור. את החילוק הזה לא... כן, וזה מדרבנן.

מדרבנן, לכאורה לא ברור למה הרמב"ם אומר על זה, אומר את זה. יכול להיות כי יש גם ענין של שמא יוליך ויביאנו. דבר של מלחמה גם לא... בואו נבין. דבר רגיל שלובשים, חולצה... אה, מדים זה בוודאי. מדברים על כלי מלחמה, לא אומרים בגדי מלחמה. חולצה, כל דבר שהוא חולצה שהיא דרך מלבוש בגמרא, חולצה היא חולצה רגילה. נאמר כך, חולצה רגילה שהולכים בה כל יום זה בוודאי לא שאלה. מותר. אני חושב שזה מדים. זה שזה ירוק צבאי לא הופך את זה לחולצה. בשבת, צריך ללכת בכבוד שבת, זה נושא אחר.

דבר שהוא תכשיט, כלומר יש מדרגה שנקראת תכשיט, תכשיט. אפשר לומר את התיק שלך, דרך אגב, אני לא יודע, יכול להיקרא תכשיט, אפשר להוציא אותו רק מדרבנן, אפשר ללכת עם תיק. יש איסור דרבנן, כי כך כתוב שמראים אותו לשני, זה שמא. שמא הוא יוריד אותו ויישא אותו כראוי ברשות הרבים וכדומה.

החילוק בין כלים שהן דרך מלבוש לכלים שאינן דרך מלבוש

יש דברים אמצעיים. דברים אמצעיים הם דברים שהם קודם כל, יש בגדים שאינם ממש בגדים, למשל שריון של מלחמה שהולכים לראות, על זה אומר הרמב"ם פטור. אחר כך יש דברים שאינם בגד כלל, אבל זה עדיין יכול להיות תכשיט.

אם, צריך לומר לפני זה היתה מחלוקת במשנה, אם אחד חושב ש, כמו שאומרים אישה עם תיק, גבר הולך עם חרב, אפילו הוא מחזיק את החרב בידו, או שהוא שם אותה על חגורתו, זה לא לבוש, זה תכשיט, אז יש איסור דרבנן ללכת עם זה, או איסור דאורייתא, לפי מה שהרמב"ם פוסק.

דוגמא: הסיקים והחרב שלהם

היה שערורייה גדולה על הסיקים (Sikhs), כן, סיק זה סוג של דת, דת ערבית, הם תמיד מסתובבים עם חרב, והם מסתכלים על זה כאילו זה הלבוש שלהם, צריך ללכת כך, זו שאלה... זה מאוד יקר להם, דבר דתי גדול. זה חלק מהלבוש. אוקיי, זה לא נכנס, אין הבדל, אבל רואים דבר כזה שחרב היא חלק מהלבוש, האדם הולך עם חרב כי כך הוא תמיד נראה, לא כי הוא צריך להשתמש בחרב.

מחלוקת רבי אליעזר ותכשיטים: האם חרב היא תכשיט?

זו המחלוקת במשנה. לפי מה שיש מי שאומרים, אבל כאן אצל חרב, שכאן יש אותו תנא במשנה שאמר... שחרב היא תכשיט? כך אומר מי שמביא...

שבדיוק כמו שגוי יחשוב שחרב יפה, אנחנו יודעים שהתורה יפה, לא חרב, כך אומרת הגמרא.

אבל בכל מקרה, הגמרא אומרת גם שזה החכמים אומרים "הרי אומר וכתו חרבותם לאתים", ומה עונה רבי אליעזר על זה? אומרת הגמרא שרבי אליעזר סובר כמו שמואל, ששמואל סובר ש"אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכות בלבד", יוצא שבימות המשיח גם יצטרכו חרב, כי עדיין ינצחו את המלחמות, זה לא אומר שלא יהיו מלחמות.

אז שואל הלחם משנה קושיא, שהרמב"ם סובר דוקא כמו שכולם יודעים שהרמב"ם סובר כמו שמואל, שימות המשיח יהיה עולם כמנהגו נוהג, רק היהודים ינצחו את המלחמות, לא הגויים, אז איך הוא יכול לפסוק כאן כמו החכמים שאסור ללכת עם חרב בשבת? לכאורה צריך כן ללכת עם חרב בשבת.

אבל הרבי אמר כן שתהיה מנוחה ויכולו ללמוד, פירוש יוכלו כבר להניח את החרב. הגמרא אבל אומרת שאפשר כן ללכת עם החרב בשבת. נו, צריך לעמוד לפי הגמרא כן. אני צריך לחלוק עם הגמרא קצת על זה. צריך לדעת, לפי מה שאתה אומר, האם מותר ללכת עם גמרא בשבת. אם זה כן תכשיט, זו החרב האמיתית.

הלכות שבת פרק י"ט: דיני יציאה בכלי מלחמה, סנדל המסומר, ותכשיטים

הלכה ב: סנדל המסומר

דובר 1:

להיפך, אם הולכים עם ספר במקום שזה עדיין לא נמצא בראש... אני לא יודע מה התירוץ שלך, אפשר לחשוב, הציבור כבר ישלח תירוץ. קושיא טובה.

יכול להיות חילוק מהלכות שבת. יכול להיות שהרמב"ם חשב שמה שהגמרא אומרת כאן... זה פלפול יפה, אבל בסך הכל, האם חרב היא תכשיט. האם זה מספיק להיקרא תכשיט? אפילו רוצים כן לומר שזה יופי, אבל שום תכשיט לענין הוצאה זה לא.

השאלה היא קצת יותר, בדור שלנו היום זה לא תכשיט. כן, יכול להיות שבתרבויות מסוימות יש דבר כזה שאדם הולך עם חרב. זה קורה לפעמים במצעד, מצעד צבאי, אחד הולך עם חרב. אבל אני לא יודע אם זה היה נקרא מספיק תכשיט, משהו שלוקחים פעם בשנה כדי להראות שהיו חייל. תכשיט פירושו משהו שאדם היה לובש סתם ביום שלישי רגיל, הוא רוצה להתלבש יפה, הוא הולך לחתונה, הוא לוקח חרב.

למה זה צריך להיות קשור להלכה של ימות המשיח? צריך לבדוק אם זה תכשיט.

דובר 2:

אתה כבר הולך רחוק במהלך שלי שהכל סובייקטיבי ויחסי. אני לא חושב שהכל סובייקטיבי ויחסי. מה האמת? אני מאמין שזה כן, כי אם אחד הולך היום ללכת במשהו בזמנים עתיקים שזה ממש לא רלוונטי, אני לא יודע, אין לי דוגמה בראש.

דובר 1:

אני לא מסכים. אני מתכוון שהכל אובייקטיבי, ובטלה דעתם. אם אחד סובר אחרת, אני מוכן להיות לא מסכים איתך.

אתה רואה שגם היום יש. אנחנו בינתיים, כאן בניו ג'רזי, חיים בתרבות פחות צבאית, אז לא רואים אנשים. בארץ ישראל למשל, מסתובבים אנשים עם חרבות, עם רובים כל הזמן. אני לא יכול לומר שאף אחד מהם לא חושב שזה תכשיט. רשמית זה טרחה, כי צריך את זה, זה באמת סכנה. אבל זה גם תכשיט כי הוא במקום של מלחמה, וזה מראה שהוא גיבור.

דובר 2:

זה לא תכשיט. לא, תכשיט פירושו שזו הדרך שהוא אוהב להיראות.

דובר 1:

רבי אליעזר אמר שזה תכשיט, אבל החכמים אמרו לא, לימות המשיח לא יצטרכו את זה, זה לא תכשיט, סתם בדיעבד בכלל שצריך ללכת עם חרב. אדם לא הולך עם חרב בתורת תכשיט, וכך אמרו החכמים. אבל זה בדיעבד, זה... זו הוכחה שלימות המשיח לא יצטרכו, יודעים שזה בדיעבד.

המשך לשון הרמב"ם: החילוק בין שריון לרומח וסייף

אוקיי. אני רק... רציני עכשיו לומר, כדי שיהיה ברור, הרמב"ם אומר, ההבדל הוא שכל כלי מלחמה, אין הבדל אם זה תכשיט, זה חתיכת לבוש, זה... אבל אם זה מדים שזה לגמרי לבוש לא מדברים, כלי מלחמה פירושו כבר דברים... דברים של מלחמה. אבל לכתחילה אסור אף אחד מהם.

אומר הרמב"ם גם: **"כל כלי המלחמה"**, ציוד המלחמה, **"אין יוצאין בהם בשבת"**, אם אחד... אם כן יצא, כבר יש הבדל כזה: **"אם היו כלים שאינן דרך מלבוש"**, אם הם סוג כלים שלובשים, זה כבר לא בגדים רגילים, **"כגון שריון"**, שריון זה בגד כזה שעושים ממתכת, מחתיכות מתכת, שחרב לא תיכנס כל כך בקלות. **"וכובע"**, כובע. לפעמים היו כותבים כובע עם קו"ף. **"ומגפיים"** זה מגפיים, מגפיים, אבל גם עשויים מברזל, שהם דברים שלא הולכים בהם בדרך כלל.

שאר הרגליים שזה על הבגדים, יש רק פטור. לכתחילה... רגליים שזה על הרגליים, כן, כן, כן. חשבנו שאתה לא יודע את המשמעות של מגפיים. בעברית המשמעות היא מגפיים. אני לא יודע אם מגפיים פירושו מגפיים. יכול להיות שמגפיים פירושו משהו סוג של שריון שקושרים לרגליים. כן, מדברים שכל שלושת הדברים הם סוג של שריונות. כן, כן, זה לא בגד, הבגד האמיתי. זה שריון ששמים, לובשים אותו.

אבל זה לא דרך מלבוש, זה לא בגד. זה לא בגד. זה לא בגד. האם הולכים עם חולצת ברזל? מי שפעם ראה הולך עם חולצת ברזל? זו לא חולצה. זה שריון. לובשים אותו על הגוף כמו חולצה, אבל אין לזה שום קשר לחולצה. זה משהו...

טעם הדין: פטור אבל אסור

המפרשים אומרים למה פטור אבל אסור? או כי זה לא דבר שהולכים בו בדרך כלל כמו לבוש, או כי זה מראית עין, זה נראה כאילו הוא ערני, כאילו הוא הולך למלחמה. בשבת הולכים למלחמה רק כשיש חירום. אז, בסדר. אבל זה לא כמו סתם שהולכים, כמו מדים. זה דבר שלא נקרא לבוש רגיל. בדרך כלל אדם לא הולך לבוש בבגדי ברזל. זה מאוד כבד, זה מאוד כבד. זה לא בגד.

הולכים בזה רק בגלל... בגלל... מה שזה מביא, התועלת שזה מביא שזה חתיכת שריון. פטור, אבל לכתחילה זה לא חייב, כי זה בגדר לבוש, לובשים אותו על עצמם, אז זה לא בדרך הוצאה, אבל לכתחילה לא הולכים.

כלי זיין שאינו דרך מלבוש – חייב

אבל **"יוצא בכלי זיין שאינו דרך מלבוש"**, ציוד מלחמה אחר שלא לובשים על עצמם, אלא מחזיקים, אפילו נאמר קושרים אותו על עצמם, אבל זה לא לבוש, **"כגון רומח וסייף וקשת"**, סוגי חרבות או קשתות, **"ואלה וטריס"**, אלה וטריס פירושו שהם שריונות שמחזיקים בידיים, או וקשת ואלה וטריס הם שלושה סוגי שריונות, הקודמים הם שלובשים, אבל כאן זה שריון שמחזיקים בידיים, **"הרי זה חייב"**, הוא חייב, כי זה נקרא נשיאה כראוי, כי זה לא לבוש, אז זה ממש שנישאה כראוי, הוא חייב על זה.

קושיית הלחם משנה: הרמב"ם סובר כשמואל, איך פוסק כחכמים?

שואל הלחם משנה קושיא יפה למטה מהלחם משנה, שבגמרא יוצא שזו מחלוקת רבי אליעזר והחכמים, כן, רבי אליעזר אמר שזה לבוש, יש לו אפילו פסוק "הודך והדרך", כן, הגמרא אומרת שזה קשור שלומדים פשוטו של מקרא, מי שלומד פשוטו של מקרא פירושו שכתוב בפסוק "חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך", רואים שחרב היא יופי לגיבור.

אבל הגמרא אומרת שיש שם רב ספרא או רב כהנא, אחד מהם אמר שהוא לא ידע שזה פשוטו של מקרא, מה פירוש לא זה, זה פירושו דברי תורה, בכלל לא יפה ללכת עם חרב, בכלל יפה למי שיודעים תורה, זה בדרך משל,

שלא לצאת בזה, כי הגמרא אומרת שהיה פעם איזו סכנה, כי הנעל עושה רעש חזק מאוד, ויהודים היו במחבוא, והם שמעו קול הליכה של נעל כזו, ובסך הכל יהודי הגיע למחבוא, שהם שמעו כל כך הרבה הליכה, חשבו שבאה כל קבוצה צבאית, והיתה סכנה גדולה, והם נפלו איש על רעהו. פנים, מפני שהיה פעם ענין של סכנה עם זה, אסרו את זה.

זה לא באמת דין בשבת, זה דין בסכנה. אבל הרמב"ם מביא את זה כאן, כן, זה עומד במשנה כך, אבל הרמב"ם היה יכול לשים את זה בהלכות רוצח ושמירת נפש, כי האמת שלו היא ענין של סכנה. אבל כבר הכניסו את זה בגדר לבוש שאסרו.

אז זו השאלה האם בימות החול מותר ללכת. יכול להיות שאסור גם בימות החול.

דובר 2:

לא, מותר כן, עומד בפירושו שמותר כן, רק כי בדיוק המעשה היה בשבת.

דובר 1:

אז התירוץ על זה הוא, כמו שהפרשנים אומרים, ומי שהסתכל קצת בהיסטוריה עם תמונות יודע, שהסנדל המסומר, זה היה הלבוש של החיילים הרומאים. הרומאים היו עושים סנדלים כאלה. אתה יכול להסתכל במוזיאונים, יש מספיק. סנדל רומאי הוא עם מסמרים. אתה יכול לראות עוד היום במוזיאונים, או בגוגל בתמונות.

וממילא, יהודי לא הולך בלבוש גויי כזה. זה מאוד גויי, החיילים הרומאים שהם באים להילחם עם יהודים. כל השבוע לא מסוכן שהולכים בלבוש גויי, אבל לכבוד שבת, מכיוון שמביאים את המעשה להוציא כמה גויי זה. אתה רואה, שכשחשבו שיש מישהו עם זה, כבר חשבו שהגויים באים. אבל זה הענין, זה משהו גויי.

דובר 2:

אבל למה לא אסרו בימות החול בגלל הגויות שלו?

דובר 1:

בימות החול לא צריך ללכת כל כך יהודי, רק בשבת. אני שומע. אוקיי, אוקיי, אוקיי. אתה יודע שהיהודים הולכים בשבת עם הקפטנים הארוכים יותר, מה שלא יהיה, זה דבר רגיל.

בקובידי היה לי כן הנאה מהסנדל המסומר. אבל אסרו כן משהו כי היה פעם סכנה, והם זכרו כמה קשה הסכנה.

דין אבנט עם זהב וכסף

"ומותר לצאת באבנט שיש עליו חתיכות קבועות של כסף ושל זהב כמין שרשרת שהמלכים עושים." על הגרטל תופרים מזהב וכסף, כמו שהמלכים עושים. מותר ללכת בזה, אף על פי שבדרך כלל אסור להסתובב עם חתיכות זהב וכסף על עצמך, אבל זה תפור, ממילא זה נחשב תכשיט.

מה זה תפור? וכל שאינו שיעור תכשיט. בואו נבין בבירור, לתפור דברים על חולצה אינו היתר ללכת עם זה בשבת בפשטות. אנחנו לא לומדים כאן את ההיתר. לא כל דבר, אדם כמו שאומרים רצועות, הוא תפר לעצמו את הרצועות עם סקוטש לדברים שלו, לא יעזור לו.

ולחיפך אפילו, אם זה לא... בואו לא נדבר על הגזירה, בואו נדבר עכשיו יותר בבירור דין מדאורייתא. ההיתר של תכשיט הוא דבר שמניחים אותו כי זה תכשיט, אף על פי שאולי לא אדם רגיל, אלא מלך, גביר גדול מאוד יכול להרשות לעצמו תכשיט כזה. אבל זה לא פשט שהוא נושא עכשיו זהב. יש דבר כזה, כן, קראתי שהרגו את הצאר, אני יודע מה, מצאו שכל התחתונים שלו היו תפורים עם יהלומים ויהלומים. זה לא תכשיט, זה אסור ללכת בשבת.

חשבתי על המילה "חתיכות קבועות". זו המילה. שאם מניח הוא חתיכות זהב באופן אקראי היום, זה לא דווקא, כי זה לא קבוע בדרך. אבל אני אומר שההיתר אינו החיבור. ההיתר הוא באמת זה, שתכשיט אינו דרך של נשיאה.

למה? כי הוא חייל, הוא... זה מה שהוא מראה. הוא מראה שהוא אדם מנוסה, הוא גיבור, יש לו שומרים, מה שזה לא יהיה.

אני אגיד לך עוד יותר. למשל, אחד לובש חולצת צה"ל, מדי צה"ל, ששם עליו, האם זה תכשיט?

דובר 2:

אני מתכוון שתכשיט זה באמת כי חרב היו עושים יפה. יכול להיות, חרבות עתיקות היו בנויות יפה. זה יפה, זה נותן יופי לאדם. זה לא רק פרקטי.

דובר 1:

הגמרא לא מדברת על זה. הגמרא לא מדברת על זה. הגמרא בוודאי לא מדברת על זה. הגמרא לא מדברת על האריסטוקרטים. למלך היתה חרב עם... אני יודע מה, יהלום עליה. הגמרא לא מדברת על זה. המשנה מדברת על החרב הרגילה של... זה רק היה פונקציונלי.

אתה רואה שזה היה משהו ש... תכשיט פירושו לא שצריך להסתכל על היופי. התכשיט של אישה, זה כאילו מה שאני רוצה לומר, התכשיט של אישה הוא להוציא יופי, והתכשיט של גבר הוא להוציא את גבורתו. זה מה שזה.

עכשיו, דווקא על זה המחלוקת. אגיד לך, אנחנו יהודים לא מאמינים בדבר כזה שגבורה היא דבר סובייקטיבי. בוודאי זה עדיין אמת, ואפשר לשאול אותו. על זה אני חושב שהרמב"ם היה... זה הגיוני לרמב"ם לחלוק את ההשקפה של ההלכה, כי כל המשנה עם הגמרא הוא מסתכל רק כזכר.

דובר 2:

נו, אם אתה מודה שכשמישח יבוא לא יצטרכו את זה, אז זה גם לא...

דובר 1:

אבל זה לא אמיתי על זה. זה אמיתי כי הוא מסתכל על זה שזה לא תכשיט. כך הייתי חושב.

אוקיי, מאוד טוב. כי צריך לבדוק כל אזור. יש הרבה פוליטיקה, למשל בארץ ישראל, אנשים נלחמים להרשות הרבה פעמים להביא אנשים לבית המדרש. בשבת יש שאלה של הוצאה, אבל יש שאלה של סכנה. אם יש סכנה, צריך בוודאי. אין שאלה. אבל אחרים, אם אין עירוב ואין ממש סכנה, אפשר להגיע לשאלה. יש גם שאנשים נכנסים לבית המדרש עם זה, ועומד שלא להיכנס עם נשק לבית המדרש. והוא אומר, אוקיי, הלאה, אם צריך ממש, צריך ממש. אבל תמיד נעשית השאלה, האם זה דבר יפה או דבר מכוער?

יש לי ענין במה שאמרת, שיופיה של אשה הוא, כמו שהגמרא אומרת, "אשה כלי זיין עליה". זה הכלי שלה, זה התכשיט שלה, להיראות יפה. והאיש "כאיש גבורתו". היופי של האיש הוא על ידי זה שהוא מראה גבורה. ממילא השאלה, לעתיד לבוא, מה יהיה היופי האמיתי? האם זה רק יופי בהכרח כל עוד יש כל כך הרבה מלחמות? זו יכולה להיות השאלה.

אבל הגבורה האמיתית של איש היא לדעת כל ששה סדרי משנה. "תגור חרבך על ירך גבור", כמו "ששים גבורים סביב לה", הוא יודע שישים מסכתות, זה דבר אחר לגמרי. אבל מעניין שבהלכה זה יעשה חילוק. זו כבר אגדתא יפה.

אולי הרמ"א אכן סבר שזה לא באמת מחובר, בגלל זה יכול להיות כך כאן וכך שם, אין סתירה.

אוקיי. מאוד טוב.

דין סנדל המסומר

אז אומר הרמ"א הלאה. כך, יש סוג נעל שנקרא "סנדל המסומר", נעל שמניחים עליו סוג של טפסים, סוג של מסמרים מלמטה, שיהיה חזק בהליכה, נעליים חזקות. אומרת ההלכה, "אין יוצאין בסנדל המסומר, שסמרו", שהוסיף מסמרות, הוסיף מסמרים, "לחזקו", לעשות נעל חזקה.

למה אסור? לכאורה זו נעל ראויה, הוא הולך בלבוש. אומר הוא חומרא מאוד, אפילו ביום טוב, שביום טוב אין איסור הוצאה, "גזרו שלא יצא בו",

או, וכן, קורה לפעמים, **אשה נותנת טבעתה לבעלה**, ללכת לתקן אותה **אצל האומן**. ומה עושה איש כשהאשה נותנת לו תיק תשמור על זה? האשה נותנת לו, הוא שם את זה יום אחד, אעשה את זה. **מניחה באצבעו**, הוא שם את זה על האצבע שלו, **עד שמגיע אצל האומן**. עד שהוא מגיע אל האומן. אז יוצא שזה כן קצת דרך להוציא. זה לא שלעולם לא תמצא על יד אשה טבעת שיש לה חותם. זה לא שלא מוצאים. מוצאים, קורה לפעמים. ממילא, **שהוציאוהו כדרך שדרכן להוציאן, לפיכך חייבין**.

חילוק יסודי — דרך תכשיט לעומת דרך הוצאה

אבל כאן צריך להבין מאוד בבירור. יש שני דברים שונים. יש את הדרך ללבוש שעושה תכשיט, ואחר כך יש את הדרך לשאת. נכון? דרך המוציאין אומר שלא נושאים כך, נכון?

אז הבעיה היא שלכאורה הקושיה היתה שבדבר שאתה אומר שגברים לא נושאים חותם כזה ונשים לא נושאות חותם כזה, הרי זה כולל שני דברים בעצם. קודם כל, איש לא הולך עם תכשיט כזה, זה לא דבר גברי, זה עומד בצד הנשים של החנות. ושנית, הוא לא נושא כך, לא כך נושא איש. אשה יכולה לומר נושאת, אבל דווקא מותרת לשאת כי זה תכשיט, אבל איש לא נושא כך.

התירוץ הוא לא, שנשיאה נושאים דווקא כן כך. לא כל פעם, אבל נושאים כך. למה נושאים כך? לא כי הוא רוצה ללבוש את זה, אלא כי הוא רוצה לסחוב את זה. כשאישה נותן לאשתו טבעת כזו לסחוב, היא לא שמה את זה בתיק, היא שמה את זה על האצבע. יוצא שזו דרך רגילה של נשיאה, אבל זו לא דרך רגילה של תכשיט.

אז אם הוא איש, מכיוון שזה לא תכשיט, הוא חייב כי זו דרך הוצאה. אז הייתי אומר כך, דבר מעניין. אם מחזיקים את זה ביד, בוודאי הוא חייב, כמו כשנושאים קצת סחורה, כל דבר שיש לו שיעור כשנושאים.

כאן מדברים כי זה לבוש. מה שלבוש הוא כך: או שזה תכשיט, או שזה שלא כדרכו. על זה הוא עונה שזה יכול להיות קצת כדרכו, שלובשים את זה כי צריך לסדר משהו, אבל לא מספיק שזה יהיה תכשיט איש או תכשיט אשה. זה לא תכשיט, הוא לא לובש את זה כי הוא הולך עם זה, הוא לובש את זה פונקציונלית, הוא צריך לסחוב את זה אל האומן.

אתה צודק שאז כאן רואים, אוקיי, האדם באמת... הוא רצה לומר, אז במקרה הזה חייב, לא כי האדם מתנהג כן ללכת עם טבעת, זה יותר כי זה לא אינו דרך המלבוש, זה כן דרך המלבוש. אפילו האדם הספציפי הזה מעולם לא היה לו המעשה שנשלח לתיקון. אבל אם יש מנהג לגמרי, עכשיו זו שאלה אחרת, אם היום זה אחרת, אם אתה גר בעיר או בתרבות שזה כן רגיל לגברים ללכת עם טבעות, לכאורה צריך להיות מותר, כך עומד באמת בשולחן ערוך בשם יש מי שמתיר. לא עומד כך?

כן.

דיון — האם משתנה ההלכה כשהמציאות משתנה

אז איך השאלה, האם מסתכלים על אדם ספציפי או עיר ספציפית, או ההלכות הן כמו שכתוב, זה זה? הייתי אומר זה זה, זה לא הגיוני. יש דברים אחרים... זה לא גזירת הכתוב.

לא, אבל הדרך שההלכה עומדת היא, כמו שהיה לנו למשל הענין של כלי מלחמה, לבדוק, זה עומד בפסוק. לא אומרים שם שאנחנו הולכים לשאול את השאלה בעיר...

נכון, אבל זה גם כי ההוא היא שאלה חדה. אנחנו לא חלוקים בזה, זה לא שינוי במציאות, כל אחד יודע מה זה כלי מלחמה, ולא כל המילים מסתכלות על זה. אבל כאן השתנתה המציאות. יש לי הנאה מהיהודי הזה מלמטה שאומר שבשולחן ערוך עומד שבימינו כבר נהגו איסור, הוא לא אומר בימינו, בזמן השולחן ערוך, כי באזור של היהודים לא הולכים גברים עם זה.

אבל אני חושש שהוא נכנס למקום שכל אזור כבר מוגזם. הייתי אומר שהיום גברים הולכים כן עם טבעות, ממילא זה בוודאי לא חייב. אם מישהו רוצה לומר שמחסידות הוא לא רוצה ללכת, אוקיי, אנחנו ממילא לא הולכים עם

זה לא חגורה שהוא נושא את הזהב שלו, הוא נושא את זה כי הוא רוצה להראות שיש לו תכשיט.

"והוא שלא יהא רפוי", אומר הרמ"א. זה רק אם זה לא רפוי, זה לא תלוי שם בצורה רופפת, אלא זה קבוע, זה תפור חזק. אבל אם זה רפוי, אפשר להוציא את זה, יש חשש **"שמא יפול ברשות הרבים"**, זה יפול ברשות הרבים, וזה דבר יקר, **"ויבוא להביאו ארבע אמות ברשות הרבים"**. אוקיי.

הלכה ג: טבעת שיש עליה חותם

עכשיו לומדים הלכה מעניינת של טבעת. כן? **"טבעת שיש עליה חותם"**. טבעת יש עליה טבעת, אבל יש עליה גם חותם, אפשר לחתום עם זה, זה אומר חרוט משהו, ולוקחים קצת, אתמול למדנו עופרת לחותם, אדום, או לוקחים קצת, כן, עופרת רכה אדומה, או שעווה, ומניחים בתוך זה את החותם. אז הדבר הזה הוא עם שיטה איר, זה דבר שיש לו שימוש מעשי, ואיש הוא זה שחותם והוא עושה עסקים.

טבעת שיש/שאיין עליה חותם — איש ואשה, וגזירת חכמים על תכשיטים

הלכה ג: טבעת שיש עליה חותם — מתכשיטי איש, ושאיין עליה חותם — מתכשיטי אשה

קריאה והסבר הרמב"ם

טבעת שיש עליה חותם - מתכשיטי האיש ואינה מתכשיטי אשה, ושאיין עליה חותם - מתכשיטי אשה ואינה מתכשיטי האיש.

אשה הולכת עם טבעת שאיין עליה חותם. טבעת היא רק ליופי, טבעת של אשה. אז כך זה, זה התכשיטים שלה. כך אשה אין לה מה לעשות ללכת עם טבעת כזו, כי בשבילה זה לא נקרא תכשיט. שאיין לה חותם, טבעת שאיין עליה חותם היא מתכשיטי אשה, אשה תוכל ללכת עם זה, אבל זה לא מתכשיטי איש, כי זה לא מתאים לאיש. ממילא לא יהיה מותר ללכת.

ולפיכך, אשה שיצאה בטבעת שיש עליה חותם, או איש שיוצא בטבעת שאיין עליה חותם, חייבין.

הם יהיו חייבים, כי הם הלכו עם משהו שלא נקרא לבוש. כאן רואים מאוד ברור... תכשיט, סליחה. כאן רואים מאוד ברור כמו שאמרת שלא מסתכלים על כל אדם, כי האדם הרי יצא, הוא כן חשב שזה תכשיט. אבל זה לא הולך כך.

קושיית הגמרא — שלא כדרך המוציאין

לא בדוק, בואו נראה. יכול להיות... שואלת הגמרא, ואימא חייבין? שואלת הגמרא שאלה אחרת. אוקיי, אני שומע שזה לא תכשיט, ממילא צריך להיות חייב. אבל **והרי הוציאום שלא כדרך המוציאין**, הוא הוציא את זה לא בדרך שמוציאים דברים. למה? **שאיין דרך האיש להוציא באצבעו אלא טבעת הראוי לו**.

רגע, שלא כדרך המוציאין, חשבת כשהוא אומר את זה, כי הוא שם את זה על האצבע במקום להחזיק את זה בידים. אבל זו לא המילה, כי לשים על האצבע, אם זו דרך של נשיאה, היה עדיין יכול להיקרא נשיאה. כמו למשל הרומח... אוקיי, לא, זה באמת לא דרך של נשיאה, בדיוק, כי זה לא הדבר שמתאים לך.

שאיין דרך האיש להוציא באצבעו אלא טבעת הראוי לו, הרי זה לא הסדר שאיש ישא את זה, כי אין עליו חותם. **וכן אישה אין דרכה להוציא באצבעה אלא טבעת הראויה לה**. אם כך זה שלא כדרך המוציאין.

תירוץ הגמרא — פעמים נותן איש טבעתו לאשתו

התירוץ הוא שלא, זה לא דרך ללבוש, אבל זה דווקא כן דרך ללכת עם זה. למה? אומר הוא, לא, **שפעמים, קורה כן לפעמים, שנותן איש טבעתו לאשתו להצניעה בבית**. הוא נותן את הטבעת לאשה שתשמור עליה, שתניח אותה. **ומניחה באצבעה עד שמגיע לביתה**. היא שמה את זה על האצבע כל עוד היא צריכה לשמור על זה, כל עוד היא צריכה את זה.

העובדה היא שהמנהג, שכתוב בראשונים כבר, אפילו על גברים, כתוב, הוא מביא ממגן אברהם, רואים שגברים יש מקומות שהם הולכים כן עם טבעות ותכשיטים, על אף שהם מלובשים כנשים. המנהג הוא לא להחמיר כמו שהרמב"ם אומר לגמרי, מקילים אפילו באופנים שצריך להיות אסור, זה גם העניין של למשל, למשל שאדם יש לו שעון יפה, האם מותר ללכת איתו בשבת.

נפקא מינה למעשה

אז לפי מה שאנחנו כאן, הרמב"ם אומר שאסור. אבל יש נקודה קטנה, טבעת שיש עליה חותם היינו יכולים לחשוב שזה נקרא כלי שמלאכתו לאיסור, כן? כי זה עשוי לחתום. אבל אתה רואה שזה לא הדבר, אתה רואה שהעיקר שלו הוא תכשיט, במקרה שיש לו גם פונקציה של חותם, קוראים לזה "טבעת שיש עליה חותם".

אבל למשל משהו יש לו עט יפה מאוד, שזה ממש כמו תכשיט, זה עט, עט יפה, אבל זה עט, זה כלי שמלאכתו לאיסור לכאורה. אתה רואה שבמקרה שיש לו גם חותם, אבל הפונקציה העיקרית שלו היא התכשיט שלו.

יכול להיות, כן, אבל למשל... כן, זה הגיוני. כי זה לא חותמת, זה טבעת. למה לא שמים חותמת?

נכון, שמים אותה על האצבע, פשוט כדי שיהיה איפה לסחוב את החותמת. את החותמת אפשר לשים בארון.

זה משהו, אני לא יכול להבין. אני חושב, למה שמים סתם טבעת? כדי שאנשים לא יגנובו אותה? ואיך אתה יודע שזו החותמת שלך?

יכול להיות שהחותמת עצמה היא דבר יפה. חותמת היתה למשל האותיות הראשונות של שם האדם, עשו אות יפה.

דיון בהלכות יציאה בשבת — טבעת, מחט, ותכשיטים

המשך הדיון על טבעת שיש עליה חותם

דובר 1: כן, זה הגיוני, כי זה לא חותמת, זה טבעת. למה תשים חותמת... זה לא... נכון, אתה שם אותה על האצבע. אתה רוצה שיהיה איך לסחוב את החותמת. את החותמת אתה יכול לשים בארון. זה משהו... אני חושב, למה תשים טבעת כדי שאדם לא יגנוב אותה? איך אתה יודע שזו החותמת שלך? יכול להיות שהחותמת עצמה היא דבר יפה. החותמת היתה למשל האותיות הראשונות של שם האדם, הוא עשה גרפיקה יפה של שמו. זה חלק מהיופי, ומשתמשים בה אחר כך לחתום.

דובר 2: אם אתה אומר כך, אני חושב, אבל אם כך, למה אישה אסורה ללכת איתה? אתה רואה שלא נוח שהאישה תלך איתה. האישה שלא הולכת עם דברים פונקציונליים, אלא עם...

דובר 1: אתה מתכוון לומר, אם החותם הוא מה שמטיר לאיש, חייב להיות שהחותם הוא דבר חשוב. ממילא, צריך להיות שאלה של כלי שמלאכתו לאיסור. אם הסיבה שהאיש הולך היא כי יש לו חותם, החותם כן חלק חשוב ממנו. זה לא רק טפל.

דובר 2: זה בטח חשוב, אבל הפשט הוא... לא, שם אומרים, סוג הטבעת הזה גברים הולכים. בקיצור, למעשה, כן, זה תכשיט, אני לא יודע. אנחנו לא בטוחים מסתובבים עם זה. אני מתכוון, היום, אם יש טבעת שיש לה חותם, זה בטח חותם יפה. אה, אם למישהו יש כן טבעת... זה עומד רק, נהגו לצאת בטבעת שיש לה חותם. אני לא יודע, אולי באותם זמנים עדיין היה שמלך חותם. אני לא יודע, אבל אני לא מכיר מישהו שחותם עם האצבע שלו. עדיין לא פגשתי יהודי כזה. אולי כאן בירושלים בעיר העתיקה, האנשים שעושים את כל מנהגי חכמים, אולי הם חותמים דברים עם חותמות. אני לא יודע.

דיגרסיה: מפתח בהגורה וסיכת עניבה

דובר 1: אוקיי. כן. הסיפא. כן. כן. רק מה שאתה אומר שמקילים היום, אני זוכר שהיה המנהג, קוראים לפעמים, כשעדיין לא היה בכל מקום עירוב, היהודים המודרניים יותר היה להם מפתח, והם עשו אותו כמו משהו על העניבה שלהם. היה להם מפתח יפה יותר, והם שמו אותו על העניבה. כן,

טבעות, אבל אלה שהולכים שידעו שלכאורה מותר גם בשבת. בכלל אני חושב שאם זה מקום רשות הרבים ומחמירים על תכשיטים, חוששים שזה לא רשות הרבים, זה כרמלית.

הלכה ד: לא תצא אשה בטבעת שאין עליה חותם — גזירת חכמים

קריאה והסבר הרמב"ם

אשה, עכשיו נראה... בואו נלך בבירור, כי כאן נראה שכולם לומדים את הסיבה הבאה. אוקיי, אומר הוא כך, **לא תצא אשה**, סעיף ד', **לא תצא אשה בטבעת שאין עליה חותם**. דיברנו שטבעת שאין עליה חותם היא תכשיט אמיתי לאשה. אבל שלא תצא עם טבעת כזו, **אפילו פשוטי תכשיטיה**, אפילו זה מהתכשיטים שלה. למה? לכאורה תכשיט הוא הרי כמו לבוש.

יש חשש, חשש חדש שהחכמים עשו, גזירה, **שמא תרצה להראות לחברותיה, כדרך שהנשים עושות תמיד**. הנשים, היא לובשת תכשיט להתייפות, והיא יוצאת עם זה לרשות הרבים, יש חשש שזה לא יישאר על האצבע שלה כל הזמן, אלא היא תוריד את זה ותראה, והחברה תיקח את זה ותבחן את זה, ואז יהיה חשש כשהיא תלך ארבע אמות ברשות הרבים לא דרך מלבוש.

קושיה — האם זו הוצאה דאורייתא

אבל זה הרי אבל, צריך לחשוב, כשהיא עושה דרך כזו, האם זה ייקרא הוצאה ממש מדאורייתא? או שזו מלאכה שאינה צריכה לגופה? לא, כי היא לא רוצה לשאת, היא רוצה בסך הכל לטייל עם החברה שלה, היא רוצה להראות. אם היא תוריד את זה מכאן לכאן, היא תוריד את זה, תחזיק, ולא עומד שהיא תישא להראות, היא תביא את זה לחברה שלה שעומדת בצד השני של הרחוב, והיא מביאה את זה אליה. זו היתה הוצאה גדולה מאוד ברשות הרבים, אפילו בלי טיול, זו היתה הוצאה גדולה מאוד. הבנת? זו שאלה של עקירה והנחה, בדרך הילוכה, זו לא עקירה. אלה כבר בעיות טכניות.

סיום ההלכה

אוקיי, **ואם יצאה בו**, אם היא יצאה עם טבעת, **פטורה**, כי בעצם זה תכשיט, זו רק גזירה של החכמים. **אבל איש, מותר לצאת בטבעת שיש עליה חותם**, דהיינו שזה תכשיט, בשבילו זה תכשיט, **ואין דרכו להראות**, זו לא הדרך שלו להראות. איש לא הולך להראות לאנשים, איש הוא הרבה יותר, הוא מסתכל כך מהצד שאנשים יסתכלו, זה כן, אבל הוא לא הולך להראות. זה ילבש אותך בעצמך לשים לב, אומר איש.

מנהג כל העם שלא יצאו בטבעת כלל. אבל למעשה מתנהג כל העם, לא רק מנהג קהילות, אלא הוא רואה שהרמב"ם רוצה שיתנהגו כך, שלא ילכו בכלל עם טבעת, גם לא איש. למה? מה החומרא? לא ברור.

מגן אברהם — מנהג חסידים

תרגום השיעור לעברית

המגן אברהם הקדוש מתרגם על הירושלמי, "מנהג חסידים" - "אלו יוצאי חלח וכל המקומות לאסור", נעשו מודעים לשניהם.

רבינו תם — הנח להם שיהיו שוגגים

צריך לדעת שהמציאות היא בדיוק הפוך ממה שהרמב"ם אומר, כלומר, כמו שרבינו תם כבר דיבר על כך, מובא כאן בהגהות מיימוניות בהלכה הבאה, למעשה על ההלכה. המציאות היא שלא רק גברים נוהגים למעשה ללכת עם טבעת, או גברים מתכוונים עם תכשיט שהוא לגברים, כי אצל גברים אין את הגזירה "שמא יוציא ויראה", אבל אפילו נשותינו נוהגות ללכת עם תכשיטים בשבת. לא רואים שנשים לא יוצאות בשבת בחוץ עם תכשיטיהן.

וזה לא ברור, רבינו תם, והם אמרו שיש להניח להם, כי קודם כל הן לא יציתו בכלל, "הנח להם שיהיו שוגגים", וניסו לחפש תירוץ, שאולי כי היום אין רשות הרבים דאורייתא, זה העניין ש... או שהם אומרים שזה מאוד... לא עומד החילוק, החילוק עומד על אסור, לא כתוב שבכרמלית מותר. או שהיום כבר לא נוהגים כל כך חזק להוציא את התכשיטים. תירוצים שונים כאלה.

ביאור הדין
דובר 1: יש שני... בואו קודם נסביר, יש שני סוגי מחט. יש מחט "פונקציונלית" עם חור, שכמו שאתה אומר, משתמשים בה לתפור. יש מחט בלי חור, שהיא סתם "סיכה", סיכה יפה שהולכים איתה. אוקיי?

עכשיו, כאן זה הפוך. לא שגברים משתמשים במחט עם חור, נשים משתמשות בה, נשים תופרות איתה. ממילא אצלן הדרך להוציא סוג מחט כזה תחוב איפשהו, "מה שזה לא יהיה". ממילא אם היא הולכת איתה היא חייבת, כי זה לא תכשיט וזו כן הדרך.

איש שהוא הולך עם זה, גם לא תכשיט, אבל זו לא דרך של האדם ללכת עם מחט כזו, כי הוא אומר שזה גנאי לאדם, שילך עם זה, זה חייט. אדם לא רוצה שיחשבו שהוא חייט. חוץ מאם הוא חייט, מובן מאליו. חייט עצמו יכול להיות שהוא כן חייב, אבל האדם הרגיל לא חייב. למה? כי זו לא דרך המוציא.

אישה היא הפוך, כי זה לא נקרא תכשיט, בגלל זה היא פטורה. זו לא הוצאה, זה לא תכשיט, אבל זו גם לא דרך הוצאה. אבל האישה, הואיל ויש משהו שהיא... שיש לה חפץ שהיא לא נושאת תכשיט, היא חייבת. למה היא חייבת? כי מחט שאין לה נקב היא תכשיט.

איש, אבל עם מחט שאין לה נקב, איש יוצא עם עט יפה, לו זה לא נקרא תכשיט, הוא חייב. **ואשה פטורה במחט שאין לה נקב**, כי מחט שאין לה נקב היא תכשיט, **ואשה יוצאה בתכשיטיה**, שעט, **ואינה אסורה**, זה לא אסור, **אלא כמו תכשיטים אחרים**, גזירה שמא תטלנו ותראה לחברתה, אז זה אסור לכתחילה, אבל זו לא הוצאה, איסור גמור.

הכלל של הרמב"ם

דובר 1: זה הכלל, אומר הרמב"ם כך, **זה הכלל, כל היוצא בדבר שאינו מתכשיטי ואינו דרך מלבושו**, זה לא תכשיט וזו לא דרך לבוש, **ואינו דרך למוציאו, כדרך שמוציאין אותו הדבר**, זה מוצא כמו שנושאים את אותו דבר, למשל, על הידיים מונח, או בכל אופן, אפילו אם זה חצי לבוש, הוא מתכוון לומר באופן שמוציאין אותו הדבר, **חייב**.

וכל היוצא בדבר שהוא מתכשיטי, זה כן תכשיט, **והוא רפוי**, יש עכשיו כאן כלל, אם זה חלש, **ואפשר שיפול מהרה**, **יבוא להביאו**, הרמב"ם אומר כאן גזירה חדשה, שמשהו שהוא חלש, שכבר היה לנו על רפוי, משהו שהוא חלש ויכול בקלות ליפול, יש חשש חדש שהוא ילך לשאת אותו ברשות הרבים כשזה יפול, זה לא יחזיק יותר על המקום.

ולאשה יש סיבה אחרת למה היא לא תישא כדי להראות, **וכן אשה שיוצאה בתכשיטיין שדרכה לשלוף אותן**, שהסדר שהתכשיטים מורידים אותם **להראותן לחברותיה**, **הרי אלו פטורין**, הם אסורים לכתחילה כחשש הוצאה, אבל פטורים.

ומתי מותר לכתחילה? **דבר שהוא תכשיט**, **והוא אינו נופל ואינו דרך להראותו**, אין לו את החסרונות שילך לשאת אותו ברשות הרבים או להראות או כי זה נופל, **הרי זה מותר לצאת בו לכתחילה**.

לפיכך — צמיד (צמיד)

דובר 1: **לפיכך, עצדה**, צמיד, **שמניחין בזרוע או בשוק**, צמיד שמניחים על הידיים או על הרגליים — בזמנים של היום לא נוהגים חזק על הרגליים — **יוצאין בה בשבת, ובלבד שתהיה דבוקה לבשרה ולא תישמט**, שיהיה חזק, שיהיה טוב מונח על ה, שלא יהיה צמיד שיכול ליפול.

חזיים קארק, שומעים את זה כך, דבר כזה לא המנהג להוריד. זה לא משהו שמורידים בקלות. גם לא הלכו איתו, גם זה קשה, זה לא יפול, לא רוצים להיות יפה שעה עם היפאד.

הלכה ו' — חוטי צמר, חוטי פשתן, רצועות

דובר 1: הלאה, אומר את כל הלבושים, הרבה מהגמרות בעיקר של דברים שעוד כאלה ארציים שלהם, או בעיקר מה זה, מה זה אחד משני או שלושה קטגוריות שכבר למדנו, כן? כן, זה כך, **לא תצא אשה**, מדברים על סוג פאה כזה, אישה כזו ששמה על השיער שמה עליו חתיכות סחורה או שיער, זה

זוכר היתר כזה שאנשים היו משתמשים? זה היה דבר נפוץ באמריקה. אז אתה רואה שדבר פונקציונלי שהוא תכשיט.

דובר 2: כן, אני מניח שזה נשמע לי היתר מפוקפק בזה, לפי מה שאתה אומר.

דובר 1: כן, האדם הולך כבר ככה, וזה מונח כך על העניבה שלו. על העניבה יש משהו כזה חתיכת מתכת שמניחים לפעמים. זה משהו כזה... אני זוכר שזה היה דבר נפוץ.

דובר 2: כן, אנשים משתמשים בזה עדיין. עושים את זה ואתה שם בתוך החגורה, כן.

דובר 1: או בחגורה. אבל אתה רואה...

דובר 2: לא, החגורה אולי זה דבר אחר, כי זה בטל. החגורה היא ממש לבוש. זה נעשה...

דובר 1: זה לא תכשיט. החגורה היא לא תכשיט, זה חלק מהחגורה.

דובר 2: הייתי גר... איך הולכים העולם בויליאמסבורג? לא הולכים, לכל אחד יש מספר?

דובר 1: שם יש מספרים, אבל...

דובר 2: הייתי גר בקראון הייטס. שם עדיין מזמנים עתיקים, העולם עדיין יודע שאפשר לעשות מנעולי מספר על הבתים. זה עדיין עולה מאה דולר שידוך גלט. אז, מוכרים שם, אולי בלייקווד גם, מוכרים חגורה כזו ששמים בתוכה את המפתח, והמפתח נעשה כאילו חלק מה...
דובר 1: זה נסגר לחגורה.

דובר 2: זה נסגר לחגורה, ועם זה הולך העולם בשבת. נראה לי גם היתר כזה, כמו... אם זה באמת רשות הרבים דאורייתא, אני לא יודע איזה היתר טוב זה.

דובר 1: לא, אבל כל כך כאן אתה יכול כן לראות שטבעת שאין עליה חותם, אני לא אומר שזה חותם, וממילא זה לא נקרא תכשיט, כי הטבעת שלה היא תכשיט. יש לה גם פונקציונליות, אז זה דומה לאותו מנהג.

דובר 2: לא, זה שונה. הוא הוא... האנשים שעושים את ההוא, הם עושים ממש שזה יהיה פונקציונלי, שזה לא יעבוד. הוא לא אומר, "יש לי מפתח יפה, זה מונח כאן". ההוא היה ההיתר של הטבעת שאין עליה חותם. הוא רוצה היתר גדול יותר, הוא רוצה אולי היתר כמו... שלא יצטרכו להסתמך על ההיתר של המפתח.

דובר 1: והוא לא נושא אותו בעצם כתכשיט, הוא נושא אותו בעצם כי הוא רוצה את המפתח.

דובר 2: לא בחגורה. במקרה של החגורה, הוא רוצה את החגורה לסתם דבר, כי הוא הולך עם חגורה. אבל למשל, במקרה כשהוא לא היה שם את חתיכת המתכת על העניבה, הוא עושה את זה כי...

דובר 1: אוקיי, אבל אם זה תכשיט, אולי מותר לשאת את התכשיט. כמו שהוא יכול ללכת עם הסיכה על העניבה לכתחילה, זה הרי חילוק. אז, אצל היהודים הולכים סיכה כזו לשבת הולכים מפתח. יפה מאוד.

הלכה ה' — מחט נקובה ומחט שאינה נקובה

דובר 2: אוקיי, סעיף ה'. דומה למעשה עם הטבעת שיש עליה חותם יש עוד משהו. יש מחט, מחט. יש מחט שיש לה חור, נקב, שם מכניסים את החוט, זה גם תקלה, משהו שמשמש בל תפור. אבל מה שכתוב כאן הוא הפוך. אוקיי, בואו נראה. **אשה שהוציאה במחט נקובה**, אישה שיוצאת עם מחט, אבל זו מחט נקובה, **חייבת**, כי זה לא נקרא תכשיט לאישה, **אבל איש פטור**. האיש כן פטור. אבל מה זה הדרך, כן? נכון. **ואיש שהוציא במחט שאינה נקובה חייב, ואשה פטורה**, בדיוק הפוך, נשים ותכשיטיהן. נראה שהיופי של אישה הוא שהיא לא צריכה לעשות כלום, והאיש התכשיט שלו הוא להיות עובד ה', ישר. מחט נקובה, אשה שהוציאה במחט... אה, אשה במחט נקובה חייבת, והאיש פטור. זה אומר שלאיש זה לא נקרא כמו שנשא משא. לא הפוך, כמו הטבעת. כי גברים לא הולכים עם זה, לא כי זה תכשיט.

לקרות. אבל זו המציאות. אתה אומר שאתה לא רואה את המציאות. אולי אמת, אולי היום המציאות אחרת. אני רק אומר מה ההלכה מדברת עליו. אנחנו נחלקים, כן. כאן כתוב חידוש, שהגזירה של אולי תלך להוציא זה לא רק משהו שקורה נגיד באחוז, כן? נגיד שמא תתיר חברי סעודה, קורה בין אלף אנשים קורה זה עשר פעמים. זה בין אלף אנשים קורה זה פעם אחת. נגיד אפילו זה קורה עשר פעמים. כל אישה הולכת למקווה? אני יודע, הרעיונות של מה זה מציאות זה לא אותם רעיונות של הרב שעשה את הרבנות. אני גם מאוד טוב עם הרב, אני לא תוקף אותו חס ושלום, ויש לנו רגשות טובים מאוד. הרב ממילא לא כתב הרבה זמן.

הלכה ז: ציץ, לחיים של זהב, עטרה, כבלים

אוקיי, הלאה. ולא בציץ שמניחתו בין עיניו, סוג של תכשיט שמניחים דומה לציץ בין עיניו. אני מתכוון בתרבות התימנית, כלה תימנית שמה תכשיטים כאלה על המצח. זה סוג של תכשיט שמניחים ליד העיניים, כן? **ולא בלחיים של זהב שיורדין מן הציץ על לחייה**, מהציץ תולים למטה על הפנים חתיכות זהב שיגיעו על... מהציץ, ציץ הוא שם דבר לתכשיט שמניחים על המצח, כמו הציץ של כהן גדול, וממנו תולים למטה חתיכות זהב על הלחיים של האישה. מה שמנשה אייזנפירער אומר כאן, אם הלחיים של זהב לא תפורים היטב, אסור. ולא... אבל אני לא מבין, הלחיים של זהב, אפילו לכאורה, הציץ אבל אסור ללכת. נגיד שזה כלול.

ולא בעטרה של זהב שמניחתו בראשה, כתר זהב. אני מתכוון במשנה אומר ירושלים של זהב, או עיר של זהב, כן, כתר של זהב שמניחתו בראשה. **ולא בכבלים שיוצאין בהן הבנות ברגליהן כדי שלא יפסעו פסיעה גסה**, היו מניחים אזיקים כאלה על הרגליים כדי שילכו בצעדים קטנים, דבר מעניין. **כל אלו אסורים לצאת בהן**, כי הם אמנם תכשיט, אבל **שמא יפלו**, חוששים שיפול, **ותביאם בידה**, היא תביא אותם ביד.

חידוש: ההבדל בין שמא תתיר ושמא יפול

אה טוב. הלאה. עוד סוג של תכשיטים. בדברים האלה יש כולי, יכול להיות שיש גם כאן שמא תתיר, אבל בטוח יש כאן יותר שמא יפול. אני לא יודע על מה חלק הדברים עומד כאן, חלק הדברים עומד כאן. את זה נצטרך לבדוק בגמרא כדי להבין את ההבדל. יש דברים שלא מוציאים, כי זה ממש על פניה. משהו שנמצא על אצבע, לא נראה לי שהיא תוציא. זה נמצא על הפנים, לא חוששים שהיא תוציא להראות, רק חוששים שיכול ליפול. אוקיי, נצטרך לבדוק. יש דברים ששונים, מסכים, אוקיי. נצטרך לעבור לשאלה.

הלכה ז (המשך): קטלא, נזמי האף, צלוחית של פלייטון, כוחלת

הלאה, **ולא תצא אשה בקטלא שבעל צוארה**, עם סוג של שרשרת, המילה שרשרת, קטלא זה שרשרת. **ולא בנזמי האף**, לא עם עגילי אף. **ולא בצלוחית של פלייטון הקבועה על זרועה**, גם לא עם בקבוק קטן של בושם שמריח טוב, שקבועה על זרועה, כלומר שקושרים אותו על היד. **ולא בכיס אגוד או קטן או עגול שמניחין בו שמן הטוב והוא נקרא כוחלת**, זו דרך אחרת של נשיאת בושם. יש בקבוק, ויש כיס עור קטן שמניחים בו את שמן הטוב.

קושיא: למה אין שיעור הוצאה?

רגע, שמן הטוב למדנו אתמול שיש לו שיעור הוצאה, קצת שמן. מדברים כאן אפילו על הכיס בלי השמן? לא, כאן מדברים לא על שיעור ההוצאה, זה איסור מדרבנן. היה מותר כי זה תכשיט, אפילו השמן מותר כי זה תכשיט. לא, השמן בטל לתכשיט, זה תכשיט כי זה עשוי שיריח או מה שזה לא יהיה.

הלכה ז (המשך): פאה נכרית, גויל, שן

ולא בפאה של שער שמנחתה על ראשה כדי שתראה בעלת שער הרבה. היה פעם המצאה כזו שלוקחים שיער מאישה אחרת ועושים אותו יפה, ושמים אותו על הראש כדי, מתחת לזה יש לה שיער משלה, אבל שייראה שיש לה הרבה שיער, כן. **ולא בגויל של צמר שמכבשת אותו סביב לפניה**, ולא עם משהו כזה, מה המשמעות של המילה גויל? יש תרגום לזה? רצועה. חתיכה, כן, רצועה, חתיכת צמר שהיא שמה מסביב. שאלה או מה? **ולא בשן שמנחת בפיה במקום שן שנפל**, שן תותבת שמניחים במקום שן

כך, **לא תצא אשה בחוטי צמר או בחוטי פשתן**, עם חוטים ששמים על השיער, או ברצועות, רצועות בדרך כלל הן מעור, חתיכות עור, הקשורים **לה על ראשה**, למה כל הדברים האלה, גם מה שהוא אולי דרך לבוש, או זה תכשיט שהיינו יכולים תמיד תכשיט, אבל על זה יש גם חשש, זה משהו לא שעושים להראות אבל זו סיבה אחרת למה אסור ללכת, כי קורה לפעמים שמורידים את זה, הואיל ושמים את זה על השיער, אז אם יש טבילת מצווה צריכים לוודא שאין חציצה, צריכים להוריד את הדברים שמחברים לשיער, אז בשעת טבילה יש מורא שהוא יוריד את זה בשעת טבילה, כמו בשעת הרחצה מי ילך בשעת הרחצה.

קושיא: כמה פעמים קורה מעשה כזה?

דובר 2: זה דבר מעניין, כמו הדברים האחרים הם דברים שקורים, כמה פעמים קורה טבילה כל חודש, שיהיה בדיוק ערב שבת בלילה, ובדרך לוקחים את זה תמיד עשר? זה קצת מעניין. כלומר, עושים את זה אף פעם לא, רק בשעת טבילה. בשעת טבילה זה עם החיבה של השיער. מה זה השיער, הרי הוא... וגרים ליד המקווה. ליד המקווה זה משהו פרטי ומקום כלשהו. ויש לנו מעיר רגילה, איפה המקווה נמצא באמצע השוק. המקווה נמצא רק?

דובר 1: אוקיי, אוקיי, מה זה... חוץ מזה טבילה שצריכים להוריד את החציצה, אם נוגעים במשהו טמא צריכים לטבול לא מזהים. אבל, זה מתכוון למשל שנערה שלא הולכת אף פעם למקווה, או אישה שכבר מבוגרת והיא לא יכולה ללכת למקווה? זה לא קל דבר כזה, כי זה מאוד unique, כמה פעמים קורה... אוקיי, אבל זו גזירה מעניינת מאוד. כי אנחנו לא happy היום עם המציאות, החכמים לא היו להם מציאות טובה יותר עבורנו, אנחנו לא היום המציאות שלנו, אז

הלכות תכשיטים שאסור לצאת בהם בשבת (המשך)

המשך דיון: הגזירה על נשיאה בדרך למקווה

דובר 1: מה זה אומר למשל שנערה שלא הולכת אף פעם למקווה, או אישה שכבר מסולקת דמים לא הולכת אף פעם למקווה?

דובר 2: מה אתה רוצה. זה דבר מעניין, כי זה מאוד unique. כמה פעמים קורה... אוקיי. זו גזירה מעניינת.

הכל אני מניח happy עם המציאות. החכמים לא היו להם מציאות טובה יותר מאיתנו. זו היתה המציאות שלנו. אז על כל דבר אתה יכול לשאול על ישראל.

טוב, אתה אומר, לא כי זה משהו שמורידים לפעמים. שמא תטלנו זה לא משנה. זה דבר מעניין. זה קורה כל הזמן. עושים כל הזמן דברים כאלה. כל שבוע, נגיד כך, כל שבוע חמש מאות נשים הולכות למקווה בעיירה שבה הרב אמר את הגזירה. אוקיי? אז אתה אומר, לא כל אישה, מה זה? אבל חמש מאות הנשים הולכות... אתה עושה הנחה מפחידה שהמקווה שלנו היא רשות הרבים, והבעל שם טוב אמר שעושים כבר באר ברשות הרבים.

תרגום לעברית

לא, המקווה אינה... קודם כל, בואו נראה מה כתוב כאן. זה רק ישאר עם משהו בידיים לפני זה או אחרי זה. קודם כל, בואו נראה מה כתוב כאן. לא כתוב שהיא הולכת את זה למקווה. היא הולכת למקווה. זה בדרך למקווה. אמנם, אתה עושה את זה. אתה אומר שהיא בעיר, נכון? היא הולכת, ואסור להוציא, לא עושים... בדרך לשם או בדרך חזרה. אני מבין את הדבר. היא נושאת את זה איתה בדרך למקווה או אחרי המקווה.

זה רשות הרבים. המקווה נמצאת ברשות הרבים. אוקיי, זה מעניין... זו גזירה נוספת. אתה לא היית שם. אתה מחזיק באחד הברוגז כי אתה גר כאן באזור יפה בלייקווד, והחיים לא בדיוק אותם חיים כמו החיים בארץ. הרב גר מעל המקווה, הוא ראה. הוא אמר, "יודע מה? לא הולכים בשבת את הדברים." זה המעשה שהיה. אתה יכול לראות את כל מיני גזירות כאלה. אתה יכול לדמיין שזה קרה, אתה יכול לומר שזה סתם היה, חשבו שזה הולך

תתגנה על בעלה. שני הדברים האלה נראה שזה יותר חשוב מתכשיטים אחרים, זה גורם לה להיראות טוב, יותר בסיסי אנושי, **כדי שלא תתגנה על בעלה** היתרו ללכת בחצר. אפילו חצר שכבר יותר מותר. טוב מאוד.

ראיה: פאה נכרית היא מתחת למטפחת

אז אתה רואה כן שזה לא משהו מתחת למטפחת שייראה שיש לה יותר שיער, כי אתה רואה שבלי זה זה גנאי לבעלה.

טוב מאוד, כי אישה בלי שיער נראית משונה מכוערת. כן, אבל אתה אומר שיש לה ממילא מטפחת.

כל פעם שהולכים עם מטפחת רואים אם הולכים או לא. מטפחת אינה דבר ששומר האם לאישה יש שיער. אתה רגיל לנשים שהולכות שפיצל שאין להן שיער מתחת לזה, זו לא ראייה.

הלכות שבת: תכשיטין ודברים שיוצאין בהן

צלוהית של פלייטון

דובר 1: והיוצא בצלוהית של פלייטון אין בה ממש כלל. אם הולכים עם בקבוק ריק של בושם, זה לא תכשיט יותר. זה סתם בקבוק נישא. זה חיוב של הבקבוק. מעניין.

דובר 2: אוקיי.

דובר 1: כן.

חוטי שער (פאות / פאה נכרית)

דובר 1: הולכים הלאה. אומרת הגמרא הלאה, **"יוצאה אשה בחוטי שער בין שלה בין של חברתה"**. קודם למדנו על חוטין של צמר, פשתן, אבל חוטי שער שקושרים על הראש, מותר ללכת. מה זה? גם סוג של פאה נכרית כזו, כן? אבל זה חוטין של פאה נכרית.

דובר 2: טוב מאוד.

דובר 1: שואל אני אותך, האם זו ראייה שחוטי השער מותר ללכת בלי לכסות? אישה נשואה? כי כתוב **"יוצאה בחוטי שער"**.

דובר 2: אוקיי, אנחנו לומדים כאן הלכות שבת, בואו נראה.

הטעם: אין בהן משום חציצה

דובר 1: **"מאי טעמא? אין בהן משום חציצה"**. הקודמים, הסיבה למה אמרו שאסור ללכת עם חוטין, זה כי צריך להוציא לפני שהולכים למקוה, יש חשש לטלטל. אבל חוטי השער אינם חוצצים. אתה רואה שהדרך איך שקושרים את זה על השיער האחר, מסיבה כלשהי זה לא חציצה. זה מאפשר מעבר מים. המים עוברים. אם מישוהו חוצץ אותו, ממילא מי שחוצץ אותו לא יוציא אותו ממילא לא אתי... עד שנגזור אנו גזירה שמא תוציאנו בשבת.

דובר 2: טוב מאוד.

דובר 1: לא מפריע לנו.

בין שלה בין של חברתה או של בהמה

דובר 1: אומרת הגמרא, **"בחוטי שער, בין שלה בין של חברתה"**, בין שזה השיער שלה שגזרו והניחו, או של חברתה או של בהמה. זה או אישה שנייה או מבהמה, כן. אין הבדל איזה סוג חוטין.

הבדל בין זקנה וילדה

דובר 1: אומרת הגמרא, אבל אם זו פאה יפה, חוטי השער יפים מאוד וזה גורם לה להיראות צעירה, זקנה, אישה זקנה, קיבלה שיער צעיר יפה חדש. את זה היא לא עושה, כי זה שבח לה, זה גורם לה להיראות, זה כמו משביח, זה מעלה את ערכה, אז כן משהו שהיא גאה בו, ושמה תראה לחברתה. היא כן תרצה, "רואה, ראית איזו פאה יפה חדשה ממחנה גנדל?"

אבל ילדה יוצאת בחוטי הזקנה, אבל אישה צעירה, זה לא, זה לא גורם לה להיראות יותר יפה עם שערות האישה הזקנה, ממילא מותר לה. ממילא מותר לה, כן. אצלו הוא לא אומר שזה רבינו מאיר חלש. בטוח לא, זה עזרה

אמיתית. רואים גם באופן, לא כמו היום שמקבעים את השן. מדברים על משהו שאפשר להכניס ולהוציא. **ולא בשן של זהב שמנחת על שן שחור או אדום שיש בשניה**, יש לה שן נעבך שהפך שחור או שהפך אדום, ועל זה היא מכסה אותו עם כתר זהב, גם אסור. **אבל, שן של כסף כן מותר, לפי שאינו ניכר.** שן של כסף בטל, כי לא רואים את זה כל כך בולט בפה.

כל אלה, **כל אלו אסור לצאת בהן**, למה? **שמא תתלוש ותראה לחברותיה**, משהו שהיא יכולה כן אולי להוריד ולהראות לחברותיה.

חידוש גדול: הפאה נכרית אינה הפאות שלנו

הדבר המעניין שהוא אומר, הדבר המודרני, שמניחים שיער של אדם אחר, שייראה בעלת שער, שקורים לזה בידיד פאה נכרית או פאה. ומכאן הייתה תשובה מפורסמת מאוד, מכאן רואים שמותר ללכת עם פאה. להיפך, הוא אומר שלא רואים, ובעל התשובה אומר שכן רואים.

אבל אני מבין, אני, לא רק אני, הצדיקים האחרים לפני הבינו מה קורה. אני שואל מאוד, כאן רואים ברור שהפאה שמדברים עליה לא רואים. זה לא כמו הפאות שלנו שרואים על הראש, צריך להוציא כדי שהחברות שלך יראו, הלו, אני הולכת עם פאה. מדברים על משהו שמניחים מתחת למטפחת או מה שאישה הולכת. אבל, מטפחת הולכים על השיער, לא כמו אצלנו, אני מתכוון הנשים ההונגריות שמגלחות את השיער. הולכים מטפחת על השיער. אז כשהולכים מטפחת אפשר גם לראות כמה שיער יש. זה לא פשוט שהולכים מטפחת, כולי עלמא אין להם שיער. כשמטפחת מראה גם את השיער. אז מי שאין לה מספיק שיער, היא שמה מתחת למטפחת שיער מזויף. והחתיכות היפות האלה של שיער מזויף היא יכולה להוציא מהמטפחת ולהראות. כי אם לא זה כבר לא הגיוני, מה, היא תוציא את זה והיא תלך בלי פאה ברשות הרבים? זה לא יכול להיות. אבל יש לה מתחת לזה שיער, אין לה בעיה להוציא את זה. ורשות הרבים מדברים כאן.

נגד הטיעון שפאה מותרת כי לא נוהגים להוציא

ואותם רבנים שאומרים שמכאן רואים שמותר ללכת עם פאה, אומרים עוד שמותר ללכת בשבת, אמת, כי לא נוהגים להוציא. מבין איך הכוח כבר... בואו לא ניכנס לזה, כי אני נכד של צאנז ומחמירים על פאות, אבל דווקא מכאן נראה כמו... לא רואים שזה מנהג. אני לא רואה איך זה מנהג, ואני מבין את החשבון שזה איסור מהלכות שבת, זה לא איסור מהלכות צניעות.

אמת, אבל לומר שהיא לא יכולה להיות שהיא תוציא בגלל צניעות זה עוד השאלה אם משתמשים בטיעון כזה כאן. כל הדברים האלה אינם ענין של צניעות, לא אמרו שזו בעיה של צניעות. זה לא ענין של צניעות שאישה תעמוד ברחוב ותוציא את התכשיטים שלה, זו לא בעיה של צניעות.

טוב, השאלה היא אם התכוונו למשהו שרשרת שהיא... אמרתי, הדברים שזה יותר מתכשיט, זה משהו שהיא שמה. הרי, כתוב מפורש שצדודו, הרמב"ם לא אמר זאת ברור, אבל רואים שהמפרשים תרגמו שצדודו, שאמרו ששוקא, הסיבה העיקרית למה לא מוציאים זה כי כדי להוציא צריך להתגלות, אז לא מוציאים, וזה נמצא מתחת לבגדים, זה עשוי בשבילה. אבל רואים כן שיש דברים שלא נופלים בדרך של משום צניעות. אני לא רואה איך זה יכול להיות דעת בעל הבית, זה לא יכול להיות חוק כזה שפאה היא דרך של צניעות, דעתי נוטה פשוט שלא. זה לא אומר שאשתי לא הולכת עם פאה, אני רק אומר מה ההלכה היא. לא כל דבר שאנחנו אומרים הנשים עוקבות, מבין? זה כמו שהרב אמר פעם, הם אומרים שזה לא תכשיטים. בכל מקרה, כן, טוב מאוד.

הלכה ח: כלל — אסור אפילו בחצר שאינה מעורבת, חוץ מכבול ופאה

אומר הרמב"ם הלאה, **כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים**, כל מה שהחכמים אסרו לצאת בו לרשות הרבים, האיסור הוא לא רק רשות הרבים, אלא האיסור הולך גם על דברים שרק מדרבנן אסור לשאת שם. **אסור לצאת בו אפילו בחצר שאינה מעורבת**, בטוח אסור בכרמלית, אבל אפילו לא בחצר שאין לה עירוב, שזה עוד פחות חמור. **חוץ מכבלי פאה של שער**, שני הדברים שמנינו, הכבול של צמר סביב הפנים או הפאה של שער, הפאה נכרית, **שמותר לצאת בהן לחצר**, מותר לצאת עמהם לחצר, **כדי שלא**

דובר 1: "יוצאת אשה במוך שבאזנה", שיש לה צמר גפן באוזנה, שזה לא תכשיט, זה יותר בשביל... סתם אישה זקנה, או לא יודע מה.

דובר 2: אוקיי.

דובר 1: אבל הראשונים מסבירים שהמילה היא, שזה אומר דרך מלבוש, "ושהוא קשור באזנה", כשזה מונח היטב, לא ייפול.

"ובמוך שבסנדלה", גם כדי לרכך, שיהיה קל יותר ללכת, אבל גם זה "ושהוא קשור בסנדלה", זה חלק מהנעל, זה חלק מהמלבוש.

"ובמוך שהכינה לנדתה", פד שהולכת לנדתה, "אף על פי שאינו קשור", זה לא קשור, "ואף על פי שיש לו בית יד", אפילו יש משהו שיש בו חלק שאפשר גם לאחוז בו להוציא אותו, מותר ללכת עם זה.

למה? אם לאו, על אינו מאוס, אכן, מותר ללכת עם זה, לכאורה כי זה דרך מלבוש. זה מונח על הבשר, זה מונח שם. והחשש היה שייפול, אומרים שמהו שמאוס, זה משהו שלא תיגע בו כי זה מאוס.

חידוש: שלוש קטגוריות של דברים מותרים

דובר 1: אבל צריך לומר שזה כשלעצמו דרך מלבוש. אם זה שייך לגוף... זה צורך הגוף, כלומר כל דבר שמשמש את הגוף הוא כמו מלבוש. זה סוג חדש של תכשיט. אני מתכוון שיש דבר כזה, תכשיט כמלבוש. זה אותו אופן, זה לנוי.

זה הרעיון. יש דבר, יש שלוש סוגי קטגוריות, כך נראה מלמטה. יש סוג קטגוריה של דבר שמשמש את הגוף, זה לצורך הגוף, גם מותר. מותר זה היתר חדש, או שזה גדר כמו מלבוש? כמו תכשיט, כן. אותו רעיון, אבל זה לא תכשיט ולא מלבוש. זה סוג שלישי של דבר שבכלל סוג דברים דומים.

פלפל וגרגר מלח

דובר 1: ויוצאות, אה, הדבר הבא הוא גם, צריך להבין שזה דומה לתכשיט. ויוצאות בפלפל וגרגר מלח, וכל דבר שנותנין לתוך פיהם לריח הפה. אישה, יש לה פעם, אוקיי, בלי להיכנס להסברים סוציולוגיים, אבל יש דבר כמו להכניס לפה פלפל או מלח או משהו שינטרל את ריח הפה, מותר ללכת עם זה.

אבל לא תתנו לכתחילה בשבת. היא לא תכניס זאת לפה, היא הייתה עם זה בפה זמן רב, לא תכניס זאת לפה בשבת. זה בגלל שיש גזירה של רפואה. אסור לעשות רפואה בשבת, שנלמד מאוחר יותר. שאם מכניסים זאת לכתחילה בשבת, זה נחשב קצת רפואה. עם שחיקת סממנים, סממנים לא עושים, אבל לשאת מותר.

קיסמין, רעלא, גלעקלעך, וויברורין דפרוה

דובר 1: ויוצאות הנשים בקיסמין שבאזניהן, חתיכת עץ קטנה באוזן, שזה עגיל כזה. ברעלא שבצוארה או שבכסותה. זה שאל, רעלא זה שאל? לא, רעלא אומר רעלאות פנינים. זה לא שאל, בגד זה בטח מותר. זה חלקים קטנים שמניחים על הבגד. גלעקלעך שבצוארה או שבכסותה. וויברורין דפרוה, זה בגד שסוגרים אותו עם אבן כלשהי, משהו כזה.

דובר 2: אה, כמו רוכסן כזה.

דובר 1: כן.

פורפת כתחילה בשבת

דובר 1: אומר הוא, פורפת כתחילה בשבת על האבן ועל האגוז ויוצאה. היא מותרת גם, כתחילה פירושו כמו בפעם הראשונה, או שזה אומר לכתחילה? הפעם הראשונה. נראה שזה כמו רוכסן, שלוקחים אבן כלשהי ועם זה סוגרים. בלי רוכסן אני לא יודע, אבל איזושהו אופן איך סוגרים עם אבן. מותר לעשות כתחילה בשבת על האבן ועל האגוז ויוצאה.

אבל, אם היא רוצה את האגוז, אסור לה עכשיו לעשות פטנט ולקשור את האגוז כאילו שהיא עושה זאת בשביל המלבוש, כדי להציל לבנה הקטן שיהיה להם אחר כך את האגוז לבנה, זה אסור לה. **ובלבד שלא תתפור על המלבוש לכתחילה.** היא לא תשתמש במטבע מה... מבין, מטבע מהפריפה,

כלשהי, סיבה טובה כלשהי, אבל זה לא כל כך יפה שהיא תראה את זה לחברות.

כל שהיא ארוג

דובר 1: בכל שהיא ארוג יוצאה בו על ראשה. כל דבר שארוג, שתפור, מותר לה ללכת על הראש, כי לכאורה הלאה כי זה לא חוצץ. ארוג פירושו שזה דבר מחורר, זה רשת, ממילא זה דבר מחורר ואין כאן חציצה, מותר לה לצאת בוה. וגם אין כאן חשש שהיא תראה את זה או משהו, כן.

חוטין שבצוארה

דובר 1: הלאה, עוד הלכות של מה מותר, אילו תכשיטים מותרים. הלאה, **יוצאת אשה בחוטין שבצוארה.** אישה מותרת לצאת עם חוטין שמניחים על הצוואר, **ובלבד שלא תהא עונבתך כעניבת עצמה בהן,** כי היא לא שמה את זה חזק, היא שמה את זה רופף, ממילא אינו חוצץ והיא לא תוציא את זה לפני המקווה. ומותרות, אבל אם זה כן צבוע וזה חוטין יפים, אז אסורין שמה תראה לחברתה. אותו דבר.

כליל של זהב

דובר 1: יוצאת אשה בכליל של זהב בראשה. למדנו קודם על עטרה של זהב, יש משהו אחר שנקרא כליל של זהב. "כליל תפארת בראשה נתת לה", זה עוד יותר יפה, זה יותר יפה מעטרה. אני לא יודע בדיוק מה ההבדל.

דובר 2: אוקיי.

דעת הרמב"ם: כליל — רק לאשה חשובה

דובר 1: אומר הרמב"ם שכליל של זהב יותר חשוב, שאין יוצאה בו אלא אשה חשובה, שאין דרכה להחליף ולהראות. כליל של זהב נושאות רק הרבניות החשובות הולכות עם זה, זה יותר כזה מסובך, אני לא יודע, ואישה חשובה כזו לא תוציא ותראה.

לא ברור, מה ההבדל בין זה לעטרה של זהב? הרשב"א לא יודע בדיוק, ממילא הוא שואל קושיא, הוא עושה חילוקים, צריך בירור.

דובר 2: אוקיי.

דיון: מה ההבדל בין כליל לעטרה?

דובר 1: ויוצאת... אני גם לא יודע את התרגום, כמו שכליל הוא, פירושו עטרה זה ממש אותו דבר? אני לא יודע.

אותו רעיון, זה דבר שרק אנשים חשובים מאוד הולכים. הוא אומר שעטרה זה אמנם אמת רק אנשים חשובים, אבל זה כל כך חשוב שאת זה אפילו הרבנית תראה. כליל זה משהו באמצע.

דובר 2: אוקיי, אם אתה עושה בחפץ פירוש כזה, אתה יכול לעשות פירוש כזה. כנראה אתה צודק, זה לא נורא קשה.

ציץ ולחיים

דובר 1: ויוצאת בציץ, הציץ הוא התכשיט שמניחים על המצח. הרי דיברנו שאסור מה שיכול ליפול.

תנאי: שיהיה קשור בסבכה

תרגום לעברית

דובר 1: אומרת הגמרא, "במה דברים אמורים? בשל זהב, ובשטיכלא שאינו קשור בהן, אבל אם הוא של כסף, או בשטיכלא שהוא קשור בהן, יוצאת בו". כלומר, שהחלקים הקטנים שיורדים ממנו, אם זה עשוי מזהב, שחשוב, תבירין שעל ראשה, כשזה קשור עם הסבכה - שסבכה למדנו אתמול גם בשיעור, שזה כובע קטן על הראש - כשזה קשור לכובע על הראש כדי שלא יפול, זה קשור שלא יפול, אז אין את החשש, מותר לצאת.

"וכן כל כיוצא בהן", כך גם משהו שתפור חזק ולא יפול מותר.

חידוש: שני סוגי חששות

דובר 1: אם החשש הוא רק שמה תפול, אם החשש הוא שהיא תראה אותו, אז לא. אבל אם החשש הוא רק שמה תפול, ומשהו קשור היטב, יש היתר.

מוך שבאזנה, שבסנדלה, ושהכינה לנדתה

אבל אני רוצה להבין, ממילא פירושו כמו תכשיט? או ממילא פירושו מה? או פירושו כמו מלבוש?

סגולות ורפואות – סלע של גבע צנוע, ביצת החרגול, שן שועל, מסמר הצלוב

טוב, הלאה מביא הוא עוד דברים שהולכים לרפואה. "**סלע של גבע צנוע**" – אבן קטנה שמניחים על הבובו צנוע, זה אולי לשון למין בובו, אני לא יודע, אני לא רוצה לדעת. ו"**ביצת החרגול**" – בין הרפואות העממיות שהיו להם, מי יודע, אולי זה היה טוב יותר מהרפואות שלנו. ביצה, ביצה ממין חגב שנקרא חרגול. ו"**שן שועל**" – שן של שועל, של שועל. ו"**מסמר הצלוב**" – מסמר ש... מה פירוש "הצלוב"? "מסמר הצלוב" פירושו אדם שתלו אותו, "מצולב" להיות, "crucified". האם זה דבר נוצרי? אני לא יודע. לא, "**כל דבר שתולין אותו משום רפואה**", אוקיי. אם למישהו יש כאב ראש, הוא לוקח אחד מהמסמרים שנעצו אדם לצלב, וזו רפואה, סגולה עתיקה.

כלל הרמב"ם – רופאי אותו הזמן

אבל "**כל דבר שתולין אותו משום רפואה**", אומר הרמב"ם בתשובה, "**הוא שיהיו רופאי אותו הזמן אומרים**", שהרופאים סוברים שה"מסמר הצלוב" לא עוזר, זו סתם שטות. אבל כל עוד הרופאים אומרים שזה עוזר, זו רפואה ומותר לשאת אותו בשבת. מעניין, הרמב"ם עצמו הוא הרופא במקרה שלנו, הוא מניח זאת.

בואו נזכור, הרמב"ם מביא ראייה מהפרק שעומד בגמרא. שאלו את הרמב"ם, והרמב"ם עצמו כותב במורה נבוכים על הבעיה הזו, והרמב"ם עצמו משתמש בלשון שהסגולות הוא לא יכול היה לעכל. הוא לא זכר מה הרמב"ם עצמו אומר. הרמב"ם אומר, אין לזה קשר למה שאני סובר. אם באותם זמנים המומחים סברו שזו רפואה, לא שהם סברו שזו סגולה, שזה מביא שהאל, כוחות, מה זה, מרפא. הם סברו שזו רפואה. הם לא ידעו בדיוק איך זה עובד, אבל הם ראו שזה עובד. אם זה עובד, מותר. אם היום יודעים שזה לא עובד, אסור. ולא רק שאסור, יכול להיות אפילו אסור, משום דרכי האמורי.

אבן תקומה

"**יוצאת אשה באבן תקומא**" – סוג אבן שהיא סגולה לנשים מעוברות. **במשקל אבן תקומה שנתכוונו ושקלו לרפואה**, או אבן ששוקלת בדיוק כמו אבן תקומה, ששקלו אותה ועשו כזה סוג אבן, נקרא גם אבן תקומה. **ולא אשה עוברת בלבד אלא שאר הנשים**, גם נשים אחרות מותרות ללכת עם האבן, למה? כי הן הולכות **לשם נוי ותכשיט**, הן לא הולכות כסגולה שלא יפילו.

דיון: מותר לשאת לרפואה?

תאמר לי, אהא, פירוש כך, משהו שהולכים לרפואה מותר? **ויוצאה בקמיע מומחה**. זה לא מוציא ברשות הרבים? לוקחים אותו ביד, מוציא ברשות הרבים, צריך להיות עם הסגולה, צריך תמיד ללכת עם הסגולה. לא, כי הסיבה שהולכים היא לרפואה.

אה, תאמר לי, האם לא מסתכלים על האישה הספציפית שצריכה זאת לרפואה? לא, מסתכלים כן. מסתכלים כן, אבל כל אישה היא בחשש שמא תתעבר. עכשיו היא יוצאת לרחוב לחמש עשרה דקות, לא לוקחים שמא תתעבר ותפילו? לא, היא הולכת עם זה כל הזמן. היא מניחה זאת בתיק שלה כסגולה. **יוצאה בקמיע מומחה**. היא תמיד בחשש שמא תתעבר. אתה לא יכול לדעת לא בשבת ולא בזמן אחר.

אז, מותר לצאת גם עם זרוע של פסח שמניחים בתיק מול העין? אם זו סגולה בדוקה, כן.

קמיע מומחה

ויוצאה בקמיע מומחה. מותר גם לצאת עם קמיע שמומחה כתב, או שהקמיע הוא מומחה, הקמיע הוא קמיע מקצועי. אומר הרמב"ם, איך יודעים שקמיע הוא מומחה? **שהיא שריפא שלשה בני אדם**, שריפא שלושה

מה שזה לא יהיה, שאסור לטלטלה, ומטבע זה קדושת מלאכה לכסף, זה מוקצה.

ואם פרפה, כן יוצא, מותר לה לצאת עם זה, אולי זה בוטל עם זה, או מה, בדיעבד מותר.

דיון: איסור להרים ד' אמות

דובר 2: כאן לכאורה האיסור להרים זה האיסור של אותו קיסם שדיברתי עליו קודם. זה שייך ארבע אמות.

דובר 1: ארבע אמות, כן. אולי זה שונה כי זה לא תפור, מה שזה לא יהיה, אפשר לעשות חילוקים.

דובר 2: כן. טוב מאוד.

קיסם שבשינוי ובסנדלו

דובר 1: הלאה. **יוצא אדם בקיסם שבשינוי ובסנדלו**, חתיכת עץ שמניחים על השיניים או על הנעל ברשות הרבים, אין חשש שייפול. **ואם נפל**, מובן, **לא יחזיר**. יש חשש חדש, לא בגלל שמא יטול ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים, אלא כי הוא ילך לגרד חתיכת קיסם אחרת מעץ.

כלל: דברים שהם קצת רפואה

דובר 1: אז זה לכאורה כך בהלכה רווחת. כל הדברים האלה הם רפואה או קצת רפואה, אז אסור להניח לכתחילה בשבת. הוא רשאי לשאת אותו, כל עוד זה משמש את האדם שצריך לשאת אותו. אבל להניח לכתחילה אסור, כך אני מבין.

הלכות שבת פרק יט – מוך וספוג על המכה, סגולות ורפואות, תכשיטים ומלבושים

מוך וספוג על גבי המכה

דובר: אבל למה? כי הוא ילך לגרד חתיכת קיסם אחרת מעץ. אז זה לכאורה כך דומה לרפואה. כל הדברים האלה הם רפואה או קצת רפואה, אז אסור להניח לכתחילה בשבת. אתה רשאי לשאת אותו כל עוד זה משמש את האדם שצריך לשאת אותו, אבל להניח לכתחילה אסור.

כך הם לא מתכוונים. לא, הוא אומר אולי שמא יעשה קיסם, כן? זה אותו דבר, אפילו שזה כך, זה אותו רעיון של הרפואה, אפילו שזה לא סממנים. לא, לעשות קיסם זו מלאכה שלמדנו. לקטוף חתיכה מעץ לעשות קיסם זה... זה בטח אסור. אפילו הוא מחזיר את אותו הדבר, נכון? לא, אבל החשש הוא שמא יעשה קיסם.

אוקיי, "**במוך ובספוג שעל גבי המכה**". מותר גם לצאת עם צמר גפן, אבל ספוג, תחבושת גזה, מה שזה לא יהיה, חתיכת כותנה על המכה. **ובלבד שלא יקשר עליהם חוט ומשיחה, שהרי חוט ומשיחה חשובים אצלו**. החוט והמשיחה הם חשובים, זה לא משהו שהוא ישליך אחר כך עם הצמר גפן, זה משהו שהוא יניח אחר כך. **ואינם בטלים למכה**. הם לא חלק מה... מה שמונח על המכה הוא כמו בטל לגוף, או כמו מלבוש, זה אוקיי. אבל כאן הוא מניח משהו דבר נוסף שיהיה ליד זה, זה לא עושים.

ויוצא בקליפת השום ובקליפת הבצל שעל המכה. דרך אחרת איך אפשר להשיג תחבושת זה להניח קליפה דקה של שום, שיש לה ריח חזק. כלומר גם כן, אין הבדל בין צמר גפן, לספוג, לדרך אחרת איך עושים זאת. **וכל דבר שעל גבי המכה**, איזה חפץ שקושרים סביב המכה, **פותח וקושר ומותר בשבת**. מותר לפתוח ולסגור את הדבר שקושרו כתחבושת גזה, כתחבושת, מותר לקשור בשבת. מובן, זה צריך להיות לכאורה קשר שאינו של קיימא וכדומה.

תחבושות עם תרופה

אבל יש תחבושות שמגיעות עם תרופה בתוכן, כן? אני זוכר, יש פלסטרים ספוגים ברטיה, שיש עליהם גם תחבושות שיש להן כוח מרפא, משחה שמרפאת. מותר גם את כל הדברים האלה, כי משהו שמניחים על המכה... אממממ... זו רשימה ארוכה של דברים שעושים לרפואה, שממילא מותר ללכת עם זה.

תרגום לעברית

אוקיי. **יוצאין באפיקוריין**. כן, מה זה? איזה דבר. **פשתן סרוק**. זה פשוט, **על ראשו בעל החטטין**, אנשים שיש להם בובות על ראשם מניחים עליהם חתיכות סחורה על הראש. מותר ללכת עם זה. גם כי הולכים דרך רפואה. **אי מאי טעמא? משום שצבען וקשרן**. צבעו, האפיקוריין הוא חתיכת פשתן או צמר שצבעו וקשרו אותו. **אם יוצא בהן בשבת**, כן, הולכים בזה כבר, ניכר שזה נעשה לראש. **אבל אם לא יצא בהן מעולם**, הוא לא עשה כלום, הוא לא צבע וקשר, **אם לא יצא בהן קודם השבת, אסור לצאת בהן**, כי עדיין לא קבע שזה דרך רפואה, דרך מלבוש כביכול. כלומר, אם הוא צובע אותו, זה נעשה חתיכה, זה הכובע שלו. הוא הולך עם הכובע כי יש לו בובה, אבל זה סוג של כובע שהוא הולך. אם זה לא צבוע, זה סתם חתיכת צמר גפן על ראשו. אלא אם כן הוא כבר הלך עם זה, אוקיי, הוא הולך כבר, זה כבר נעשה הכובע שלו, זה כבר נעשה המלבוש שלו.

שק עבה, סגוס עבה, יריעה

י"ז. כן, יוצאין, אפשר לצאת בשק עבה, שק עבה, ובסגוס עבה, עבה, אני יודע, שמיכה של צמר. יריעה בחמילה, או יריעה, שק הוא משער, מ... מ... פעם היו עושים שק. סגוס שעושים מצמר. יריעה היא בגד ארוג, אבל ארוג.

הלכות שבת – דיני מלבוש והוצאה (המשך)

הלכה י"ז – יוצאין בשק עבה, סגוס עבה, יריעה, וחמילה רמב"ם: יוצאין בשק עבה, או בסגוס עבה, וברייעה, ובחמילה מפני הגשמים. אבל לא בתיבה, ולא בקופה, ולא במחצלת מפני הגשמים.

אבל ללכת עם צעיף אין על מה לדבר.

יוצאין בשק עבה, שק עבה, או בסגוס עבה, שמיכה עבה של צמר, וברייעה, ובחמילה. שק הוא משער, משיער היו עושים שק. סגוס הוא אומר עושים מצמר. יריעה היא בגד ארוג, אבל ארוג גס. וחמילה היא איזה חומר אחר. בקיצור, סוגים שונים, היינו לכם שורים ומעילים, זה כל מיני דברים שאפשר להחזיק מעל הראש בגשמים. מעל הראש, או להתלבש מעל הבגדים. אני לא חושב להחזיק מעל הראש בידיים, אלא אולי להתעטף בהם כמו טלית. מפני הגשמים.

החילוק בין מלבוש לכלי – דרך מלבוש

אבל לא בתיבה, אסור לקחת ארגז ולשים אותו מעל הראש, ולא בקופה, ולא במחצלת, מפני הגשמים, כי כל הדברים האלה אינם מלבוש. אפשר להתלבש במשהו שהוא בגדר מלבוש. כל הדברים האלה, שק עבה, אגב, זה לא מלבוש, שק הוא שק. אבל אפשר, לובשים לפעמים שק ואפר, זה משהו שאפשר ללבוש. אבל דברים שאי אפשר ללבוש, זה רק כמו מטריה, אסור.

דובר 2: מה זה אומר לא מלבוש? אתה נושא אותו.

דיון: פלסטיק על הכובע בשבת

דובר 1: הכר והכסת. כרית כזו. צריך לחשוב, יש מחלוקת גדולה בפוסקים אם מותר לשים פלסטיק על הכובע בשבת. אין היתר ברור. זה תלוי בהלכה של אם זה דרך מלבוש. אם זה ענין של דרך מלבוש. זה יותר כמו קופה, שזה לא משהו שמתעטפים בו.

דובר 2: לא, אבל קופה היא דבר שבכלל אינו מין בגד, זה דבר קשה. פלסטיק גם לא מין בגד, אבל כשיורד גשם הולכים. אבל אתה מתעטף בזה. משהו ששמים על הכובע זה ממש רק פלסטיק קטן. זו חקירה אחרת. אמת, לא דווקא שק. איך בכלל מותר ללכת עם כובע בשבת כשיש חשש של טלטול ו"כסתות".

הכר והכסת – רכים ודקים vs קשים

רמב"ם: הכר והכסת – אם היו רכים ודקים כמו הבגדים, מותר להוציא מונחין על ראשו בשבת דרך מלבוש. אם היו קשים – הרי הן כמשוי ואסורים.

אנשים, או שהיה אדם שריפא שלשה בני אדם בקמיע אחרים, או האדם – בגמרא זה נקרא אתמחי קמיע, הקמיע עצמו הוא מומחה, או אתמחי גברא, האדם שכתב את הקמיע הוא מומחה. אז קמיע מומחה הוא גם רפואה, מותר ללכת.

אבל **יוצאה בקמיע שאינו מומחה**, שאין לו רקורד שזו רפואה, לכתחילה לא הולכים, כי זה לא נקרא רפואה, אז **פטור**. פטור כן, מלאכה שאינה צריכה לגופה, לא נשאו אותו בידיים, נשאו אותו על הבגד, או מה שזה לא יהיה הדרך איך זה נקרא דרך מלבוש.

תפילין בשבת

מאותה סיבה, **היוצא בתפילין**, הרמב"ם מניח זאת לידו, כי תפילין הם קמיע, כן? כבר הלכנו במחשבה הזו. אותו רעיון. כי זה דומה לקמיע. אומר הוא **פטור** גם מאותה סיבה, כי עושים זאת דרך מלבוש.

אה, טוב.

הלאה, אומרת המשנה, **יוצאים בתפילין**. למה? לא הולכים בתפילין כי זה שבת, אז פטור, מה זה גם אסור? אה, כן. פטור פירושו, פטור זה אומר פטור אבל אסור. נכון, נכון. זה שבת. כי לכאורה זה לא ממש מלבוש. או אולי כי זה שמא יפול, או אפילו לא הסברא הזו. כי נראה מיד, נדבר על תפילין במפורש.

מנעל יחידי – מי שיש לו מכה ברגל

מי שיש ברגלו מכה, מי שיש לו מכה על רגלו, אז על אותה רגל הוא לא רוצה לנעול נעל, **יוצא בסנדל יחידי ברגלו הבריאה**. להיפך, להיפך. יש לו על רגלו מכה, קשה לו לנעול נעל על אותה רגל, זה נפוח, מי יודע מה. מותר לו ללכת רק נעל אחת על הרגל האחרת. **אבל מי שברגלו מכה לא יצא ביחידי**, הוא לא יצא עם נעל אחת. כי כשהולכים עם נעל אחת מוכח שיש לך נעל, למה אתה הולך רק עם אחת? כלומר, כשהולכים נעל זה בטח דרך מלבוש, אבל כשלא הולכים, אתה שומע את המילה? יש חשש שיפול, שלא יפול. אבל הוא אומר, ישימו לב אליו, זה לא נוח. הוא יוריד את הנעל וישא אותה לכאורה. בקיצור, נראה, הוא יביא ראיה, הוא יראה זאת למטה.

ולא יצא קטן במנעל גדול, קטן לא יצא עם נעל גדולה, גם מאותה סיבה כי זה ייפול והוא ישא אותה. **אבל יוצא הוא בגדול**, חולצה גדולה לא תיפול.

ולא תצא אשה במנעל רפוי, אישה לא תצא עם נעל רפויה. **ולא במנעל חדש, שלא יצא בשעת חימום**, גם לא עם נעל חדשה שהיא מאוד קשה וצרה, גם מאותה סיבה, כי זה יהיה לא נוח, היא תוריד אותה ותשא אותה קודם.

הקיטע – קב שלו וקטמין

הלאה, **הקטע יוצא בקב שלו**, אדם שהוא אדם שקטעו את רגלו, אדם שיש לו רגל קטועה, אסור לצאת עם... עושים איזה כלי, איזה דבר, קב, סוג שהוא כמו דומה ל... איך קוראים לזה? אפשר ללכת עם זה, קביים? סוג דומה לקביים? אוקיי. אותו דבר, קטמין שלו. אני מתכוון קטמין זה קביים. קב זה כנראה משהו שלובשים, או כמו רגל מלאכותית, ה... איך קוראים לרגל שלובשים? לא, קטומן זה סוג נעל.

סוג נעל, אוקיי. ואין לזה קשר, שני דברים אחרים. קטע לא הולך על ראשו. למה? כי זה ייפול, זה לא דבר שקשור, זה דבר נוסף, ממילא הוא לא יביא אותו. ולא קלט שלו לייץ. עוד דבר, זה סוג נעל שלא רגיל ללבוש, משהו מצחיק, אני לא יודע בדיוק מה. **"אלא יוצא בהן בשבת, ואין יוצא בהן בדרך המלבוש"**. אין יוצא פטור כתוב שזה לא דרך המלבוש, אבל זה לא נקרא נשיאה, זו לא דרך הוצאה.

קטגוריה שלישית – לא דרך מלבוש

הקטגוריה השלישית, לכאורה כל אלה אסורים, מכיוון שזה לא דרך מלבוש הולכים לשאת אותו, זה ייפול, לכאורה זו הסיבה. או שיש פסקי הלכות בדברים האלה אצל הרבנים שדבר שהוא רק קצת דרך מלבוש לא ילכו. הם רואים אולי גם זאת בפרק הזה.

אפיקורוס – בעל החטטין

נופל אין לו שווי. חותם של מתכת, יש לו שווי, או יש לו שווי כי לא נופל. אה, הוא אומר שחותם של טיט, אם ייפול יישבר, יכנס פנימה, יצטרך לעשות חותם חדש. זה כבר של מרדכי, זה adorable, אבל זה לא נשבר, הוא יכול להרים אותו ולשאת.

המתעטף בטליתו ומקפלה – לקבץ כנפיו vs. מנהג המקום

רמב"ם: המתעטף בטליתו ומקפלה ומקיימה בידו או על כתפו – אם נתכוון לקבץ כנפיו כדי שלא יקרעו או כדי שלא יתלכלכו, אסור. ואם כיבסו לשנותו בהם כמנהג אנשי המקומות, מותר.

המתעטף בטליתו ומקפלה ומקיימה בידו או על כתפו, הוא התעטף בטליתו, אבל במקום להניח אותה תלויה, הוא מקפל אותה כך ומניח אותה ביחד והוא מחזיק אותה על ידו או על כתפו. אם נתכוון לקבץ כנפיו, אם כוונתו רק לאסוף את הקצוות כדי שלא יקרעו או כדי שלא יתלכלכו, או כמו עם טלית גם, הוא לא רוצה שהציציות יתלו על היד, מקפלים אותה למעלה, שלא תתלכלך, אז אסור. אה, כי זה לא דרך מלבוש או מה? הוא גורר טלית על הכתפיים, או חלק ממלבוש? ואם כיבסו לשנותו בהם, כמנהג אנשי המקומות, אם יש סדר שעושים כך, מותר.

אז זה תלוי, אם המנהג הוא ללכת כך עם טלית, אז מותר, כי זה כך כלי יפה. יש לך מלבוש וזה בא ללכת מקופל, זה לא נעשה ללכת כל ה... אסור, פטור אבל אסור. זה החילוק בין... אני אומר, אבל הראשון הוא, לא נראה שזה כל כך מלבוש, זה מלבוש, אבל זה לא... זה באמצע, המקרה האמצעי שמדברים כל הפרק, for whatever reason זה אסור.

הלכה י"ט – טלית מקופלת vs. סודר שעל כתפו

רמב"ם: היוצא בטלית מקופלת ומונחת על כתפו – חייב. אבל היוצא בסודר שעל כתפו, אף על פי שאין נימא קשורה לו באצבעו – מותר.

אוקיי, הלאה. היוצא בטלית מקופלת ומונחת על כתפו, חייב. מישהו מחזיק את טליתו על הכתפיים, לגמרי, לא... וזה מונח עליו, הוא בכלל לא לבוש בזה, זה בדרך של נשיאה, חייב.

סודר שעל כתפו – נימא קשורה באצבעו

אבל היוצא בסודר שעל כתפו, אף על פי שאין נימא קשורה לו באצבעו, מותר, הוא הלך עם חוט, סודר, סליחה, או מטפחת, צעיף שעל כתפו, אף על פי שאין נימא קשורה לו באצבעו. נראה שבדרך כלל הצעיף, כשרוצים ללכת איתו, קושרים חוט, מחזיקים אותו על הצוואר או מה? על היד, באצבעו. זה דבר שאנשים היו עושים פעם כדי שלא יאבד את היפה שלו. אפילו כשזה רופף מותר ללכת כשזה רופף. למה? אולי זה דבר זול והוא לא חושש שהוא הולך... זה הנסיעה. זה דבר שהולך ככה ככה. דרך הסודר היא שמניחים אותו כך. אפילו בשאינו מהודק שפיר, הוא אומר, אפילו כשזה לא מהודק שפיר, אפילו כשזה לא, הוא לא חושש שזה ייפול, הוא ילך להרים אותו. זה לא נופל. זו הדרך איך זה הולך, שהוא רואה את זה, הוא לא חושש מזה. אוקיי.

סודר שאינו חופה ראשו ורובו

רמב"ם: וכל סודר שאין חופה ראשו ורובו אסור לצאת בו.

אבל תראה, זה סדר מסוים איך הולכים. וכל סודר שאין חופה ראשו ורובו אסור לצאת בו. סודר שלא מכסה אותו ראשו ורובו, זה לא טלית, אסור לצאת בו. מה זה אומר?

דובר 2: מאוד טוב. אז מה שדיברנו עכשיו, מדברים על כזה גדול... סודר זה אומר מטלית, נכון? מטלית גדולה שנקראת מלבוש. אמנם אפילו זה לא מלבוש כראוי, אבל זה לא קשור לאצבעו, או לכל עצות שהיו. אבל אם זה קטן מדי, זה לא מכסה אותו ראשו ורובו, אסור ללכת בזה, כי אז זה כן ייפול, או שזה לא מלבוש. זה לא הסדר, זו לא הדרך איך הולכים, פשוט לומר.

סודר צר – קושר שני ראשיו כמו אבנט

רמב"ם: ואם הוא סודר צר שאינו רחב, קושר שני ראשיו למטה מכתפיו, ונמצאת כמו אבנט, ומותר לצאת בה.

הכר והכסת הקטנים, כרית כזו, "אם היו רכים ודקים כמו הבגדים, מותר להוציאן מונחין על ראשו בשבת דרך מלבוש". לכאורה כמו טלית הוא מתכוון. "מונחין על ראשו" הוא מתכוון מקופל על הראש? או זה אומר "דרך מלבוש", הוא שם אותו, הוא לובש אותו? "מונחין על ראשו" אומר כמו טלית, או זה אומר שזה מונח מקופל על הראש? הוא אומר "מונחין על ראשו", הוא לא אומר "מעוטף בהם". "מונחין על ראשו" יכול להיות כמו שנושאים על הראש. הוא אומר "דרך מלבוש".

אבל "אם היו קשים", וזה משהו שקשה, זה לא משהו שאפשר להתעטף בו, "הרי הן כמשוי ואסורים". זה כמו משא ואסור. לא חייב, נראה. אסורים, לא חייב. למה? כי זה בכל זאת חתיכת בגד, נראה. למה זה חתיכת בגד? זה קשה. כי הוא היה מלביש, הוא לובש אותו, זה קצת קשה, אבל למעשה עדיין אפשר להתלבש בזה. הוא לובש אותו, האדם. זה רק סוג של מלבוש שבדרך כלל לא לובשים.

דיון: פטור אבל אסור – תיבה וכיפה

דובר 2: אז לכאורה גם תיבה וכיפה זה לכאורה מדרבנן, כי הוא אומר לא חייב, הוא אומר פטור. נכון? למה זה הפשט? תפילה וכיפה בתיבה, למה לא להיות חייב? צריך לחשוב למה. כן? למה לא יכול להיות? הוא מחזיק תיק על ראשו. הוא נושא שולחן.

דובר 1: לא, הוא לובש אותו, לא מחזיק על ראשו. בואו נהיה ברורים. הוא לא לובש כיפה, מצנפת. הוא כן, הוא מכניס את עצמו לקופסה, הוא תוקע את עצמו לקופסה. כן, זה התרגום. אם תיבה היא לא משהו שיכול להיות טלית... לא, לא, לא. אם מדברים על שהוא מחזיק תיבה על ראשו, לא מתחילה השאלה של שהוא לא מתעטף. אבל הוא מתעטף בתיבה. הדאגה מזה לא עושים. אבל זה משהו שפטור. אתה יכול להגיד שפטור. אני לא יודע.

בואו נראה, אם בואו נאמר, לא פסקו כמונו. לא. תיבה או כיפה זה לא משהו שאפשר להתעטף בו. הדאגה היא, אם זה מכסה את הראש, רוב הראש, רוב הגוף. זה לא עושה את זה. אז זה אומר נשוא כראוי.

דובר 2: לא, זה לא נשוא כראוי. אוקיי, זה לא דרך מלבוש, זה לא דרך משא, אוקיי? זה לא משהו כדרך המוציאין. צריך לדעת שינוי, זה יכול להיות אחד מהדברים, אבל צריך לדעת את המלבוש. הוא לובש אותו, אבל לא מספיק. עוד, הוא לובש אותו, ורק כשהוא לובש טלית לא שמעתי מעולם. אי אפשר ללבוש טלית כמו שקופסה אפשר ללבוש. אתה לא יודע? אתה יודע כן, אתה רק לא רוצה לדעת להתחיל לשאול?

דובר 1: לא, אנחנו יכולים סתם ללמוד כאן את הגמרא. מישהו כבר אמר משהו, אבל אני לא רואה שכיפה יכולה בכלל להיות בגדר מלבוש. כבר שמעתי, אבל המציאות היא שאדם עומד ומחזיק על ראשו.

דובר 2: לא, הוא לובש אותו. ראיתי את הילדים שלי לובשים קופסאות, אוקיי? ראיתי איך הם לובשים קופסאות, הם לובשים אותן. זה בדיחה, זו דרך של נשיאה. זו דרך מלבוש.

מישהו אומר, לכאורה התשובה היא המילה "דרך המוציאין". מה זה אומר דרך המוציאין, או מה זה אומר דרך יציאה? זה לא דרך יציאה, אבל זה לא אומר לבוש. מה שאתה עומד, כשאתה לא לובש לא מתחילה השאלה. אתה לובש אותו. בואו נמשיך. כן.

הלכה י"ח – זוגין, חותם של עבד, המתעטף בטליתו

דובר 1: י"ח. כן. "יוצאין בזוגין והארוגים בבגדים". פעמונים, כמו המעיל של הכהן גדול שהיו לו למטה פעמונים.

חותם של עבד – טיט vs. מתכת

רמב"ם: ויוצא העבד בחותם של טיט שעל צוארו. אבל לא בחותם של מתכת, שמא יפול ויביאנו.

"ויוצא העבד בחותם של טיט שעל צוארו". עבד היה לו סימן שהוא עבד, חותם של טיט. "אבל לא בחותם של מתכת". חותם של טיט מותר, כי מדברים כאן שעבד יש לו דין כמו אישה, שלא רוצים שהוא יישא. אז חותם של מתכת, "שמא יפול ויביאנו". חותם של טיט, נראה שלא נופל, או אם

"מפני שעושה מהן חותם חשיבי ממילא", החותם לא סטנדרטי, כן, הוא לא מסתובב, כן, זה קצה המלבוש שלו. זה לא קצה המלבוש שלו, זה ציצית. **"ודעתן עליהן עד שישלימו הסרוגן להיותן ציצית"**, הדבר כבר ציצית, זה טוב, זה חלק מהבגד.

אבל זה לא חלק מהבגד, כי זה ציצית. זה לא ציצית, זה לא שייך שם, זה לא לנוי. אבל הוא חושב כן עליו שהוא צריך לתקן אותו, ובדקה זה מונח שם כמו משהו שמונח, הוא גורר איתו משהו שאינו חוט מלבוש.

אתה רואה כאן מאוד ברור, אבל החיוב ממש הוא מעניין. אבל הוא אומר, אני הבנתי, כאן אתה בוודאי לא רואה דרך המציאות.

דיון: דרך המציאות או דעתו עליהם?

דובר 1:

אני אנסה לומר שכאן הוא פוסק כן מדרך המציאות, זו הדרך איך נושאים את הדברים. זו הדרך איך נושאים סחורה, כלומר, לא סחורה, את הדבר נושאים כך, יש לו ציצית, אבל הוא עדיין לא סיים את הציצית, הוא לא השלים את הציצית.

מה שאמרתי קודם, שדברים שקשורים אינו היתר כלל. ההיתר הוא רק כשזה נעשה ממילא חלק מבגד. כי הדבר בוודאי קשור, אתה לא יכול לחתוך אותו באמצע שבת, ובכל זאת חייב.

מבין מה אני אומר? ההיתר הוא רק כשהם דיברו קודם אצל תכשיט, שאתה קושר משהו לבגד שלך, זה לא מתיר. זה עוזר אולי לשאלה של יפול או יבוא להוציא, לזה עוזר קישור, שזה כבר בגד אין את החששות של חכמים. אבל דבר שאינו בגד, אתה יכול לקשור אותו מהיום עד מחר, אתה לא רשאי לשאת אותו בשבת. כך יוצא לי. כן.

דובר 2:

אבל טלית, כן, בוא נבדוק.

כשרות ציצית — נוי הבגד ותכשיט

דובר 1:

אבל טליתות יש להן ציציות כהלכתן. לטלית יש כן ציצית כהלכה. **מותר לצאת בה בין ביום בין בלילה**, אפילו בלילה שאין חיוב ללכת בציצית. **הלא אין הציצית אלא גמר מלאכה**, ציצית אינה מלאכה, **אלא ראויה לנוי הבגד ותכשיט, כמו האמרא**. כמו שלבגד יש אמרא, אני מתכוון זה הצווארון או השרוולים, כמו שבגד יפה בא עם חלק כזה, כך זה אותו דבר. כשזו ציצית כשרה, זה איך בגד בא, כי ההלכה אומרת שכך צריך לבוא בגד. כן.

מצות עשה שאין בה כרת אינה דוחה שבת

דובר 1:

ואילו היו חוטי הציצית יוצאים כהלכתם מעשה, היית חייב לצאת בהם אפילו ביום השבת? אתה לא יכול לומר שההסבר הוא כי יש כאן מצווה של ציצית, ממילא בגלל זה מותר ללכת בשבת. כי זה בוודאי שמצוות ציצית אינה מספיקה לדחות שבת. הסיבה היא משהו אחר. הסיבה היא כי זה לא משא, אלא זה מנוי הבגד.

אומר הוא, **ואילו היו חוטי הציצית יוצאים כהלכתם מעשה, היית חייב לצאת בהם אפילו ביום השבת, שאין מצות עשה שאין בה כרת דוחה שבת**. מצוות עשה שיש בה כרת אפשר לדחות, אבל מצוות עשה שאין בה כרת אי אפשר לדחות שבת. כלומר, מצוות עשה דוחה לא תעשה, אבל אינה דוחה לא תעשה שיש בו כרת, שזה שבת.

דיון: המצווה מכריעה האם זה נוי הבגד

דובר 1:

זה מאוד מעניין, יש כאן קצת קושי, כי הרמב"ם לא אומר שהמצווה היא המתירה, כי מצווה אסור לעשות, חילול שבת לא עושים. אז מה המתיר? כי זה נוי הבגד.

ואם הוא סודר צר שאינו רחב, אם זה סוג של מלבוש, דומה לסודר, יש משהו שמשמשים כמו מטפחת, או כמו משמשים במשהו שמשמשים יותר. צר שאינו רחב, קושר שני ראשיו למטה מכתפיו, ונמצאת כמו אבנט, ומותר לצאת בה. אז כאן הוא נותן לך איזו עצה, איזה סוג של מטפחת שאנשים נושאים איתם. אבל אי אפשר להחזיק אותה בידיים או סתם לשים אותה כך שתהיה חופה ראשו ורובו, אפשר לעשות כמו חגורה, לקשור אותה למטה מכתפיו, ואם זה כמו חגורה מותר לצאת בזה. אז האנשים שירצו לגרור את ה... הראש ורובו זה כשזה לא חגורה. חגורה נקראת מלבוש בפני עצמה, כי זו חגורה. או לוקחים את הסודר וקושרים אותו קצת, כדי שייקרא כלי חגורה.

כמו, כן, זה לא ממש אבנט, נכון? זה כמו. למשל אנשים שהם הולכים עם... מה זה נקרא צעיף? זה לא צעיף, נכון?

טלית עם ציצית — דין צעיף, סודר, ונוי הבגד

צעיף, סודר, וסבניא — הגדרות

דובר 1:

צעיף הוא סוג שלישי של דבר. סתם הולכים עם צעיף שהולך על הצוואר, זה לא הולך לשום מקום. זה לא סודר. צריך לומר אולי סוג חדש של דבר. מביין?

נכון, צעיף זה אולי בעיה, כי זה אכן מלבוש. סודר, אתה רואה שמשמשים בו לפרקטיות. זה מטפחת כזו, משמשים בה לנגב. סודר הוא מטפחת, מטלית.

סודר רגיל הוא חופף ראשו ורובו, לא מטפחת. לא, סודר אומר... סודר הוא לא מלבוש, נכון? סודר הוא מטפחת, מטלית, דבר כזה. אבל אם אפשר להתעטף בו היטב... זה סודר ענק? שהולכים עם מטפחת ענקית כזו שהיא חופה ראשו ורובו? לא הגיוני. מטפחת, הולכים עם מטפחת?

שוב, סודר הוא לא מטפחת. הדבר הבא הוא מטפחת, הסכניס הוא מטפחת. משהו חסר לי מידע. אני לא בטוח. מה העניין? מה ההבדל בין סבנא לסודר?

אני בטוח שצעיף אפשר לצאת, לא צריך להיות חופף ראשו ורובו. למה צריך... זה מלבוש. אין דין כמה גדול מלבוש צריך להיות. ההבדל הוא כי זה לא מלבוש כראוי, זה לא היה המנהג. משהו כזה, סוג הדברים האלה. כך צריך לומר.

את המטפחת אכן עשו אז כך. כן, שהיהודים היו הולכים עם מטפחת, ובשבת היו מעטפים אותה סביב הצוואר. השתמשו בהיתר, לא ראשו ורובו, אבל...

נכון, זה שאלה אני שואל אותך, חשבת על זה, שאדם כשהוא הולך עם מטפחת למקווה, הוא שם אותה כמו צעיף, כן? נכון. נראה שאז מותר, כי אז זה צעיף. אבל הטלית לא מדברת על זה, כך צריך לענות. כן.

הלכה כ: טלית עם חוטים ארוכים — בטלים לגבי הטלית

דובר 1:

אוקי, הלאה. **"מותר להתעטף בטלית שיש בשפתם מלל"**, שיש בקצה רצועות, **"אף על פי שהן חוטין ארוכין"**, אפילו תלויים ממנו רצועות ארוכות, **"הרי הן אינם נוי לטלית"**, זה לא נוי, זה תלוי ממנו, לא חתכו את קצה החוטים, זה גורר עדיין מאוד גדול.

היית חושב שזה כמו שאתה מוציא חבילת סחורה שאינה בגד. אבל זה לא כך, **"הרי הן בטלים לגבי הטלית"**, זה בטל, אפילו זה לא לנוי, אפילו זה... מישוהו עושה בעצמו בין נוי ובין לא נוי, זה מקום שעדיין תלוי. אם היה מכוון לגזול, לא היה אומר ש... נכון, כמו שהוא אומר.

טלית עם ציצית שאינה כהלכתה — חייב

דובר 1:

"וכן היוצא בטלית שאין בה ציצית כהלכתה", טלית שאין בה ציצית כהלכה, חייב. כלומר, יש ציצית, אבל הציצית משהו לא עשוי היטב, או מה? או שהוא לא סיים את המלאכה, זה לא נעשה לשמה, זה לא נקשר, כן, מה שיהיה.

אפשר למצוא מזה חידושי תורות שונים, כי יוצא שאישה לא רשאית ללכת עם תלית בשבת למשל, כי היא לא מחויבת בציצית. זה תלוי איך לומדים, מביין? או שהוא מביא עוד, אם זה רק ספק ציצית, זו בעיה. יש הלכות מאוד מעניינות שיוצאות מזה.

אם אומרים שציצית היא כן משהו רגיל, כמו שאתה רוצה לומר לי, אז לא יכולות להיות כל ההלכות האלה, מבין מה אני אומר?

או למשל, אנשים אומרים שגוי, כן, אתה יכול את התורה של הפרי חדש, כשגוי עושה לך שבת. אז, מה עושה גוי שהוא רוצה להתגייר, ואומרים לו שהוא לא צריך לשמור שבת? אז, אתה תאמר שאם הוא הולך בציצית, הוא ממילא נפשך כלי. כי מצד אחד הוא גוי, אז זה משא. נכון. אם הוא חכם, כן.

ראיה מהזמנים של היום — ציצית כלבוש

דובר 1:

אני רוצה להביא לך ראיה שבזמנים של היום, אנשים, ציצית היא בגד כמו שהבחור החסידי הולך לבוש. כי הוא הולך אותו דבר עם ציצית ביום כמו בלילה. אתה לא תראה אף פעם אחת בחור במטוס, בלי ציצית, אפילו קשה לו ללכת עם ציצית. בלילה זה בדיוק כמו ביום, הוא הולך עם הציצית הצמר הגדולה.

הפשט הוא שזה לבוש, הוא לא הולך למצווה בכלל. בלילה אין מצווה. הוא הולך בוודאי מתהלך בחום הגדול ביותר בלילה עם ציצית צמר. למה? כי זה לבוש. אז, מבחינת לבוש אין הבדל האם הציצית כשרה או לא. מבחינת מצווה, כן. מבחינת לבוש, הוא יתבייש ללכת בלי ציצית. ואם הוא הולך קרוע הוא לא יתבייש יותר, כי בחור בא עם ציצית עליו.

דובר 2:

אני שומע שזה סובייקטיבי, אני שומע מה אתה אומר.

דובר 1:

לא, זה כי הוא עם הארץ. אתה מדבר על עם הארץ. מי שהולך למשל בלילה בציצית, אפילו כשחם וסתם מדבר על עצמו, הוא עם הארץ, כי הוא חושב...

הלכות שבת: דיני הוצאה בבגדים ותכשיטים — חלק י

הלכה כא: בעלי אומנויות שאין יוצאין בכלי אומנותם

לא יצא החייט במחט התחובה לו בבגדו, ולא נגר בקיסם שבאזנו, ולא גרדי באירא שבאזנו, ולא סורק במשיחה שבצוארו, ולא שולחני בדינר שבאזנו, ולא צבע בדוגמא שבאזנו.

כלומר, הרמב"ם מביא כאן רשימה שלמה של בעלי אומנויות שאסור להם לצאת בשבת עם כלי העבודה שלהם במקום הרגיל שלהם.

דובר 1: חייט — זה תופר — במחט התחובה לו בבגדו, עם מחט שתקועה בבגדו. נגר — זה מי שעובד עם עץ — בקיסם שבאזנו, עם חתיכת עץ שהוא שם על האוזן. למה? למדוד או מה?

ולא גרדי — גרדי זה תופר — באירא שבאזנו. מה זה אירא? צמר?

דובר 2: אירא אומר הוא זה חתיכת צמר, חתיכת סחורה.

דובר 1: ולא סורק — לא מי שמודד דברים, כן? — במשיחה שבצוארו, עם סרט שיש לו על צווארו. קמר, מה זה? אוקיי.

ולא שולחני — לא מי שמחליף כסף — בדינר שבאזנו, עם כסף שתלוי על אוזנו.

ולא צבע — לא צייר — בדוגמא שבאזנו, עם הצבע שיש לו באוזנו.

זו דוגמה למה שאנשים נהגו להחזיק דברים באוזניים. אתה יכול להגיד לי? היום גם, הולכים עם... יש דברים באוזניים, כן. שרברבים יש להם פלאנג'ר יוצא מהאוזן שלהם.

דין: פטור מדאורייתא, אבל אסור מדרבנן

ואם יצא — פטור, אף על פי שיצא דרך אומנותו, מפני שלא הוציא כדרך המוציאין.

אבל להיפך, המצווה מכריעה האם זה נוי הבגד, כי אם זה בדיוק פסול, שואל אתה את הרב, מה פסול? האם אני לא רשאי ללכת בשבת, כי זה פסול. מישוהו יאמר, זה דבר רגיל שלבגד יהיה בקצה... הציציות מותר להיות, כן, הציציות של הטלית. נוי הבגד. נוי הבגד. אז ציצית כשהיא כהלכתה היא גם נוי הבגד. אבל כש...

החילוק הוא המילה "דעתו עליהם עד שישלים חסרונם". אז אתה יכול לשאול שאלה כזו: מה קורה כשיש כאן יהודי שאינו יהודי ישר, ולא אכפת לו שהציצית שלו פסולה. הוא רוצה שזה ייראה כאילו יש ציצית, הוא מתבייש ללכת בבגד בלי ציצית. זה נראה לו טוב, זה נראה לו טוב וזה בסדר. יכול להיות שאצלו זה נוי הבגד, זה כזה שייגעץ.

אבל כדין שבת, אצלו זה... כי הוא רוצה שזה יהיה שזה ייראה כמו ציצית. הרמב"ם מדבר על יהודי שהולך לתקן. הוא מוסיף את המילה, "דעתו עליהם עד שישלים חסרונם". הוא דעתו עליהם עד שישלים חסרונם עושה שזה לא בטל. הוא שם שם ציצית, הוא צריך עוד לתקן. הדעתו עליהם עושה שזה לא בטל.

כי זוכר, סתם חוט הוא בטל, כי אני לא אכפת לי ממנו. אתה כן אכפת לך, כי אתה הולך לתקן אותו, אתה הולך להשלים אותו. אז אם יש מישוהו שלא הולך לתקן אותו, אז בגלל זה זה איסור, כי זה בטל מהבגד.

דובר 2:

אני לא מסכים איתו. זה יהיה בטל.

דובר 1:

זה לא בטל. זה בטל ממש, זה לא חוט. כמו המהר"ם. אני מסכים אפילו יותר ממנו. אפילו הוא היה חותך כשתולה חוט. אבל הוא רוצה שזה ייראה כאילו יש לו ציצית. הוא לא הולך לתקן. הוא לא הולך כך, הוא עובר עם הציצית.

אבל בדין שבת, אצלו זה נוי הבגד, כי הוא לא יכול לצאת עם ציצית שאין לה ציצית בצד. לא אכפת לו מכשרות מצוות ציצית. הוא לא יודע. הוא עם הארץ. עם הארץ שלא יודע שכשציצית פסולה צריך לתקן אותה, כן. עם הארץ לא יודע את ההלכה, אין לו דעת. עם הארץ שהולך לבית הכנסת בשבת. הוא לא יודע שהציצית פסולה. לא אכפת לו הרבה, כי זה בגד יפה, זה בא עם ציצית. זה כל יהודי הולך, הבגד הוא ציצית. וזה הוא עושה, זו הדרך איך בגד בא ללכת כך.

כי כאן זה לא הכוח שאתה לא יודע. אם יש לך טעות, יכול להיות שאתה שוגג, כי אתה לא יודע. אין לי טענות אליך. לא, אבל אני מטיל עליך שתצטרך להניח תשלומי חסרונו.

דובר 2:

אני מבין מה אתה אומר, ממילא זה לא נעשה בטל, אבל זה פשט טוב.

דובר 1:

אבל אפשר ללמוד את זה גם אחרת. אפשר ללמוד שאני לומד שזה עושה את זה גם למשא.

דובר 2:

לא, זה בוודאי... זה משא. מה זה אומר משא? זה משהו ששווה. השאלה היא למה אתה אומר שזה לא דרך הוצאה? למה זה נקרא לא דרך הוצאה? למה? לדבר? כי כך זה הולך.

דובר 1:

השאלה היא רק אם זה בטל לבגד, האם זה דרך לבוש, שזה מותר. אבל אם זה לא בטל לבגד, כי אתה צריך את זה כן להיות למחר נפרד מהבגד, וכולי, כי אתה הולך לעשות מהציצית על הבגד, הייתי סובר שזה נפרד.

זו הלכה קצת עדינה. עדין אני מתכוון, החילוק הוא מאוד לא גס. צריך להיות למדן גדול כדי להבין את זה. אתה מפסיק לשמוע?

נפקא מינות — אישה עם תלית, ספק ציצית, גוי

דובר 1:

דיון: מלאכה שאינה צריכה לגופה לעומת דבר שאינו מתכוון
דובר 1: כל הלכות שבת הן יסוד ההלכה, שלדעתי לא עומד, שאדם עושה דבר והוא לא תופס מה הוא עושה, הוא פטור. הוא נושא את הטלית, והטלית באה עם זה. צריך לדעת, זה מותר, אבל אני לא יודע, זה לא אינו צריך לגופו הוצאה.

מי שצריך לגופו הוצאה, הוא צריך לתקן את המעלל שתלוי לו שם מהבגד? בוודאי, הוא נושא, הוא גורר את זה, וזה בא עם הבגד שלו. כי זה בטל, ממש בגלל זה לא נוגע, בטל לבגד, אבל בוודאי.

הפשט של מלאכה שאינה צריכה לגופה הוא, לא אכפת לי מזה. אכפתיות אינה ההגדרה של הלכות שבת. לא מצאתי אף מקרה אחד.

דובר 2: אתה מחזיק אותי בשאלות כאלה, כל אחת מהן היא קושיה אמיתית.

דובר 1: לא, דבר שאינו מתכוון הוא שעושים דבר אחר. לא שאתה עושה את זה, ואתה אומר אני לא מתכוון לעשות את זה. אין אף דרך איך דבר שאינו מתכוון.

והדבר שאינו מתכוון הוא כמו המעשה של מי שגורר ספסל, שהוא גורר ספסל, ואולי דרך הגב יעשה קצת חריש. אבל זה לא באמת, הוא לא מתכוון לחרוש. זה אולי, כי זה דבר אחר, זה עניין של פסיק רישא.

אבל כשהדבר שאינו מתכוון הוא כי הוא עושה משהו אחר, לא שמישהו חושב תראה מה אני עושה, אני נושא מעיל. אבל הוא שר כשהוא הולך. זה לא דבר שאינו מתכוון, כי הוא מתכוון לשאת והוא מתכוון לשיר.

דובר 2: מה? שאל אותו, אדם יוצא ומלמטה תלוי חוט קטן. כלומר הוא מתכוון כמו כשהוא גורר את הספסל?

דובר 1: דבר שאינו מתכוון, כן, כי מה שהוא עושה, אבל הוא הולך עם טלית, הוא הולך עם מעיל.

אוקיי. כל הזמן אתה אומר את זה, זה ממש לא נוגע באף הלכה אחת. דבר שאינו מתכוון הוא כשאתה עושה דבר אחר, אתה מתכוון לעשות משהו, אתה עושה דבר אחר. לא שאתה חושש לטעות. אין דבר כזה דבר שאינו מתכוון. עדיין לא למדנו אף הלכה אחת כזו.

היה בריא, זה לא דווקא, לך בכחך זה והושעת את ישראל. לך בכחך זה, אפילו לדבר שאינו מתכוון. כשאתה עושה משהו אחר, אבל אתה לא עושה משהו אחר. אין דבר כזה דבר שאינו מתכוון בדרך הזו. זה לא המשמעות. אוקיי.

הלכה כג: המוצא תפילין בשבת ברשות הרבים

המוצא תפילין בשבת ברשות הרבים כיצד הוא עושה? לובשן כדרכו, מניח של ראש בראשו ושל יד בידו, ונכנס וחולצן בבית, וחוזר ויוצא ולובש זוג שני וחולצו, עד שיכניס את כולו.

תרגום לעברית

דובר 1: מה קורה כשיהודי מוצא תפילין בשבת ברשות הרבים? למדנו קודם שבשבת אסור ללכת עם תפילין, זה פטור. אז מה קורה כשיהודי מוצא תפילין בשבת ברשות הרבים, והרי יש כאן מצווה, אסור להשאיר תפילין ברשות הרבים, אפילו קיסם של ספר צריך להצניע, צריך לדאוג לתפילין.

כיצד יעשה? למדנו שאי אפשר לשאת את כל התפילין בידיים, זה בוודאי איסור. אז מה עושים? לובשן כדרכו, מניח של ראש בראשו ושל יד בידו. הוא מניח את התפילין, הוא מניח תפילין של ראש על הראש ושל יד על היד, ונכנס, והוא נכנס פנימה, ואחר כך הוא מוריד אותם בבית, ואחר כך הוא עושה זאת שוב. חוזר ויוצא ולובשן וחוזר ויוצא עד שמכניסן כולו, עד שהוא מכניס את כולו.

כלומר, הוא לא יכול להניח יותר מזוג אחד בכל פעם.

דיון: למה רק זוג אחד בכל פעם?

דובר 2: שאלה טובה. כן. המחלוקת היא דווקא במשנה. יש... רבן גמליאל אומר שאפשר לשאת שני זוגות בבת אחת.

דובר 1: במה יוצא? פטור. פטור. אולי יוצא דרך אומנתו? הוא הוציא משהו שהוא צריך לעבודה שלו. למה הוא אבל פטור? שלא הוציא כדרך המוציאין.

אז אדם רגיל הוא אפילו מדרבנן בעיקר, רק האדם... אסור בוודאי, כי כל הדברים האלה הם משא ומתן בשבת, וזה מוקצה.

מעניין שהרמב"ם לא אומר, כי במשנה, אני זוכר, כתוב שאפילו ערב שבת אסור. סמוך לצאת השבת. הרמב"ם אני זוכר, בשבת עצמה אסור, כי זה מחט, זה מוקצה. כל הדברים האלה הם... אני זוכר שהרמב"ם לא אומר את זה.

אה, שוב, אחר כך יהיה כי מדברים על ערב שבת. אוקיי, אז עד כה הוא מדבר על בשבת.

דיון: למה הוא פטור אם זו הדרך שלו?

דובר 2: כלומר, לכאורה, מצד אחד זו הדרך, כי הוא חייט, הוא הולך עם זה. מצד שני, אבל זה לא כדרך המוציאין.

דובר 1: אז, דרך המוציאין לא עוזר שהוא מתנהג כן כך, כך זה נראה. אומרים את הדרך לכל אחד.

דובר 2: שם מדרבנן.

דובר 1: לא, הוא אומר אפילו שאומן לא הולך בדרך כלל כך, אלא אני יודע מתי אין לו ברירה אחרת או מה.

דובר 2: כי אתה אומר שמסתכלים כן על המקצוע, כן? אתה אומר שמדאורייתא הוא פטור. אתה מתכוון לומר מדאורייתא הוא פטור כי זה לא דרך המוציאין. מה קורה כשזה לא חייט? היה יותר קשה או קל?

דובר 1: לא ברור. הוא מביא שר' יוסף טוען שעניין כלים אף אחד לא, רק הבר קורא הוא מעשה. אפשר לשמוע שזה יהיה יותר קשה, כי... הרמב"ם אומר שזה יותר קשה, כי לחייט זו הדרך שלו.

אה, אולי יוצא דרך אומנתו. אבל מצד שני, אפילו הוא פטור, זה החידוש שאתה רוצה לומר, שאפילו הוא גם פטור כי זו לא הדרך, אפילו באמת זו לא ממש הדרך.

הלכה כב: הזב שיצא בכיס שלו – מלאכה שאינה צריכה לגופה

הזב שיצא בכיס שלו – חייב, מפני שאין דרך כיס זה להוציא או לא כדרך הזאת.

דובר 1: כך גם, אם יצא בקישורי, כך היה לנו קודם, יוצאים מנדרים. דבר דומה. אבל הוא אומר שכיס הוא משהו יותר מחתיכת צמר. "אין דרך כיס זה להוציא או לא כדרך הזאת", זו הדרך איך נושאים את הכיס. אז גומא אינה דרך רגילה, דבר אחר לא נושאים כך, אבל כיס נושאים כך.

ואף על פי שאינו צריך לגופה ההוצאה, אלא כדי שלא יתלכלכו בגדיו, שהמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה.

אז, "מלאכה שאינה צריכה לגופה הוצאה אלא כדי שלא יתלכלכו בגדיו", הוא לא רוצה להוציא את הכיס, זה רק משהו שהוא עושה, הכרחי, כדי שלא יתלכלכו בגדיו. אבל הוא אומר, הרמב"ם, מה אתה עושה עם זה? לכל היותר זו מלאכה שאינה צריכה לגופה, אבל הוא נושא חצי, אז זו מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה.

קושיה: למה מביא הרמב"ם את זה דווקא כאן?

דובר 2: הייתי יכול לומר את אותו דבר גם קודם אצל דברים דומים אחרים, למה הוא מביא את זה כאן? בגלל מלאכה שאינה צריכה לגופה? זה כבר היה כמה פעמים, למשל המוח שעל גבי נדה, או על הגשם, מה שזה לא יהיה שם... ב.

דובר 1: אה, שם במשנה פטור. אוקיי, ועל כרחי, אני לא יודע. אוקיי. צריך לחשוב, יש עוד קצת חלקים עדינים שאפשר לחשוב במשנה פטור.

דובר 2: כן, מה שיוצא עם טלית שתלויה מהחוט האחורי רק למעלה, זו גם מלאכה שאינה צריכה לגופה, לא? הוא הולך לבוש עם דבר כזה כהלכה, הוא רוצה עכשיו להוציא חצי מהטלית.

אפילו אם הוא מתבייש, אני יודע מה, כל השאלות של כבוד הבריות, הוא אפילו לא מתבייש, כי הוא ישאל, "למה אני מוריד?" כי יש מצווה להוריד, כי זו ציצית פסולה.

טוב מאוד. אם לא הייתה לו מצווה להוריד, הוא לא היה מוריד, כי מעכשיו זה לא כשר. מדברים על זה. זה הולך.

אותו דבר בשבת, אם אומרים לו, "ציצית פסולה, זה פסול, אסור ללכת עם זה, זו מצוות הוצאה", הוא מיד מוריד. זו הבעיה.

אוקיי, טוב מאוד. נו, מספיק דיבורים.

[חזרה להלכה כג: המוצא תפילין – המשך]

דובר 1: עכשיו אפשר ללמוד דבר, אסור ללכת יותר בגלל הגזירה שמא יוציא, נכון?

לא יצא החייט, ההלכה הבאה. לא יצא החייט במחט התחובה לו בבגדו.

חייט הולך עם מחט שמונחת בבגדו, הוא לא יכול לצאת, כי זה לא בטל לבגד.

"לא יצא" משמע לכאורה שמדאורייתא זה כן בטל, כי זו לא דרך. אבל לכתחילה מדרבנן אסור לצאת במחט התחובה בבגדו, עם מחט שתחובה בבגד.

ולא נגר, נגר הוא מי שעובד עם עץ, בקיסם שבאזנו, עם קיסם שהוא שם על האוזן, למה? למדוד או מה?

עוד, ולא גרדי, חייט, באירוא שבאזנו. מה זה אירוא? שעה? אירוא הוא אומר זה חתיכת צמר גפן, חתיכת סחורה.

ולא סורק, לא מי שמסרק דברים, כן? במשיחה שבצוארו, עם מסרק שיש לו על הצוואר. קמר, מה זה? אוקיי.

ולא שולחני, לא מי שמחליף כסף, בדינר שבאזנו, עם כסף שתלוי על אזנו.

ולא צבע, לא צבע, בדוגמא שבאזנו, עם הדוגמה שיש לו באזן.

זו דוגמה של מה שאנשים היו מחזיקים דברים באוזניים. אתה יכול להגיד לי? גם היום, הולכים עם... יש דברים באוזניים, כן. לשרברבים יש פלנג'ר שיוצא מהאוזן שלהם.

הלכות שבת פרק י"ט: המוצא תפילין בשבת (המשך) – ואם היו הרבה

הלכה: ואם היו הרבה תפילין

דובר 1:

כלומר שהוא לא יכול להניח יותר מזוג אחד בכל פעם. הם בוודאי יכלו. לענין שבת אולי זה כבר שונה. אצלם בכלל אין זו דרך לבישה, והחומרות של האנשים זה בכלל לא דרך אצלם.

דובר 2:

אה, עכשיו אתה מקטרג. אוקיי, עכשיו אני צריך להסביר את עצמי. אוקיי, בוא נמשיך.

דובר 1:

ואם היו הרבה, אם יש הרבה זוגות תפילין, **ולא יוכל להכניסן דרך מלבוש,** הוא לא יוכל להכניס את כולן בדרך זו, זה ייקח לו לנצח, **הרי זה מחשיך עליהם,** הוא לא יכול לזרוק אותם, כי זה מחשיך עליהם, יש חיוב מסוים עליו. זה לא פשוט, אבל... כן, הוא עומד שם ערב שבת בלילה, כשהוא מכניסן מוצאי שבת. כלומר, הוא לא יכול לזרוק, אבל הוא גם לא יכול לשאת אותם.

שאלה: עד כמה הולך החיוב של מחשיך עליהם?

דובר 1:

צריך לחשוב, למשל, אם הוא מוצא עכשיו בשבת בצהריים בדרך לבית הכנסת, אומרים שהוא לא יכול ללכת לבית המדרש. אבל יש שם מיליון ערימה ענקית של תפילין. האם הוא יתבטל מלאכול סעודה, הוא לא יוכל

אז יש היום הרבה צדיקים ורבנים שנוהגים ללכת עם יותר מטרטריבר אחד בבת אחת, בוודאי יש להם על מה לסמוך. לענין שבת אולי זה שונה, אני לא יודע.

דובר 1: יש לו קדימה במשואי, או דרך לבישה.

דובר 2: כן. אצלם בכלל אין זה דרך לבישה, ואנשים רגילים זה בכלל לא דרך אצלם.

דובר 1: אה, עכשיו אתה מקטרג עליהם.

[דיגרסיה: ציצית בלילה – למה חסידים הולכים עם ציצית בלילה]

דובר 1: זו היוניפורם בעיר. גם אתה לא צריך להיות כל כך סובייקטיבי. בעיר כל האנשים הולכים לבושים כך, וזה בושה, זה מאוד מצחיק ללכת בלי טלית קטן צמר, אפילו באמצע הלילה, אפילו בחתונה כשרוקדים עד הלילה וחם מאוד, לאף אחד לא יעלה על הדעת להוריד את הציצית הצמר שלו.

אה, כולם עמי הארץ. כולם עמי הארץ, כי בוודאי יש ענין.

הטעם האמיתי: סגולה לשינה, לא חיוב

דרך אגב, אני רוצה להגיד לך למה, אם כבר מדברים. אין שום ענין ללכת עם ציצית בחתונה בלילה כשרוקדים. יש ענין ללכת עם ציצית ביום צריך ללכת עם ציצית.

קודם כל, יש כן, יכול להיות ענין כזה. "כסות יום" – תשמע, מסתכלים כן, אנחנו יהודים. אני רוצה להגיד לך משהו, אני רוצה להגיד לך שאנחנו בריאליטי.

לא, אני לא מסכים. איזה ריאליטי? שהעולם יהיה עמי הארץ. אבל אנחנו לא אנשים שעושים את הסטייל של וויליאמסבורג. אנחנו יהודים מוויליאמסבורג. תשאל אותם, הם אומרים חס ושלום לא.

תשמע, אני לא מסביר את עצמי עכשיו. מוויליאמסבורג, ובורו פארק, ומונסי, ומונטריאול, ובני ברק, וירושלים, ולונדון, ואנטוורפן. תשמע, אני לא מסביר את עצמי. אנחנו אנשים שעושים את התורה.

עכשיו, חסיד הולך עם ציצית בלילה, יכולות להיות שתי סיבות. הסיבה האמיתית היא לא הסיבה הראשונה. אפשר לומר שיש פוסקים שאומרים שאה... כלומר להלכה, לא בטוח שזה להלכה, אבל יש מחלוקת אם "כסות יום" הולכים בלילה. אבל לכל הפחות אין שום חיוב ללכת עם ציצית בלילה.

הסיבה שהולכים עם ציצית בלילה היא כי כתוב סגולה שבליילה כשישנים, בקדושת יום טוב כתוב שכשישנים צריך ללכת עם ציצית. בלילה כשלא ישנים אין שום ענין ללכת עם ציצית, זה סתם ברכה לבטלה.

בגלל זה, מי שהולך עם ציצית והוא מתייסר סתם, הוא הולך, לכל הפחות הוא לבוש. אבל אין שום ענין, כן לא צריך ללכת עם ציצית בלילה. זה קודם כל. זה מה שאנשים לא יודעים.

תשאל רוב האנשים למה הם הולכים עם ציצית, הוא עצמו לא יודע, הוא לא יודע שזו מצווה, הוא לא יודע כלום. הוא בכלל לא יוצא ידי חובת המצווה, זה כלום.

דחיית טענת ה"יוניפורם"

כן, אבל נניח שהוא לא יוצא ידי חובת המצווה, אבל זה באמת לבוש, כי זו היוניפורם שהולכים בה בעיר, נכון, הולכים עם זה, זהו.

אבל נניח שהוא היה משנה, נניח למה? כי אותו אדם, נניח, זה לא נכון שהוא הולך כי זו יוניפורם. זה רק אם זה עם הארץ מאוד גס, הוא יודע עוד פרטים, הוא יודע עוד דברים אחרים, הוא אומר "לא אכפת לי שזה פסול, אני הולך עם זה".

אבל אדם רגיל אומרים לו, "אה, זה פסול, אל תלך עם זה", כן?

אם אתה ניגש לעם הארץ, טוב מאוד, כי הוא לא איש יוניפורם, הוא יהודי. שואלים אותו, אומרים לו, "בוא תשמע, הציצית קרועה, זה פסול, אתה לא יכול ללכת עם הבגד הזה כי אין בו ציצית כשרה". הוא מיד מוריד אותה,

סברת הרמב"ם וקושיית הראב"ד**דובר 1:**

הוא טוען, הרמב"ם... הראב"ד אומר שהרמב"ם לא הגיוני, אבל טוען הרמב"ם, אולי קורה שאדם עושה קמיע, לא תפילין. סתם קמיע. הוא רצה ללכת עם תפילין, אז הוא הלך לעשות קמיע. הוא רצה שזה יראה כמו תפילין, אז הוא הלך לעשות קמיע. הוא רצה שיהיו לו רצועות, אתה יודע, רק רצועות עושים לתפילין, רק תפילין עושים רצועות עם קשר של ש"ן, עם דל"ת, מה שעושים. אבל סתם דברים שנראים כמו תפילין, אולי זה לא תפילין, וממילא אתה לא צריך להיות כל כך מודאג, מישהו בא ומשאר את זה שם.

הראב"ד לא מבין. הוא אומר, אדם לא טורח לעשות קמיע כעין תפילין. ממילא, יש אולי סיבה אחרת.

תירוץ: הרמב"ם מדבר על תפילין של הגמרא

דובר 1:

הראב"ד כבר ראה את התפילין המסודרות היפות שלנו בקופסאות עם ש"ן. הרמב"ם מדבר יותר על תפילין של הגמרא, אתה יודע, מישהו לקח עור, הוא ניסה לעשות משהו הכי טוב שהוא יכול.

בכל אופן, ממילא טוען הראב"ד שצריך כן לעשות, להציל לעשות מה שצריך לעשות, כי אין חשש כזה שאולי זה לא תפילין. מה עושים? המציאות היא שהוא צודק, אבל הרמב"ם הבין מהגמרא שהיה פעם דבר כזה, מציאות.

הלכה: המוצא ספר תורה

דובר 1:

נו. **המוצא ספר תורה.** מישהו מוצא ספר תורה. זה היה תפילין, מה עם ספר תורה? **יושב ומשמרו ומחשיך עליו.** ספר תורה אי אפשר להניח על עצמו. אז **יושב ומשמרו ומחשיך עליו.**

חילוק: "יושב" — חיוב חזק יותר

דובר 1:

אם בא סכנה — זו לשון אחרת מ"מחשיך עליו". זה "יושב", זה חילוק, אתה צריך לשבת ולהחזיק את ספר התורה ולא אפילו להשאיר על הרצפה, מה שאין כן התפילין מותר להשאיר מונחות על הרצפה. לא, הוא עושה את זה יותר חזק, כי אין לו העצה של להניח אותו. הוא אומר מיד, **אם בא סכנה, מניחו והולך לו.** לא כתוב שהוא צריך לכסות אותו. למה לא כתוב כאן "מחשיך עליו"? לא כתוב מכוסה? או שהוא לא יכול? אני לא יודע.

הלכה: אם היו גשמים יורדים

דובר 1:

אוקיי. **אם היו גשמים יורדים** — אם יורד גשם והאניות יימחקו, אז יש דרך איך לעשות זאת, כי אז יש דרך איך לעשות זאת, כי אז אי אפשר לחכות עד הלילה, כי ספר התורה ייהרס מהגשם. אז הוא צריך לעשות כך, **מתכסה בעור.** לא, בעור של ספר התורה. אה, עם העור של... טוב מאוד.

דיון: האם זה אותו היתר כמו קודם?

דובר 2:

אפשר לחשוב, אולי זה, כי כאן יש לו תירוץ למה הוא יכול להתעטף בספר התורה ולנסוע, להתעטף בספר התורה. האם זה לא עושה את זה דרך מלבוש?

דובר 1:

לא, לא, לא, לא. אבל כשיש גשם למדנו קודם שכשמישהו רטוב, אז יש דרך להתכסות בכל דבר, יש היתר אפילו כיס.

דובר 2:

אני לא מסכים. זה פשוט, כי זה היתר, היתר דחוי. יכול באמת טומאה רצוצה, זה לא דרך מלבוש אמיתית, זה חצי דרך מלבוש. זה אפילו קודם, זה היה אסור, אפילו פטור אבל אסור. טוב מאוד. ממילא, אם לכתחילה, שב

לקיים עונג שבת, האם מענישים אותו כי הוא זרק את הראשונות? לא, אני צריך להבין האם זה חיוב. עד כמה הולך החיוב שאדם צריך לשמור על תפילין של אחרים? זו לא אחריות.

דובר 2:

לא, כי אני רוצה לדעת את הרי זה מחשיך עליהם. האם הכוונה לומר שזה הדבר היחיד שאתה יכול לעשות, ויש חיוב שאתה צריך לעשות זאת. לא משנה אם אתה רוצה לעשות זאת. בטוח שאתה צריך לעשות זאת. אני רוצה לדעת כמה חזק החיוב. האם זה ממש חיוב מוחלט? אני רוצה לדעת, הרי אין לי חיוב על כל השמות בעולם. יש לי חיוב על הדברים שלי. מוצא תפילין, עד כדי כך יחשיך עליהם, עבודה כל כך גדולה? אוקיי.

דובר 1:

זו יותר שאלה עד כמה אדם צריך להתאמץ למען מצווה, אפילו לשמועני או... אוקיי, זו שאלה אחרת.

הלכה: ואם היו מועט — פחד מגויים

דובר 1:

ואם היו מועט, בזמנים שיש פחד מגויים, שהוא לא יכול לעמוד ליד התפילין, אם הגיע שם גוי אומר, **והוא מתירא להניחם שמא יגנבו הגויים**, אז יש היתר **מכסן במקומן**, הוא יעשה את המיטב שהוא יכול, הוא יכסה אותם שלא יהיו גלויים, שלא יהיו... לא, שיהיה דרך כבוד, **ומניחן והולך לו.** הוא הולך.

הלכה: ואם הוא מתירא מפני הלסטים

דובר 1:

ואם הוא מתירא להניחן שם מפני הלסטים, הוא מפחד להישאר שם לא בגלל גויים שהולכים... לא עומדת הממשלה או אני יודע מה, שונאי ישראל, אלא סתם ליסטים, **ומוציא את כליו כאחד**, הוא לוקח את כל התפילין, **ומוליכן פחות פחות מארבע אמות.** הוא נושא אותם פחות פחות מארבע אמות. **ופחות פחות מארבע אמות זה לא...** לפי הרמב"ם, או **פחות משעור זה מותר**, או **נותן לחבירו בתוך ארבע אמות וחבירו לחבירו**, כמו שלמדנו קודם שיש דרך, אם כל אחד הולך פחות מד' אמות מותר, כך מגיעים לחצר החיצונה.

שאלה על הרמב"ם: למה לא לכתחילה פחות פחות מד' אמות?

דובר 1:

מהדברים האלה, אני חושב שיש שאלה על מחשיך עליהם. אני גם לא יכול להיות שהאשמד לא יכול לעשות זאת, כי לכאורה זה עצמו, הוא לא עושה כלום עם התפילין, הוא צריך לשמור אותם, הוא צריך לעשות זאת. אז צריך להבין לפי הרמב"ם, הרי זה מחשיך עליהם, למה לא נותנים לו לשאת בידים? שוב, כי הוא עושה זאת רק בפחד. אם פחות פחות מד' אמות מותר לפי הרמב"ם, למה מענישים אותו שהוא צריך להישאר שם?

דובר 2:

אני לא יודע למה אתה עושה מזה עונש. למה לא נותנים לו את ההיתר? הוא רוצה לעשות זאת, הוא רוצה להישאר. למה הוא לא יכול אז לעשות ד' אמות? זו שאלה טובה. למה רק "הוא מתירא להניחן שם מפני הלסטים"? בכלל לכתחילה צריך להיות מחשיך. לא נותנים מיד לכתחילה את הפחות פחות? צריך להבין. לפי זה יש לי קושיה על הרמב"ם, מבין אני, אבל לפי הרמב"ם צריך להבין. כאן רואים שלא, שפחות פחות לא צריך היתר, צריך ברור שרק צריך להבין.

הלכה: רצועות קשורות כתפילין

דובר 1:

כן, נראה. מתי אפשר להביא את התפילין עם ההיתר הזה? **כשהיו בהן רצועות קשורות כתפילין**, כשרואים שזה קשור כמו תפילין, **שבדאי תפילין הן, אבל אם לא היו רצועות קשורות כתפילין** מישהו בא אליו, למה?

אם תוספות אומר שם הוא שכח לגמרי שהחפץ נמצא שם, זה יהיה היתר של מתעסק. אז, לפי שיטתך, ההיתר שלך הוא מתעסק, לא דבר שאינו מתכוון, אלא מתעסק. צריך לדעת את ההיתר של מתעסק, לא צריך למות עם ההיתר.

דובר 1:

זה מוסיף הרבה יותר מדי הבדל. אני לא רוצה לעשות אותך שמח עם החברים שלך.

הלכה: שוכח ויוצא בתפילין — מכסה את ראשו

דובר 1:

שוכח ויוצא ואינו זוכר. אוקיי, בכל מקרה, אה, הוא כן שכת. היו לו תפילין והוא שכת. הוא לא היה כל כך ערני, הוא לא ממשמש בתפילין בכל שעה. **ואינו קושרן, תפילין בראשו, מכסה את ראשו,** אבל הוא צריך לכסות את ראשו, **עד שמגיע לביתו,** שלא יהלך עם תפילין גלויות, שלא יהיה חוסר כבוד, שבת היא אה, שלא יחשדו אותו שהוא אחד מאלה... אבל זה אותו היתר מקודם, אפילו אם הוא מוצא תפילין בשבת, כשהוא מוצא תפילין לא צריך לכסות, כי אין כאן ערווה, אין ערווה שצריך לכסות. אבל הוא צריך להכניס אותם.

שני טעמים לכיסוי

דובר 1:

אז יכולים להיות שני דברים: או לכסות שאנשים לא יראו שמישהו הולך בשבת עם תפילין, אז זה קצת חילול השבת, שזלזול בשבת כזה, כאילו הוא לא מאמין ששבת היא מספיק אה. אבל הוא אומר, כדי שיסיר אותם מיד כשיגיע הביתה. לא הולכים לגרום לו להסיר אותם ברחוב, אבל בבית בוודאי יסיר אותם כי זה שבת.

סיום פרק י"ט: תפילין בשבת — כיסוי, מכסה, ומנהגים

המשך הדיון: תפילין שנמצאו בשבת

דובר 1:

אבל זו אותה הערה מקודם, אפילו אם מוצאים תפילין בשבת, כשמוצאים תפילין לא צריך לכסות, כי אין כאן ענין, אין ענין שצריך לכסות. אבל אם הוא נזכר...

אז יכולים להיות שני דברים:

- או לכסות שאנשים לא יראו שיש מישהו שהולך בשבת עם תפילין, אז זה קצת חילול השבת, שיש זלזול בשבת כזה — לא מאמין ששבת היא מספיק אה.

- אבל הוא אומר, הפשט הוא שיסיר אותם מיד כשיגיע הביתה. לא הולכים לגרום לו להסיר אותם ברחוב, אבל בבית בוודאי יסיר אותם כי זה שבת.

דובר 2:

אז מה נכנס הכיסוי?

דובר 1:

שיחזיק כל הזמן את הידיים עליהם מרגע שנזכר.

דובר 2:

הוא מחזיק עם היד שלו?

דובר 1:

כן, מדברים על עושה צרות, כי הוא לא ממש... הוא שכח שוב. אז אני, מרגע שנזכר, לא להוריד את היד מהתפילין. כך לומד את זה הרשב"א שם.

מנהגים ערב שבת: בדיקת כיסים ותפילין

דובר 1:

יש מצוה גדולה ערב שבת לבדוק בכיסים. אם הולכים בבגדי שבת זה אפילו עדיף אולי.

דובר 2:

כן.

וחכה עד מוצאי שבת ותיקח אותו. אבל אם החכייה עד מוצאי שבת תאבד את ספר התורה, אז המלחמה נעשתה לעשות את העצה של להניח אותו. מבין?

דובר 1:

בסדר גמור. **והזור ומכסהו.** זה... אפשר לומר להיפך, אפשר לומר שאז יש לו דרך לשאת בלי שזה יהיה נשיאה מדאורייתא, כי הדרך האחרת הוא נושא אותו... אין דבר כזה שרק בגשם מותר לשאת. אין דבר כזה. אנשים רגילים לא לובשים טומאה רצוצה כזו. זה לא שהגשם מתיר. לא כתוב כך. לא כתוב שאם יורד גשם אסור. אנשים רגילים לא לובשים טומאה רצוצה כזו. אני לא מסכים.

והזור ומכסהו, הוא מכסה אותו, למה? סתם כבוד, סתם שהתורה תהיה מכוסה, לא שתיפגע, שלא תירטב. **ונכנס בה,** והוא נכנס עם זה לעיר והוא מביא אותו הביתה.

הלכה: לא יצא חייט במחטו ערב שבת

דובר 1:

אוקיי, עכשיו אפשר ללמוד את ההלכה של ערב שבת, הלכה חדשה. כלומר, עד עכשיו למדנו מה מותר לצאת בשבת, עכשיו אפשר ללמוד שיש אפילו גזירה של חכמים בערב שבת. זה הזמן שהיו צריכים לדרוש ב... שם אמרנו שהמלאכות אסור להתחיל ערב שבת. והמשנה כותבת את זה דווקא שם, הרמב"ם שם את זה כאן.

אז כך, **לא יצא חייט במחטו,** אפילו בידו, כלומר, אה, דווקא בידו, כי אמרנו. **ולא הלביר בקולמוסו,** הסופר עם העט שלו, **ערב שבת סמוך לחשכה,** הם לא יכולים להסתובב עם הכלים שלהם. למה? **שמא ישכח ויצא בהם בשבת,** הוא ישכח ויצא עם זה בשבת.

שאלה: מתי מתחיל "סמוך לחשכה"?

דובר 1:

סמוך לחשכה פירושו מ... מתי מתחיל "סמוך"? אני לא יודע. אולי זה מה שאנחנו קוראים תוספת שבת? וחמש עשרה הדקות, או חצי השעה, מתי עומד הוא צריך למשמש? הוא אמר לו את זה? אני לא יודע.

הלכה: וחייב אדם למשמש בבגדיו

דובר 1:

תרגום לעברית

בקיצור, אין זמן שהוא חושב, מתי השיעור שמא ישכח? **וחייב אדם למשמש בבגדיו ערב שבת עם חשיכה.** חייב, זו לשון חזקה, מצוה, חיוב כזה. **שמא יש שם דבר שכוח, ויצא בו בשבת.** אולי יש לו משהו בכיסו ששכח, והוא יצא בשבת. ואז הוא יעבור על הוצאה בשוגג. אוקיי, לפי הטענה שלך זה ממש הוצאה.

דיון: האם זו ממש הוצאה?

דובר 2:

ומתעלה עליו בתפילין ערב שבת עם חשיכה. כן, דיברנו על זה, האם כשאחד השאיר משהו בטעות בכיס, זו הוצאה. יכול להיות כלאחר יד במקרה מסוים, כשזה איך שזה מונח בכיסו, אני לא יודע בדיוק איך, אבל לא נראה כלאחר יד. זה תלוי אם זה דרך הוצאה להוציא דברים, אם לא, הוא יעבור.

הלכה: ומתעלה עליו בתפילין ערב שבת עם חשיכה

דובר 1:

ומתעלה עליו בתפילין, תפילין מותר ללכת ערב שבת עם חשיכה, מותר ללכת עד שבת. **הואיל וחייב אדם למשמש בתפילין בכל עת.** על תפילין יש מצוה שצריך כל הזמן למשמש בתפילין, גם שלא יסח דעת מהתפילין. ממילא, **אינו שוכחן,** הוא לא ישכח ויצא איתם.

דיון: ההיתר של מתעסק

דובר 2:

דובר 1:

אבל זה בדיוק הטעם למנהג להכריז בבתי הכנסת בשבת שהוא יום אחרי יום טוב, הולכים לחתוך את הציפורניים. וגם אם הולכים ביום שישי אחר הצהריים עם תפילין, שלא ישכחו שעדיין עם תפילין. מותר ללכת עם תפילין, אבל שלא ישכחו להסיר אותם לפני שבת. נו, עד כאן פרק י"ט למדנו.

דיון: עד מתי ללכת עם תפילין ערב שבת?**דובר 2:**

אני חושב שצריך ללכת עם תפילין עד הזמן, כי אז מראים ששבת היא אות. אם הלכו חמש עשרה דקות מוקדם יותר עם תפילין, לא ברור, לא נראה

ניכר ששבת היא אות.**דובר 1:**

יש צדיקים ואנשים שהיו מניחים תפילין במנחה, ערב שבת במנחה. נניח שאז מנחה היא בין השמשות אחרי השקיעה, נעשית בעיה, כי כבר מפרסמים שבת. אני לא יודע איך המנהג.

סיום פרק י"ט ומעבר לפרק כ'**דובר 1:**

אוקיי, עד כאן פרק י"ט. ובעצם זה הסוף של הוצאה, נכון? והפרק הבא יהיה... שבועות בעל הבית. זה פרק קצר, לא כל כך קצר, אבל זה קצר.